

M. Linhart, 17/1912

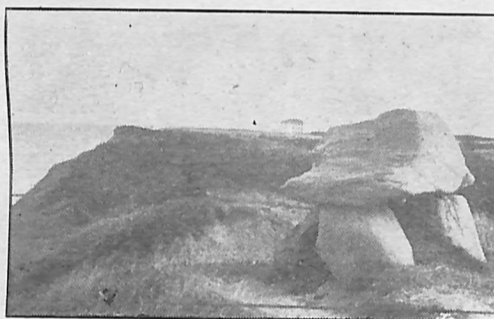
M
I
S
T
E
L
L
T
E
N
E
N

AXEL H. ANDERSEN'S FORLAG,
OMAHA NEBRASKA

MISTELTENEN

1913

Dansk-Amerikanernes Julemagasin.

Axel H. Andersen's Forlag, Omaha, Neb., U. S. A.

Indholdsfortegnelse.

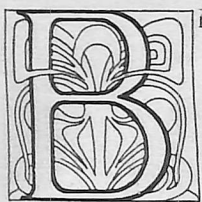

OMSLAGSTEGNING. Af <i>Walther Meinhardt</i>	
MOD JUL. Af <i>Jeppé Aakjær</i> - - - - -	3
STEMNING. Digt - - - - -	4
STJERNESKUD. Af <i>Dr. Max Henius</i> - - - - -	5
KLIPFISKENS DRONNING. Af <i>Axel H. Andersen</i> - - -	9
DE RØDE BLOMSTERS FORBUND. Af <i>Roger Nielsen</i> -	12
KRONBORG VED GOLDEN GATE. Af <i>Herman Nielsen</i> - -	17
JUL PAA BROADWAY. Af <i>Baron Joost Dahlcrup</i> - - -	18
NY VEJ — NY CHANCER. Af <i>Dr. J. Mølgaard</i> - - -	20
FRA DE GAMLE, TRANGE PIONEERDAGE. Bygget paa Optegnelser af <i>Sophus F. Neble</i> - - - -	22
DEN SORTKLÆDTE. Af en amerikansk Forretningsmand -	26
EN UDVANDRER - - - - -	28
KENDTE TRÆK FRA AARET, DER SVANDT. Biografier -	29
FOR MIN SØN, SOM VAR TABT — Af <i>Johan Ludvig Runeberg</i> - - - - -	30
HUMOR - - - - -	32

Mod Jul.

Af Jeppe Aakjær.

BEDSTEMODER, nu er Katten igjen i Lag med Klokken!" sa' lille Inger; hun stod foran gamle Malenes Seng og saa helt oprømt ud. — „Ih, Herregud, da er det da ogsaa forfærdeligt med den Kat, er den nu igjen paa Spil," svarede Malene og slog sin tynde Haand i Sengebaandet for at faa Udsigt til Gjærningsstedet. — „For lidt siden laa den alstille her paa min Dyne. Gaar den da saa lige fra min varme Seng hen og laver Skarnstykker!"

Det var nok akkurat det, Mis gjorde. Den graastribede Kat var ellers Malenes bedste Trøst i Aftægtsstuen bundløse Ensomhed, men det var jo en kjedelig Side ved Mis, at den aldrig kunde lade Klokken i Fred. Naar den gamle drak sin Morgenkaffe med en stor Knald Kandissukker til, fik Katten Resten af Fløden i Malenes blomstrede Underkop; saa tog de sig begge endnu et godt Blund, Malene under Dynen, Katten ovenpaa, mens yngre Hænder havde travlt med at feje og lægge i Ovnen, til den gamle skulde ud af Fjere.

Men der kom et Tidspunkt, da Levemodet vaagnede i Katten. Det begyndte med, at den strakte alle fire fra sig, saa Børsterne strittede, mens den gabede som en Nøddeknækker; naar den saa havde slebet Kløerne i Striberne paa gamle Malenes Dynevaar, skød den Hovedet ovenud af Haarkraven og saa sig omkring med et Par Øjne, der formelig skinnede af Gavtyvstreger. Mens den gamle modstandsløs hengav sig til sin Kaffeblund, gled Mis med et let Bump ned fra Sengen og styrede lige mod det ærværdige, gamle blomstrede Slaguhur bag Malenes Spinderok. Kattens Øjne rundedes mere og mere af Spøgelyst, jo nærmere den kom Klokken. Den smuttede helt ind under Rokken, skød sig fladt ad Gulvet, som naar den jog efter Skader i Poppeltræet; den rejste sig op i Bagbenene og bankede med laaden Pote paa de gamle irrede Lodder, først ganske sagte, saa stærkere, og naar da de flegmatiske Lodder begyndte at slænge frem og tilbage i Kjæderne, stod Katten paa Hovedet af Fryd, skød Ryggen op i en Pukkel, sprang hid og did med løftet Hale, snart inde mellem Rokkens Ben, snart med Tilløb helt ude fra Stuens Midte; naturligvis var det evige Løjer at faa de sejge og træge Klokkelodder til at knubse hinanden, saa der stod flade Mærker ned ad Siderne paa dem, men der var den blanke Rad der ovenover, som blev ved med at vandre lige uanfægtet og afmaalt over Kalkvæggen, hvor ofte havde den ikke ærgret Katten ved sin overlegne Bedemandsro; men vent, Mis skulde nok faa Ram til den! Den gamles Armstol stod i Dag Klokken saa nær. Mis var straks oppe paa den; et Spring hen i Perpendiklen: Dingleling!.....ling...ling! Kattens Klør raspede lange Buer i Kalken, Perpendikkel og Lodder dunkede hinanden under svære Tørn op mod Bagvæggen. Bums! Der stod Klokken. Ikke et Slag mere under slige Forhold!

Der kommer noget saa sygt over en gammel Kones Stue, naar Uhret — Husets Trøst — pludselig gaar rent i Staa. Og nu lige op imod Jul! Hvad skulde Enden blive?

Malene havde hevet de gamle Ben over Sengestokken, mens hendes Øjne jog raadvildt hen over den afsjælede Stue for omsider at hæfte ved Uhrskiven, der uden Lyd stod og glanede tomt hen for sig. Den gamles Mund var fuld af Anklager mod Katten: „Det lede Ting endda!" Havde Mis ikke søgt Læ under den høje, svajbnede Kom-

mode i Krogen, havde den næppe undgaaet sin velfortjente Revselse.

Gamle Malene kagtede Stuen fuld af sin Jammer og gav ikke Kjøb, før det var gaaet Ilbud efter Klokke-Jens. Han kom ud paa Eftermiddagen. Gaardens Børn havde opdaget ham længe før Ankomsten. Han synede saa langt over de rimede Pløjemarken. Stokken holdtes langt ud til Siden. Hundeskindranslen fimpede op og ned under de svære Træskos uregelmæssige Stumlen. Da han stod i Døraabningen, lignede han en mægtig Julenisse. Haar og Skjæg var gennemtvundet af Rimkrystallers Sølvtraade; ogsaa hans Klæder, hans Lue, hans Lufvanter af Svinchaar, var gennemtvundet af Rimens saa vidunderlige, men ak, saa forgængelige Pragt af slebne Diamantnaale. Klokke-Jens syntes dog ikke at agte videre derpaa; han trak Vanterne ud over Hænderne og slog Rimet af dem mod Langskamlen, før han selv satte sig for Bordenden.

„Da var det vel, du kunde komme, Jens; her trænges rigtignok til din Hjælp," sa' Malene og gjorde Mine til at skjænke en Dram op.

„Ja, det er jo en stukken Tid, du sender Bud, nu lige op mod Juleaften," sa' Klokke-Jens, for at der ikke skulde kunne tages fejl af Offeret, han bragte. „Men jeg ved jo vel, det ikke er nemt at ligge uden Klokke, naar en er ene og gammel."

„Nej," svarede Malene, „det er saamænd ødlet; en kan ordentlig ligge og blive saa tungsindet ved Tiden; den ene Stjerne gaar ned, og den anden gaar op, og det er, som om saadan en lang Nat ingen Ende skal ta'. Men naar en saa er kommen hen over Midnat, saa dukker der saadan en dejlig Stjerne op over Laden, — nej, som den lyser, i Grønt og Blaåt og Rødt, og naar den igjen forsvinder henne over Vesterhuset, saa er det som skulde jeg græde, for der kan være saadan et Selskab ved en bitte Stjerne. Du skulde ikke vide, Jens, hvad den Stjerne hedder?"

„Det er nok Mari-Rok; det er den skønneste Stjerne paa Himlen, og det er alle de syges og gamles Ven; jeg har selv været syg, jeg ved nok, der kan være Trøst ved en Stjerne."

Nu var Jens allerede i fuld Gang med Klokken; den tingledede og skjalv mellem hans store Hænder som en fanget Fugl. Med et let Tryk af sine brede, bløde Tommelfingre skilte han den blomstrede Skive fra Værket.

„Naa, der er det nok, en har det," sa' han og saa ind i dens bærende Indre og strøg den varsomt, som var det et sygt Barn, man havde betroet ham. Gamle Malene stod ved hans Side og fulgte hans vævre Fingerbevægelser med tilbagetrængt Aande.

„Er den ren gruttet," spurgte hun. „Ja, den har s'gu faaet nogle slemme Skrup, kan jeg nok se, mange af den Slags taaler den jo nu ikke."

Malenes Harme mod Katten kom nu atter til Udbrud.

„Hvor er du?" raabte hun og firmede inde under Kommoden med Grydeskeen. Men Katten holdt sig klogelig op mod Væggen, indtil den gamles Arm trætnede.

Jenses bløde Tommelfingre pirkede ved Hjul og Messingskruer, indtil det hele atter var i den bedste Gænge. Malenes Læber strømmede over af Lovsange.

Mens Jens sad og nød den Snaps, som smager saa vel ovenpaa fuldendte Gjærning, kom den unge Kone paa Gaarden ind i Aftægtsstuen med sin Kjød hakkemaskine, som var gaaet i Baglaas; der

stod en kjær Duft af Løg og Medisterpølse ud af hendes Kjoles Folder. For at understrege sit Ærindes Betydning greb hun ned i sit sammenkrammede Forklæde og la' en stor Haandfuld friskbagte Pebernødder lige for Næsen af Klokke-Jens. I et Nu fyldte de Rummet under det lave Loft med en egen forjættelsesfuld Duft af Jul og hvad dermed følger. Jens saa overlegen paa Kjødihakken, holdt den op mod det svindende Dagslys og kiggede ned gennem Tragten.

„Kan den et tygg æ Fød',” sa' Jens og saa medlidende paa den unge Kone.

„Ja, det er jo næsten ikke noget Arbejde at byde dig,” svarede Marie, og la' en ny Haandfuld Pebernødder for Næsen af Tusindkunstneren; „men jeg ved jo, du er saa farlig sløv til alting, og det er endda ikke skjønt at staa med det, naar det saadan tygger avet om hveranden Gang.”

„Saa er det ikke med den som med min Ko, for hun tygger hverken avet eller ret, desformedelst hun ikke har et Straa at tygge paa, før jeg kan faa Samling paa lidt hos gode Folk,” sa' Jens og saa underfundig op.

„Da skal du karenmæ faa en god Havrekjærv med dig hjem, om du stander fig den *der*,” sa' Marie med stærke Hovednik, „og en nybagt Kavring oven i Kjøbet.”

„Ja, saa er den Villighed godt betalt,” sa' Jens og begyndte at skrue Værket fra hinanden.

„Hvordan har Sønnen det!” spurgte Jens, henvendt til den gamle Malene, der gik og pudsede om ude i Stuens Halvmørke.

„Aa, han er jo altid paa Havet. Sidst jeg hørte fra ham, var han i Melbourne — det er nok i Australien.”

„Det er helsen ikke bag Laden. Er han saa jævnhen flink til at skrive til dig?”

„Ja, jeg maa ikke klage. Jeg er da vis paa, der kommer Brev i Aften.”

„Ja, det var ikke sært,” sa' Jens.

Kort efter hørtes et Par humpende Støvler mod Gangstenene. Gamle Malenes Hjærte begyndte at slaa heftigt. Det var Posten. Baade han og den sorte Taske var omfrynset af Rim. Med en hurtig Haandbevægelse skød han en Avis ind over Bordskiven og lod atter den sorte Taskeklap falde til med et Smæld. Malene var kommen hen til Bordet; med febrilske Hænder vendte hun Avisen et Par Gange. „Det er da ikke muligt, at du ikke har mere til *mig*?”

„Jo, mer kan der ikke blive denne Gang,” sa' Posten.

Du har ingen Brev fra min Søsn?” Malene mærkede, at hendes Knæ rystede under hende.

„Nej det har jeg ikke,” sa' Posten stille. „Jeg undredes selv over det, men det er, som *jeg* siger.” Under dyb Taushed fra alle

Sider forlod Posten Stuen. Nogle Øjeblikke efter vendte han iltom tilbage og sa' ind ad Gangdøren: „Malene, jeg tror, du faar store Fremmede, der kommer en Kjøbstedvogn ned over Kalvtøften.” Der gik en Taage for den gamles Øjne, saa hun maatte ta' Støtte mod Langskamlen; Klokke-Jens var nær ved at tabe sin Kjødihakke

Et fixt Kjøretøj rumlede op foran den lave Aftægtsdør, en flot vejrrødnet Karl i svære Yankeystøvler sprang mod Stenbroen og halede en stor, gul Skibskuffert ud over Vognranden, før han forsvandt gennem Forstudøren.

„Godda', søde Mor!” raabte han i Døren og gik med straalende Øjne den gamle imøde.

„Er du kjed af, jeg overrasker! Tænk, jeg kan blive hjemme til efter Nytaar! Se, saa meget vi kan faa fortalt hinanden.” — Munden stod ikke paa ham, gamle Malene saa og saa, trykkede i Haanden, mimrede noget med Læberne, som altsammen opløstes i Graad.

Stuen fyldtes af en ram og fremmed Lugt af Bøffelskind og garvet Bjørn. Den gule Læderkuffert var bleven smækket op mod Væggen og den fremmede hobede Gaver op paa Bordskiven i sære kulørte Papirer, Kager og Nips og Tørklæder og allersidst et lille vævert Stueuhr, paa hvis Top en Abe og en Papegøje skiftedes til at skrigte, mens de trak hinanden i Halen.

Den svære Klokke-Jens sad inde i Bænkrognen og blev til en ren Skygge; med generte Lader skyndte han sig at fæstne den sidste Skrue i Maries Kjødihakke. Han syntes, han og hans Kunst med *et* blev saa overflødig.

Katten, der havde Forstand paa Stemninger, var nu krøben frem fra sin Forskandsning og stod pludselig med løftet Hale og to frække grønne Øjne midt i Stuen, og ingen løftede Grydeskeen imod den.

Kort efter gled Klokke-Jens ud af Gaarden. En stor duftende Kavring, hvis Varme gik ham helt ind til Skindet, havde han i Inderlommen, og en mægtig Havrekjærv, hvis tunge Ax daskede mod hans posede Buxeknæ, bar han paa Hovedet. Det var nu lige i Skumringen. Juleklokkernes Toner lød alfavnende hen over de rimede Pløjemarken. Sneen var begyndt at falde i tavse, stille Flager fra den graa Himmel, der her og der var isprængt lidt Aftenrødme. Flagerne spiddedes hist og her paa strittende Pilegjærder eller slog Kors for lave Vinduesruder, bag hvilke der famlende tændtes Lys. Klokke-Jens knæklede frem under Byrden af Maries Velgjærninger. Sneflagerne jog over ham i brede Buer, slog ind mod det Sted, hvor han gjemte det varme Julebrød, og smeltede, søgte højere og højere op mod hans Skjæg og Øjenbryn, dansede for hans Aasyn med lysende Streger og Punkter, til de pludselig lagde sig som et tæt Pudder paa Toppen af hans nikkende Havreneg.

STEMNING.

KORTE Dage, bundne Vover, diset Vinterluft,
Snefigurer, Bjældeklang og Granens Krydreduft,
Kræmmerbod, hvor Ønskebrev med Punge leger Skjul,
Post med Højtids-hilsen ud til Fjerne: Det er Jul!

Varme Stuer, smykket Bord med Sølv, Krystal og Lin,
en beslægtet Kreds i Baand af Glædens kaade Spind;
kildre Ganen saa tilpas med skært og braset Kræ,
Nød, Korend og Appelsin fra Tropezonens Læ.

Løse saa de prunke Baand, naar Pakker deles ud;
øse selv med gavmild Haand paa Hjertelagets Bud;
vogte paa de Jubelord, som lyder fra enhver,
spejde om det store Smil, som bor hos En især.

Røre nu i Strengelag en fireklanget Lyd,
drag fra Violinerne en Mesters Sang om Fryd;
svøb Violas dunkle Tone om *den* Melodi,
medens 'Cello skæmtende sit Fløjel væver i.

Stuen halvt i Mørke lagt, kun Træets flimre Skær
lyser paa de Unge som en Fremtids Scepter bær;
lyser i de Unges Sind, hvor Kærnen ej er hul;
Lys, som signer Barnets Kind med Glæde: Det er Jul!

Livets Bog er tegnet tæt med mørke, triste Skyer,
gemmer ogsaa Blade dog med muntre Eventyr;
Eventyr om Lykkens Fe og Trolden vred og ful,
men det bedste Eventyr i Bogen: Det er Jul!

der siden hans Tid har været Skuepladsen for festlige Sammenkomster, hvor Danske i Chicago fejrede Gæster „der hjemmefra,” der kom og gik som Stjernes kud og lyste op et flygtigt Øjeblik paa vor dansk-amerikanske Himmel. „Der er intet Sted i Amerika,” sagde engang Drachmann, „hvor et Krus Øl læsker Ganen og et Glas Burgunder ildner Tanken som i Røde Stjerne's gammel dags Bondestue.”

Kroen ligger fredeligt og fornømt tilbage trukken fra den stærkt, pulserende Verdensbys Larm. Og Værten der var ret en Mand efter Drachmanns Hjærte. Ikke en affabel Herre i Kjole og Hvidt med et Smil, der kom og gik automatisk, men en Vært af den gode gamle Type, som mere og mere forsvinder, en Mand, hvis Høflighed og Omhu for hans Gæster først og fremmest var dikteret af Ønsket om, at disse skulde føle, at her var godt at dvæle. Vi, som mødtes her med Drachmann, blev smittede af hans Begejstring og Glæde over Stedets ejendommelige Hygge, og derfor blev „Røde Stjerne Kro” Samlingspladsen for os ved festlige Lejligheder og danner den naturlige Ramme om denne lille Penetegning.

★ ★ ★ ★

Der var Fest i Central Music Hall hin fjerde Maj Aften, da Drachmann blev hyldet af Landsmænd i Chicago. Varm og ægte var den Begejstring-Bølge, der brusede op mod Drachmann Kongen, som Bokken-Lassen paa sit klangfulde Norsk kaldte Drachmann. Der stod han for vore Øjne, den graanede Skjald, vor Ungdoms Sanger, Frihedens og Fremskridtets Forkæmper. Paa kongelig Vis slog han ud med Haanden og fremsagde Prologen med de stærke Ord. Med hævet Hovede tog han imod den Jubel og Hyldest, der slog ham imøde. Saa traadte han ind igen med sin store, graa Hat Haanden, den, han bær som han vil, han Sangeren af Guds Naade, der „sidder over Skyerne, hvor Himlen den er blaa.” Den improviserede Epilog, som han fremsagde ved denne Lejlighed, Originalen til hvilken er overladt mig af Carl Antonsen, sluttede med de hosstaaende Vers.

Efter Festen gik Drachmann med en Skare Venner til en nærliggende tysk Restaurant. Vi var saa mandstærke, at vi fyldte hele Lokalet. En af os gik da hen til Værten og sagde til ham, at vi havde Danmarks største Digter til Gæst og gerne vilde være alene sammen med ham. Hvor paa Værten selv gik rundt fra Bord til Bord og forklarede sine Gæster Situationen med det Resultat, at de alle fortrak ind i Skænkestuen og overlod de Danske Valpladsen. Saa deklamerede Drachmann, Bokken-Lassen sang og Sten Drewsen spillede paa Luth, mens Tyskere og Amerika-

STJERNESKUD.

Reminiscenser fra Røde Stjerne Kro

AF MAX HENIUS.

Det var Drachmann, som opdagede Røde Stjerne Kro (Red Star Inn), da han i Foråret 1900 kom til Chicago. Under sit Ophold her tilbragte han mange Timer paa dette Sted,

nere pressede paa i Døraabningen og jublede og klappede omkap med os, skjønt de ikke forstod et Ord. De følte kun, at her var Fest og glade Mennesker.

Uforglemmelige er de Timer jeg tilbragte sammen med Drachmann. Dagen før hans Afrejse fra Chicago besøgte han mig i mit Hjem. Det var en ulidelig Varme den Dag, og Drachmann sad i Skjortearmer og nød en Flaske Vin, som kun han kunde nyde den. Pludselig bad han om Papir og Pen og skrev saa dette lille Digt:

Derude: Amerikas hede Vind,
som udtørre Menneskets Tanker;
Herinde: de bløde, de danske Sind —
naar de Rette paa Døren banker!

De „Rette”? Hvem har vel til Navnet Ret-
ja, det maa Vorherre vide:
Men jeg har en Steinberger-Cabinet
som en Velkomst-Drik paa min Side.

Du stærke, Du gode, Du ædle Vin:
fortæl, hvad for mig Du betyder!
En Sindbilledskrift, en dyb og en fin,
paa Hjemmet her og dets Dyder.

Chicago, Søndag den 13. Maj 1900.

Jeg havde en Dag sagt til Drachmann: „De har besunget baade Vinen og Brændevin, kan De nu ikke ogsaa skrive en Vise om Øllet?” „Det skal jeg gøre, Henius, og den Vise skal tilegnes Dem,”

svarede han, „men saa maa jeg først have min med Visen om Øllet, saa han helt ulykkelig ud og saa brast det ud af ham: „Jeg kan drikke Øl, men jeg kan ikke synge om det,” og Ølvisen blev ikke skrevet.

Senere bad min Søn om Tilladelse til at fotografere ham. „Det maa Du gerne, Min Dreng,” svarede han. Da jeg nu spurgte, hvordan det gik Frakke og Hat paa,” og saa blev hosstaaende Billede taget. Saadan ser jeg ham for mig, naar jer fremdrager hans Minde.

*Alt syng for Guds og Jæd og Behag,
det faar være Smaaalangsnes Fædd,
men slaa for de Smaa paa Befjællens Dag-
dertil skal en Nøjbaarsen Sjæld!*

*Tak for iafte, Skone og Smaa,
og vel mødt ad Hare igen!
Tak fra en Mand, som fik Lyst at forstaa,
at en Sanger har Føddet til Ven!*

14 Maj 1900

Central Music Hall
Chicago

Max Henius

Drachmanns Besøg i Chicago med Drachmann-Aftenen som Klimaks blev et Mærkepunkt for den danske Koloni i Chicago. Det var første Gang, at Danske fra Sydsiden og Nordsiden og Vestsiden optraadte samlede. Det var Drachmann, som samlede os. Den Betydning fik hans kortvarige Besøg udover det stærke, umiddelbare Indtryk af Livets Skjønbed og Rigdom og Fylde, der udstraaled fra ham og gjorde hvert Øjeblik, man var sammen med ham, til Fest i Ordets bedste Betydning.

★ ★ ★ ★

I Slutningen af Februar 1906 ankom den danske Polarforsker, Ejnar Mikkelsen, til Chicago paa Gennemrejse til San Francisco, der skulde være Udgangspunkt for hans Ekspedition til Farvandet nord for Alaska. En Kreds af Danske, som gerne vilde møde deres Landsmand og give ham deres gode Ønsker med paa hans farefulde Togt, indbød Kaptain Mikkelsen til en festlig Sammenkomst, der fandt Sted i Røde Stjerne Kro Onsdag den 28. Februar.

Mikkelsen gjorde Indtryk af at være en elskværdig ung Mand med et Par Øjne, der vidnede om Viljekraft og Energi. Men udover det var der intet ved ham, der lod os ane, hvad der boede i ham, og hvad han var istand til at udrette som en modig og dygtig Polarforsker.

Vi tilbragte imidlertid en tvangfri og fornøjelig Aften. Den bramfri, stillfærdige Sømand nød øjensynlig Samværet med os Landkrabber. Han var paa sin egen stille Maade glad over den Hyldest vi viste ham; han morede sig over Dekorationerne, der forestillede et Polar-Landskab — et Billede af Møens Klint fra Danmarks Afdelingen paa Verdensudstillingen, der var omdannet for tilfældet og flankeret af udstoppe-

MISTELTENEN

de Isbjørne med Dannebrog og Stjernebanneret i Labberne, Polarræve og Edderfugle, Ting vi havde laant hos Chicagos Pelshandlere. Menuen fremtraadte i Form af en Proviantliste, Programmet som en Rejseplan, og den uundgaaelige Toastmaster var bleven til en Ordstyrmand. Funschebollen var en Efterligning af hans Skib „Mary Bedford,” sejlene mellem Isbjerge. Kort sagt, alt var anlagt paa at vor Gæst skulde føle sig blandt vante Omgivelser. Carl Hansen havde skrevet en morsom Sang, der blev foredraget af Carl Antonsen. De sidste Strofer i Refrænet var:

„So long, captain!
Husk at komme hjem igen.”

Ved hvert Refræn viftede Antonsen med Lommetørklædet, og ved sidste Vers rejste alle sig spontant og viftede Farvel, idet „Mary Bedford” med Punschebollen sejlede bort.

Mikkelsen takkede for den festlige Modtagelse blandt Landsmænd i det fremmede Land. Han omtalte den Velvilje og Støtte han havde fundet hos Amerikanerne, og samtidig benyttede han Lejligheden til at slaa fast, at han ikke — hvad amerikanske Blade havde meddelt — havde udtalt, at det var hans Agt at hejse det amerikanske Flag over det nye Land, han eventuelt vilde finde.

Jeg kan ikke slutte denne Skitse bedre end med at aftrykke et Brudstykke af et Brev, som min afdøde Ven „Sorte Hansen” skrev til mig fra New York, hvor han opbød sig, da Mikkelsen ankom til Amerika. Brevet vidner om Hansens dybe Menneskekendskab, hvor klart han saa Mikkelsens Værd og Evner, som vi andre paa det Tidspunkt ikke havde Øjet aabent for. De senere Begivenheder har jo fuldtud bestrykt Hansens Opfattelse af Manden.

.....Jeg synes, at hvis der nogensinde har været Anledning til at hædre en god Dansk, selv om det gøres — hvad jeg tror han helst ønsker — ganske stille, saa er det ham. Kun lidt om hvordan han ser ud. Mit Indtryk af ham. Jeg bliver ikke saa let varmet op, men jeg nægter ikke, hans Personlighed var noget ganske nyt — en Characterstudie man ikke gør hver Dag. Se paa det døde Portræt i „Nordlyset,” selv det fortæller om den Kraft, der maa være i ham. Det vilde være Løgn at sige, han er et Bundt Nerver — tvertimod — ung som han er — lille af Skikkelse — maa han sidde inde med umaadelige physiske Kræfter. Hans Bevægelser er som Lynild. Han er ikke køn, saadan, men hans Øjne er noget ganske mærkværdigt at se. Og saa er han netop som jeg elsker Folk — stor i sin Forstaaelse — stille fortæller han om sine Rejser, sine Lidelser og sit store Fremtidshaab. Lige kort før vi mødtes, havde American Geographical Society voteret ham 3,000 Dollars. Han siger: et Par smaa Anstrængelser endnu og jeg har alt, hvad jeg behøver. Tænk, siger han, hvor store de Mennesker er herovre. Ingen veed, om vi nogensinde kommer tilbage. Han selv sad saa rolig og stille. Jeg, der hørte, fik sku Taarer i Øjnene. Det er saa sjælden man træffer en Dansk, der vil gaa i Døden for en Sag.” —

★ ★ ★ ★

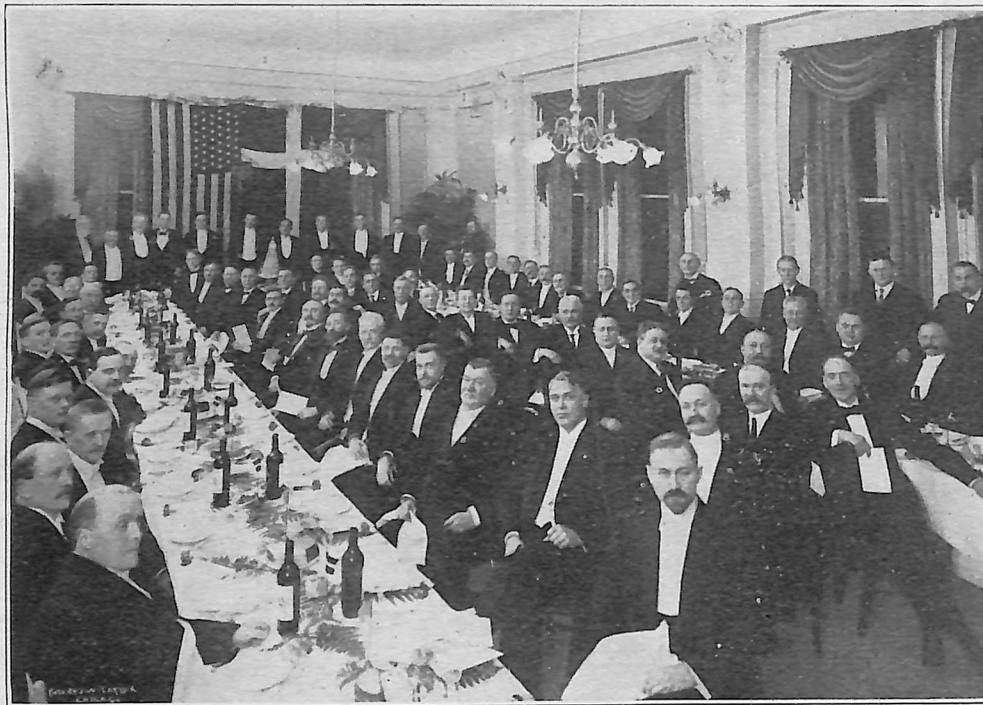
Det var en Aften i Februar 1907. Garrick Theater var fyldt til sidste Plads af et festklædt,

forventningsfuldt Publikum, der havde indfundet sig for at hylde den fejrede danske Skuespillerinde, Fru Oda Nielsen, som for første Gang optraadte i Chicago. Der herskede en Stemning som ved en Første-

Opførelse i et københavnsk Theater, kun forstærket her i det fremmede Land, med Orkestret spillende danske Melodier, og det danske Sprog udelukkende summende En om Ørene.

Saa kom hun da frem paa Scenen — den yndefulde, bestandig unge Kunstnerinde. Hun sang og spillede sig ind i alles Hjerter, og Tusinder af Minder fra Aarene, der svandt, dukkede op paany. Der var Humør og Fest paa begge Sider Lamperækken, og Fru Oda var Genstand for sine Landsmænds begejstrede Hyldest.

Festsalen i Røde Stjerne Kro.

Naturligvis ønskede Fru Oda at møde os paa nært Hold, ligesom vi hende, og saaledes gik det til, at hun blev den første, og til Dato den eneste Repræsentant for det smukke Køn, som var Midtpunkt i en Røde Stjerne Fest. Og dertil knyttede sig den Fornøjelse, at vore Damer, som hidtil smukt havde maattet siddet hjemme og „vente paa Fa'er” — som Oda synger — den Gang selv kunde gaa med paa Kroen.

Det var den 8. April, efter at Fru Oda havde gennemturet Amerika og var paa Tilbagevejen, at Festen fandt Sted. En Kunstnerinde har ingen Alder, men alligevel blev man forbauset over, at denne Kvinde, Moder til voksne Børn, som hun omfatter med rørende Kærlighed, kunde se saa ung og indtagende ud. Her havde hun rejst Tusinder af Mile, tilbragt mange lange Ventetimer paa amerikanske Landstationer, sunget og spillet Aftener i Træk, og saa var hun alligevel frisk og glad som en ung Pige. Damerne fandt hende en fortryllende og fornøjelig Kammerat, og det var for en Gangs Skyld ikke Dig t, naar Digteren sang: „Alle syntes Oda var saa sød.” — Ja, Antonsen spaaede endog i sin Tale, at for Fremtiden vilde alle smaa dansk-amerikanske Piger i Daaben faa Navnet Oda, i den Grad havde hun bjergtaget Dansk-Amerikanerne og sunget sig ind i de-

res Hjerter. Det blev en yderst stemningsfuld Fest, som Damernes Nærværelse kastede et forstærket Skær af Glans over. Oda spøjte og lo og sang og hun aabenbarede sig i en ny Rolle, som en morsom Festtaler.

Hun skildrede med Lune den lange Rejse uundgaaelige Besværligheder, som hun sagde ikke var nær saa slemme, som de var bleven gjort til, og de var bleven fuldt ud opvejede af den Venlighed og Imødekommenhed, hun havde truffet, ikke mindst hos Medlemmer af det danske Brodersamfund. „Jeg melder mig ind i Erodersamfundet,” sluttede hun under de tilstedeværende Brøders Jubel.

At Fru Oda blev modtaget med aabne Arme overalt er jo ikke saa underligt, for hun var selv saa rar og fornuftig og tog med godt Humør alting, som det kom. Jeg kan ikke lade være at fremdrage et lille Eksempel paa hendes Takt og Selvbeherskelse. Under hendes Optræden i en mindre By, hvor adskillige Mødre havde taget deres Børn med, som de plejer ved saadanne Lejligheder, var der et Barn, der blev urolig og skreg vedholdende. Pludselig sagde Oda med sin mest vindende Stemme: „Hvorfor mon det lille Barn græder? Tag og se efter, hvad der er i Vejen med det.” Moderen saa efter, der blev Stilhed og Oda sang videre. Pudsigt nok hændte det samme engang med en anden besøgende dansk Kunstner, der dog tog Situationen anderledes, idet han vred raabte: „De maa faa det Barn til at tie stille, ellers maa jeg holde op.”

Fru Odas Besøg, ikke alene i Chicago, men overalt i Amerika er vel nok det, der har vakt den største Glæde i de videste Kredse. Mange kendte hende hjemmefra, havde set hende spille, havde hørt hende synge — og hun kom til os med Bud og Hilsen fra Landet og Søen og Skoven derhjemme. Den Hilsen kunde alle forstaa. Fin og stolt staar hun for os — en ypperlig Kunstnerinde, et helstøbt Menneske, en god Moder!

Derfor er det os en Glæde, at vi siden hin Aften kan tælle Fru Oda blandt vore lysende røde Stjerner.

★ ★ ★ ★

Clan er Departementschef J. Clan i Udenrigsministeriet i København. Paa dette Tidspunkt af Røde Stjerne Kros Historie var Clan imidlertid Generalkonsul og udsendt Konsul i New Clan York, og han benyttede sin første Ferie i to og et halvt Aar til at komme ud og blive bekendt med Landsmænd i Chicago.

Præsentationen fandt Sted i Røde Stjerne Kro den 9. December 1907, hvor Clan mødtes med en typisk Kres af Chicago Danske, paa hvem hans kloge, elskværdige og demokratiske Væsen gjorde det bedste Indtryk. Hvor godt et Indtryk han gjorde, kan skønnes deraf, at han før sin Hjemrejse sidste Sommer blev indbudt til at komme ud og holde Tale ved Grundlovsfesten, der hvert Aar fejres af Chicagos samtlige danske Foreninger. Man vilde gerne endnu en Gang være

Side Syv

sammen med Clan, før han forlod Amerika; desværre var han for travlt beskæftiget til at kunne efterkomme Indbydelsen.

Clan staar for mig som en Type paa en dygtig Embedsmand. Der er en velgørende Ro og Ligevægt over hans Skikkelse. Der bor ingen Famlen og Usikkerhed bag denne høje Pande. Hans Øjne er kloge og venlige, men de kan gnistre og skyde Lyn, og da er det ikke rart for den, de rettes imod.

Hvis jeg særlig skulde fremhæve en af Clans mange gode Egenskaber, saa er det hans urokkelige Trofasthed. Clan er en klog Mand, der nøje vejer hvert Skridt, han tager; men har han engang taget Standpunkt i en Sag eller sluttet sig til et Menneske, saa er han trofast som faa. Man ser det af hans Stilling til Dansk-Amerikansk Selskab. Ingen har været det en bedre Ven end han. Lige fra dets Stiftelse til den Dag, han rejste bort, har han talt dets Sag og støttet det, hvor han kunde.

At Clan er en fortrinlig Taler, fik vi Lejlighed til at høre den Aften i Røde Stjerne Kro, hvor han talte om Vekselvirkningen mellem Danske ude og Danske hjemme og om det Arbejde, der herovre udøves i Danskhedens Tjeneste for at bevare vor nationale Kultur og omplante den paa fremmed Grund. Der er intet bestikkende eller besnærende over hans Veltalenhed; den er af den klare logiske Art, som overbeviser Tilhørerne mere end den river dem med sig.

Han kan ogsaa sige en Kompliment, naar han mener den, som da han i sin Tale udtrykte sin Glæde over at være kommen til Chicago, „hvor vel Amerikas og ogsaa den dansk-amerikanske Bevægelses Tyngdepunkt maa siges at ligge." Jeg haaber ikke, at jeg ved at røbe denne Udtalelse skal lægge Clan ud med hans Venner, der bor Øst eller Vest for Chicago.

Clans varme Udtalelser om Danmark og den dansk-amerikanske Bevægelse fik vor forhenværende Konsul C. H. Hanson til at mindes en Episode fra en anden stor Bevægelse, han havde været med i. Jeg gengiver den lille Historie i al dens rørende Simpelhed med Hansons egne Ord:

„Som ung Mand paa 18 Aar gik jeg med i den amerikanske Borgerkrig. En Aften i Krigens tredje Aar, da jeg stod ude i den yderste Forpostkæde, hørte jeg pludselig i det fjærne en Stemme synge „I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme." Jeg blev saa bevæget — jeg havde ikke hørt mit Modersmaal i tre Aar — at jeg følte mig fristet til at forlade min Post og gaa efter denne Stemme, der greb mig om min inderste Hjerterod, men jeg var Soldat og maatte blive paa min Post. Trods alle Efterforskninger fandt jeg aldrig ud af, hvem Sangeren var, men jeg kan høre hans Stemme endnu efter mere end fyrretyve Aar."

Clans hele Personlighed har skaffet ham mange Venner herovre, men han har vel ogsaa nogle Uvenner, for med sit skarpe Blik ser han tværs igennem al Vrøvl og han stikker ikke sin Mening under Stolen, naar Humbug og Hulhed krydser hans Vej.

Der er et gammelt Ord, som siger, at den, Gud giver et Embede, giver han ogsaa Forstand. Som alle den Slags Mundheld tror jeg, det maa tages med et vist Forbehold. Men det holder Stik i Clans Tilfælde. Han har røgtet sit Embede med megen Dygtighed, ja han har ligefrem dannet Skole som Konsul. Der sidder rundt omkring i Europas Hovedstæder Legationssekretærer og Vicekonsuler, der har tjent deres første Sporer paa Clans Kontor i New York, og her i Chicago har vi haft adskillige flinke og dygtige Vicekonsuler, der skylder ham deres Uddannelse.

Derfor er vore Landsmænd i New York ikke de eneste, der bevarer Clan i venlig og taknemlig Erindring.

★ ★ ★ ★

Der er noget af Æventyrets Glans over Richelieu's Navn. Han er en af de Soldater, der er født med en Marskalksstav i Tornysteret. Richelieu som ung Mand sejler han ud til fjerne Strande. Det er Daadstrangen, der driver ham. Han kommer til et Folk i Østerland, der i Aartusinder har henlevet sin Tilværelse i lethargisk Ro uden at gøre Forsøg paa at udnytte Landets umaadelige Hjælpemidler. Han er med i forreste Række i det vældige Arbejde paa at skabe et moderne Samfund ud af en uciviliseret, despotisk-regeret Tropestat. Og da han er bleven hærdet i dette haarde Arbejdes Skole, har vundet Erfaring og Myndighed og velfortjent Hæder som kun faa, sætter han Kursen

Bondestuen i Røde Stjerne Kro

mod de hjemlige Strande, for at hans Fødeland kan høste Udbytte af den modnede Mands Dygtighed og Energi.

At mødes med en Mand, der har gjort en stor Indsats i Kulturens og Fremskridtets Verden, er en festlig Oplevelse, der hæver En op over Hverdagslivet og skænker rige Minder. Hvad var derfor naturligare, end at vi med Glæde greb Lejligheden til et Samvær med Admiralen og hans Meddirektører i det forenede Dampskibsselskab, Godsejer A. F. Lassen og Konsul Erik Henius, da de tre Herrer i Foraaret 1907 paa en Inspektionsrejse kom til Chicago. Saa meget mere, som Admiral Richelieu selv havde udtrykt Ønsket om at faa Lejlighed til at træffe sammen med udvandrede Landsmænd her i Byen.

Tro mod Traditionerne samledes vi med vore Gæster i Røde Stjerne Kro Fredag den 19. April. Richelieu var Festens Centrum. Alles Øjne droges mod hans lille tæbyggede Skikkelse, der vidnede om Styrke og Udholdenhed. Den fast tillukkede Mund fortalte om en ukuelig Vilje, det skarpe Blik saa fast og prøvende paa En. Her sad en Mand, der havde ledet Arbejdet paa at rydde Junglen, men 30 Aar under Tropehimlen havde ikke sløvet ham eller brændt ham ud; de havde kun hærdet Staalet i ham. Som Manden selv var hans Ord, fri for Svulst; de faldt naturligt og værdigt og med den Myndighed, som Vanen i at befale og blive adlydt giver en Mand. Den Tale, han holdt, vidnede helt igennem om hans dybe og inderlige Kjærlighed til hans Fødeland. Slutnin-

gen lød saaledes: „Men naar man saa derude begynder at blive ældre, begynder man ogsaa at længes mod det Land, hvor Ens Vugge stod og kommer til det Resultat, at der er dog skønnest i Danmark. Og Held da den, der paa sine gamle Dage kan faa denne Længsel stillet og faa Lejlighed til at lade det gamle Fødeland nyde nogle af Frugterne af de Erfaringer, der blev vundet i det fremmede."

Der var et Par morsomme Episoder, som jeg ikke kan nægte mig Fornøjelsen af at fremdrage. Richelieu, der havde Plads ved Bordet ved Siden af Henry Hertz, flyttede et Par Gange paa sig og udbrød omsider: „Undskyld, men der er et Bordben i Vejen," hvortil Hertz med sit vindende Smil bemærkede: „Nej, det er bare mit Træben, Admiralen har siddet og sparket til."

Da han skulde til at tage Afsked, traf han Senator Juul ved Døren. Juul improviserede morsomt om alt muligt mellem Himmel og Jord og sagde bl. a., idet han pegede paa Admiralens ordenssmykkede Bryst: „Jeg kunde lide at vide, hvordan De har baaret Dem ad med at redde alle de Medailler. Jeg har ogsaa en, og den har jeg reddet ved at redde et Menneske." Hvorpaa Richelieu lo, saa Taarerne trillede ham ned ad Kinderne.

Der var endnu en Gæst fra Danmark tilstede den Aften, Skuespiller Zangenberg fra det kongelige Theater, der paa sin Tournee just var kommen til Byen. Han glædede os med at synge flere Sange, deriblandt „Hjemmets Sang" af Drachmann.

Det var en uforglemmelig Aften, mættet med stærke og rige Indtryk. Og den, der paatrykte Aftenen sit Stempel, var Høvdinden der sad iblandt os, vor Landsmand, der vel har bidraget mere end nogen anden nulevende Dansk, til at Dannebrog vajer i de fjerneste Havne.

★ ★ ★ ★

Der er flere gode danske Mænd, som er Grever og bærer Navnet Moltke. Men i Dansk-Amerikanernes Bevidsthed er der kun en Grev Moltke. Naar det Navn Moltke nævnes, tænker vi uvilkaarligt paa Carl Moltke, den forhenværende danske Gesandt i Washington, og vi ser for vore Øjne en høj, rank Skikkelse med et fint og klogt Race-Ansigt, en Mand i hvis demokratiske Væsen Aristokraten i Ordets bedste Forstand hele Tiden skinner igennem, som kommer En i Møde med en naturlig personlig Elskværdighed, der ikke dikteres af hans officielle Stilling som Diplomat, skønt Diplomat er Moltke, og det lige ud til Fingerspidserne.

Den sikreste Vej til at komme paa den rette Fod med sine Medmennesker og vinde deres Venskab er ved at tage en varm og levende Interesse i deres Arbejde og stræbe efter at forstaa deres Tanker og Idealer. Og det har Grev Moltke gjort trods nogen. Fra først til sidst under sit Ophold i Washington har han benyttet enhver Lejlighed til at lære sine udvandrede Landsmænd at kende. Han har besøgt os i de store Byer, og han er gaaet ud til de dansk-amerikanske Skoler og Kirker. Han har talt med os, forstaaet os og altid hjulpet os, naar og hvor det stod i hans Magt.

I April 1909 kom Moltke for første Gang til Chicago og til Røde Stjerne Kro. Vi gjorde vort bedste for, at han skulde føle sig hjemme iblandt os, og jeg tror det lykkedes. Det var en festklædt og feststemt Skare Danske, som den 14 April mød-

tes med den officielle Repræsentent for det gamle Fødeland, som „jeg har den Ære og Lykke at repræsentere." Der faldt mange kloge og gode Ord den Aften. Her kun et Par Citater fra Gesandten's Tale, der vidner om hans Forstaaelse af den dansk-amerikanske Bevægelse, og hans Beredvillighed til at støtte denne. Under Omtalen af Dansk-Amerikanernes Stævne i Aarhus, som just da forberedtes under Dansk-Amerikansk Selskabs Auspicier talte Grev Moltke om „hvor godt og belærende det vil blive for dem derhjemme ved denne Lejlighed at faa et sandt Indtryk af Livet, som det leves her" — — endvidere: „Jeg vil gerne være Dem til Nytte. Enkelte Individuer kan vel intet udrette, der maa Samarbejde til. Maa jeg derfor kun faa Lov til at være en af de Mange. En Skaal for en kraftig dansk-amerikansk Bevægelse." At disse Ord var mente og ikke fødte i Øjeblikkets Fæststemning, derom vidner bl. a. Grev Moltkes aktive Arbejde for Aarhus-Dagen og den dansk-amerikanske Nationalpark samt de danske Studentersangeres Besøg herovre.

Gesandten havde udtalt Ønsket om, at Programmet for Fæsten maatte være afsluttet Kl. 11, og paa Klokkeslettet hævdedes Børdet. — — — „Ja, saa," sagde han, „er Klokken virkelig allerede elleve? Gaar De Herrer nu ogsaa hjem?" „Nej, vi bliver siddende lidt endnu og taler sammen ved et Glas Cl." — „Saa tror jeg ogsaa, jeg vil blive," og i et Par Timer derefter var han stadig Midtpunktet i en fornøjelighed og kammeratlig Kred af Landsmænd, „alle sammen jævne Mennesker ligesom De selv, Hr. Greve," som „Sorte" Hansen udtrykte sig.

Klokken var over et, da Greven brød op, men da var der ingen Vogn at faa i en fart. Heldigvis rullede i det samme en privat Automobil frem med to af Chicagos øverste Embedsmænd, som skulde styrke sig efter en anstrængende Banket, og Værten, den rare Gallauer, fik dem anbragt ved en Flaske Champagne, mens deres Bil kørte vor Æresgæst hjem.

Sidste Gang Moltke stod i en Skare danskfødte Amerikanere var den femte August, 1912, paa Rebild Bakker. Sit Syn paa os og vort Forhold til Moderlandet gav han den Dag Udtryk i følgende Ord: „Vi skylder dem Tak for, hvad de giver os daglig derovre, naar de ved deres Vandel og Færden holder det danske Navn i Ære. Vi skylder dem at respektere deres nye Borgerskab og at indse, at naar de i Kampen for at gøre sig gældende i dette dog har Tanker tilovers for det Land, de kom fra, saa sker det frivilligt, og vi har intet Krav derpaa."

Der er snart gaaet fem Aar siden hin Aften i Røde Stjerne Kro, og Grev Moltke er kaldet til en anden vigtig Post i Fædrelandets Tjeneste. I de mellemliggende Aar har jeg ofte haft den Glæde at være sammen med ham, og jeg ved, at han den Dag i Dag nærer den samme varme Interesse for os herovre, som da han færdedes iblandt os.

★ ★ ★ ★

Det er ikke den danske Konsul i Chicago her skal skrives om. Konsul Bech spiller i denne Forbindelse kun en Rolle, forsaavidt som han er den direkte Aarsag til, at Bech til Engelsholm Bech kommer med i dette lille Billedgalleri fra Røde Stjerne Kro. Kammerherre Bech er nemlig Fader til Konsulen, og gamle Bech kom til Chicago for at overbringe unge Bech den yngste Bech, der havde tilbragt et Aar hos Bedsteforældrene paa det gamle Herresæde i Jylland.

Bechs Besøg gav Chicagos Danske en velkommen Lejlighed til at føje et nyt Led til Rækken af Sammenkomster med fremragende Danske i Røde Stjerne Kro. Den fandt Sted Onsdag den 3. November 1909.

Bech, som er en af Danmarks dygtigste og mest ansætte Landmænd, er en flot Godsejerskikkelse med en høj hvælvet Pande, hvorunder lyser et

Par kloge, gode Øjne. Man fik et levende Indtryk af en aaben og vindende Personlighed, en Mand med et bredt Syn paa Livet og et varmt Hjerte for sit Land. En Husbond af den gode gamle Type, der tager Del i sine Folks Ve og Vel. Han udtrykte sin Glæde over, at mange unge Husmandssønner fra hans Egn, der havde fundet Forholdene hjemme for trange, nu sad som velstaaende Farmere paa Nebraskas og Iowas Prærier, medens han samtidig beklagede, at saa megen dygtig Arbejdskraft var gaaet tabt for Danmark, hvor der var saa inderlig god Brug for den. Og det er et Punkt, hvor Bech talte ud af personlig Erfaring som den Mand, der gennem mange Aar stod ved Dalgas' Side i Arbejdet for at opdyrke den jyske Hede og indvinde nyt Land for det, vi mistede i Fire-og-treds.

Bech viste sig at være en fortrinlig Taler, der udtrykte sig lige saa klart og flydende paa Engelsk som paa Dansk. En af de Tilstedeværende, der kom herover som Dreng og derfor helst talte Engelsk, holdt en Tale for Bech, med en spøgende Undskyldning for, at han benyttede det fremmede Sprog, som vor Gæst maaske ikke fuldtud forstod. Men hvad skildrer hans Forbauselse, da Bech øjeblikkelig sprang op og takkede for Skaalen i en improviseret Tale paa ulastelig Engelsk.

Det var jo rigtignok heller ikke første Gang han besøgte Amerika. Han har været her flere Gange, bl. a. rejste han i 1870 sammen med den afdøde danske Forfatter Vilhelm Topsøe, der under Udarbejdelsen af sin fortrinlige Bog „Fra Amerika" paa mange Punkter støttede sig til Bechs Jagttagelser.

Skønt Bech har været en af Hededyrkingens ivrigste Forkæmpere og i adskillige Aar været Præsident for Hedeselskabet, har han dog et aabent Øje for det kønne i Tanken om at bevare smukke og karakteristiske Hedelandskaber, og han ydede de Mænd, der arbejdede for at frede om Rebild Bakker, udmærket Støtte. Det hestaaende Billede af ham er fra et Gruppebillede, der blev taget der, da Terrænet blev valgt.

Jeg kommer til at tænke paa en Samtale jeg engang havde med Bech, hvorunder han udtalte, at naar man vil have et Stykke Arbejde gjort rigtigt, gælder det om at faa den rette Mand til at gøre det. „Naar jeg vil have mig et Par Støvler," sluttede han med at sige, „gaar jeg dog til en Skomager, og ikke til en Skrædder." Jeg saa lidt betuttet paa ham, om det skulde være en Skose, for jeg havde netop den Dag bedt ham om at hjælpe os ved Købet af Rebild Bakker. „Saa er De jo i Grunden ikke den rette Mand i dette Tilfælde, Kammerherre Bech, for De vil opdyrke Heden, og vi vil bevare den." — „Jo, netop," sagde han med et fint Smil. „Bortset fra at det er ethvert Lands Pligt at bevare dets ejendommelige Naturskønhed, saa er der for os Hededyrkere den Fordel ved Deres Tanke, at den ved Modsætningen bidrager til at fremhæve, hvad vi har udrettet."

Det glædede os som Danske, at Chicago Association of Commerce indbød Bech til at holde et Foredrag om, hvad der gøres for at bevare og forøge de danske Skove. Denne Indbydelse var ikke alene en Kompliment til Bechs Erfaring og Sagskundskab, men ogsaa en Anerkendelse af Danmark som Foregangsland.

Efter Foredraget sagde en kendt amerikansk Forretningsmand, der sad ved Siden af mig: „You may be proud of your countryman, he is a great Dane."

★ ★ ★ ★

Det var første Gang, vi havde en rigtig Professor i Røde Stjerne Kro, da vi den 26. Juni 1912 gjorde en lille Fæst for vor Landsmand, den berømte Kirurg og lægevidenskabelige Rovsing Forfatter, Professor Thorkild Rovsing.

Og saa var det alligevel ingen rigtig Professor, var der mange, som syntes. For Rovsing var jo hverken duknakket eller skallet eller højtidelig eller pedantisk. Han var alt andet. En høj, rank, blond Vikingskikkelse, der saa ud til at kunne svinge en Stridsøkse, saa det suste i Luften. Det var det første Indtryk. Kom man saa til at tale med ham, fandt man ham i Besiddelse af et elskværdigt, vindende Væsen, som ingen kan modstaa. Livligt og frit og naturligt fortalte han om, hvad han havde set herovre, og i alt hvad han sagde, røbede han en skarp Iagttagelsesevne. Han var klog i sin Forstaaelse af Forholdene og retfærdig i sin Bedømmelse. Der var hos ham intet af dette overlegent-afsejende, som besøgende Landsmænd ret ofte lægger for Dagen og som altid støder os. Han var et helstøbt Menneske, en Mand, der tog os alle med Storm.

Vi havde haft en Følelse af, at der burde gøres noget særligt i Anledning af „Professoren," og det gav sig Udslag i en Menu, der var affattet paa et Slags Doktor-Latin med Motto: „Cicero blegned, vendte sig og græd," hvad Cicero sikkert ogsaa vilde have gjort, om han havde set Menuen. Til Hjælp for dem, der ikke havde gaaet i den sorte Skole, var der vedlagt en jysk Oversættelse, der var næsten lige saa god at faa Forstand af.

Der var endvidere en af „Casino" (Visedigteren Carl Hansen, Chicago,) skrevet Medi-Cynisk Vise paa Melodien „Forgangen Nat," af hvilken jeg hidsætter de to første Vers:

„Naar fordam vi en Sygdom fik,
Vi til den kloge Kone gik,
Hun læste over os, og saa
Gav hun os et Par Iglær paa.
I Byen en Hof- eller Stads Barber
Slog Blodkopper eller gav os Klyster,
Og hvis vi ikke døde dera',
Saa blev vi nok raske den næste Da'.

Men Videnskaben blev saa fin.
De tyllend i os Medicin:
„En Spiseskefuld hver Minut,"
Indtil vor Mave gik helt kaput.
Og smagte den slemt saadan en Mixtur,
Saa var det en mageløs Hestekur.
Jo mere vi led, des mere vi drak,
Til Kirkegaardshvilen vi foretrak."

Naturligvis blev der holdt en Del Taler, men da denne Skildring handler om Rovsing og ikke gør Krav paa at være et Fæstreferat, gengiver jeg kun, hvad han sagde. Han udtalte bl. a., at

det havde flere Gange herovre og ikke mindst i Chicago forekommet ham, at de rigtige Danske finder man for Tiden kun i Amerika, hvor Kampen for Tilværelsen ligesom giver mere Lejlighed til at udvikle de bedste Egenskaber, der i Virkeligheden bor i det danske Folk. Under Omtalen af den afdøde danske Chicago Læge,

Dr. Christian Fenger betonedede han, at det er gennem kulturelle Indskud, ikke ved Hjælp af Kanoner, at Danmark maa hævde sit Navn og sin Plads i Nationernes Række. Som et Led i saadanne kulturelle Bestræbelser og et Udslag af Samfølelsen mellem Danske ude og hjemme nævnte han den dansk-amerikanske Nationalpark. Han sluttede med en Opfordring til Dansk-Amerikanerne om ret ofte at mødes mandstærke paa

Rebild Bakker og vække dem derhjemme op af deres søde Slummer.

Da en af Professor Rovens tidligere Elever havde fremhævet dennes enestaaende Dygtighed som Kirurg, rejste en af de Tilstedeværende sig op og erklærede, at Professoren var lige saa dygtig paa Lægevidenskabens andre Omraader, og at han ikke altid brugte Kniven til at helbrede sine Mennesker. „Ja, De ved ikke, hvem jeg er,” henvendte Ballin sig til Æresgæsten, „men jeg kender Dem godt, som De sidder der ved Bordet. Jeg har været paa Deres Bord, og det skal jeg aldrig glemme. For nogle Aar siden kom jeg dødsyng til København, og der fik jeg straks det Raad at tage over paa et Sanatorium i Jylland. Jeg rejste samme Aften og fik den Besked, at jeg øjeblikkeligt maatte afsted til Røsing i København, hvis jeg da ønskede at vende levende tilbage til Amerika, og jeg tiltraadte straks Tilbagereisen i sort Fortvivlelse. Lige efter Ankomsten meldte jeg mig paa Deres Klinik og

Kl. 11 samme Formiddag laa jeg paa Deres Observationsbord. Faa Minutter senere kom De ind og undersøgte mig, som jeg aldrig var bleven det før, og sagde saa smilende til mig: „De fejler i Grunden ingenting. Det er med Dem som med Maskiner, der har været i Brug i mange Aar og ikke er bleven passet ordentlig. Smøres skal De og det grundigt. Begynd nu med to Spiseskefulde amerikansk Olie om Dagen og gaa gradvis ned til et Par Draaber, saa er De frisk om tre Maanedere.” Det blev jeg ogsaa, og det skal De ha' Tak for.”

Professorens hjertelige Latter lyder endnu i mine Øren.

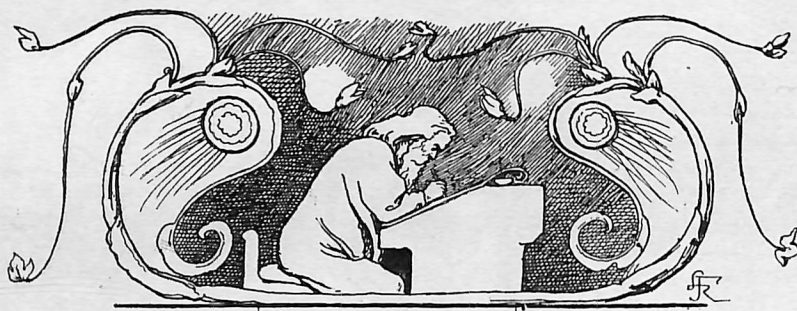
★ ★ ★ ★

Jeg haaber, det er lykkedes mig at tegne et nogenlunde klart Billede af Hovedpersonerne ved vore Sammenkomster i Røde Stjerne Kro. Det, som hævdede disse Sammenkomster op over det

sædvanlige Niveau, var den Anledning, de gav os danskfødte Amerikanere til at mødes med Danske, der alle var helstøbte Personligheder og betød noget hver paa sit Omraade.

Det frie, utvungne Samvær med disse Mennesker, selv om det kun varede Timer, fik en dobbelt Betydning. Ved at lytte til dem udvidedes vor Synskres, og vi berigedes med nye, stærke Indtryk, og paa den anden Side fik vore Gæster en Lejlighed, som de vanskelig paa anden Maade vilde have faaet, til at lære os personligt at kende og ved Selvsyn danne sig en Forestilling om, hvordan vi tænker og føler. Og naar de saa kom tilbage til Danmark, gengav de deres Indtryk af os og bidrog til at skabe en rigtigere og klarere Forstaaelse af vort Liv herovre.

Derfor er den Slags Fester lidt mere end Banketter, som de undertiden er blevet kaldt med et Anstrøg af Ironi. De har Betydning ud over Øjeblikket, og saa skænker de dem, som tager Del i dem, en Skat af lyse og gode Minder.

Klipfiskens Dronning.

Hvorledes Petersen & Co. opdagede de Danskes Vej til Ros og Magt.

Fortalt af Axel H. Andersen.

RICHARD PETERSEN kom faren i Vrimmelen ned ad Broadway i New York. Ved 23rd Street skulde han svinge om Hjørnet; her maatte han gaa langsommere, thi Trængselen var stærk. Der kom en Dame lige imod ham, og som det undertiden sker paa Gaden, kom han til at spille dette idiotiske Spil med hende, under hvilket den ene Fodgænger ikke kan blive enig med den anden om, til hvilken Side de skal gaa uden om hinanden. Midt i et Hop kom de til at se paa hinanden.

„Men er det Dem,” lo Damen, og trak sig ind mod Husrækken, forberedende sig paa en Konversation. „De har nok travlt?”

„Frk. Brandt! Er det virkelig Dem? Ja, travlt har jo enhver her i New York, og man bliver smittet med eller mod sin Villie. Hvorledes er det ellers gaaet Dem, siden vi skiltes paa „Hellig Olav's Dæk for tre korte Maanedere siden?”

„Aa, det har været tre mærkværdige, rastløse Maanedere, fulde af Indtryk. Og De — har De snart belemret hele New York med deres Klipfisk?” Frøken Brandt lo med en frisk Latter og lod sine tindrende Øjne hvile paa sin blonde Landsmand. Et Expresbud puffede Richard Petersen i Ryggen, og Frk. Brandt undgik kun ved et

graciøst Hop en Herre, der kom styrtende ud fra en Cigarbutik.

„Hør, Frk. Brandt,” sagde Petersen, og tog hende resolut ved Armen, „dette er en daarlig Plads at staa paa, og vi to har sikkert meget at tale om. Hvad om vi gik hen et Sted, hvor vi kunde sidde uforstyrret. Jeg har ikke nær saa travlt, som De tror, og hvis De kan ofre et Øjeblik paa en gammel Bekendt fra Amerikarejsen, saa....”

Glad passierende fandt de Vej til en lille Cafe, hvor en sortsmudset italiensk Opvarter med mange høflige Buk overrakte Petersen et Menukort. De tog sig god Tid til at drøfte de forskellige Delikatesser og Bagværk, og hver enkelt Ting fremkaldte et Minde og et „kan De huske” fra en eller anden københavnsk Cafe.

Medens de ventede paa det bestilte, fortalte Frk. Brandt om sin Karriere i New York. „Jeg bor stadig hos min gifte Søster, og det er jeg i Grunden ked af, det var ikke for at ligge nogen til Byrde, at jeg valgte at komme herover. Men jeg har virkelig ikke kunnet opdage den Rift efter en dygtig Husbestyrerinde, som jeg havde hørt Rygter om. Og dygtig er jeg rigtigt nok,” tilføjede Frk. Brandt ganske alvorligt og med et selvbevidst Nik, „for jeg har lært baade at lave Mad og lede en Husholdning nogle af de bedste Steder i Danmark. Men herovre — hvad finder man her? En fransk Køkkenchef, det er hvad de for-

langer i alle de bedre Huse. Et Mandfolk med vixet Overskæg og læspende Udtale kan opnaa ganske fabelagtig Løn, men en stakkels Pige som jeg, der dog er mange af disse ækle og indbildske Franskmænd langt overlegen, kan kun faa Plads som „Domestic” til en ret tarvelig Løn. Og det er skam ikke, hvad jeg kom til New York for. Ja, naar man endda kunde frisere, men det har jeg aldrig lagt mig efter. En „Ladies Maid” tjener godt, men jeg har ikke let ved at finde mig i Fruenykker og Kapricer. Imidlertid, fortæl nu, hvor langt De er kommen med Klipfisk. Jeg kan huske, hvor begejstret De var, da vi skiltes.”

„Jeg kan forsikre Dem for,” skyndte hendes Ledsager sig at bemærke, „at min Begejstring for den Vare, jeg repræsenterer, ikke er ringere end den Dag jeg gik i Land for at introducere den ægte, fede, storflagede, importerede, norske Klipfisk fra Svendsen & Sidenius i København. Der er blot det i Vejen, at Amerikaneren ikke vil lade sig interessere i en af de bedste og sundeste Spiser, der findes. Det er til at fortvivle over, naar man kommer omkring hos Grossererne og Købmændene herovre og ser den tørre, indskrumpede, harske Vare, som her gaar under Navnet Klipfisk. Og dog — det er svært, for ikke at sige umuligt, at faa Grossererne til at anbefale den bedre Vare. — Folk kan ikke se Forskellen — paastaar de; hvorfor skulde de saa betale mere for Pundet.

Klipfisk er Klipfisk, siger Amerikanerne, og saa bilder de sig ind, at det er en tør, harsk Ret, der særlig spises af Katholikerne om Fredagen som en Slags retfærdig Straf. De kan ikke forstaa, at Klipfisk kan være en Herreret, som skal nydes med Andagt og Vandsennep."

Frk. Brandt saa med sine varme Fløjlsøjne sympathisk paa den skuffede Klipfiskeagent og udbrød: „Nej tænk, hører De ogsaa til de skuffede. Hør, Hr. Petersen — Mister Petersen, om Forlaldelse — vi to kommer saamænd nok til at følges ad hjem igen til det kære København for at fortælle vore respektive Mødre, at vi ikke kunde klare os i det store, følelsesløse Amerika. Tror De ikke?"

„Nej, jeg tror ikke, det bliver paa den Maade, vi kommer til at følges ad hjem, Frk. Brandt," svarede Petersen med et Blik, der fik hans visavis til paa engang at smile og rødme. „Jeg tror heller ikke, det er deres alvorlige Mening at give op — jeg selv vil absolut ikke give fortabt. Mit Firma har givet mig et Aar, og mine Resourcer er endnu langt fra udtømte. Jeg vil simpelthen lære Amerikanerne at spise god Klipfisk. Og hvad De angaar, er der absolut ingen Grund til at opgive Haabet. Jeg har ganske vist ikke oplevet den sjældne Nydelse at spise Retter, som har været tilberedt under deres inspirerende Tilsyn, men jeg ved paa Forhaand, at De er den inkarnerede danske Dygtighed. De er simpelthen i den forkerte By!"

„Det var i Grunden mærkeligt — det er netop ogsaa hvad min Søster og flere andre siger. Det er endogsaa kommen saavidt, at jeg har ordnet alting til en Rejse ud i „det vilde Vesten," og jeg skal afsted i Morgen."

„Det gjør mig paa en Maade ondt, Frk. Brandt, nu da vi netop havde mødt hinanden igen. Et fortsat Bekendtskab kunde være bleven meget fornøjeligt, ikke sandt? Alligevel — jeg tror det er bedst, at vi hver for sig skaber vor Sukces først — saa mødes vi atter, maaske inden ret længe — et Sted i Verden. Tror De ikke, Frk. Brandt?"

De gik atter sammen ned ad Broadway; lidt mere tavse og indadvendte. Ved 33rd Street sagde Frk. Brandt: „Her maa vi altsaa skilles. Det er ligesom den Dag, da „Hellig Olav" havde lagt til — vi vidste ikke, om vi nogensinde skulde mødes igen. Verden er saa stor, og dog meget lille. Ja, Mr. Petersen, jeg tror vi vil mødes igen. I Mellemtiden vil jeg ønske Dem al mulig Held og Lykke med — Klipfisken."

„Og jeg vil ønske, at De, naar De engang er kommet i det rette Hus her i Amerika, da altid maa kunne finde Svendsen & Sidenius' Klipfisk hos Deres nærmeste Kjøbmand."

„Ja, ellers blev jeg jo da ikke fuldtud lykkelig i Huset."

„Hvad mener De med det?" spurgte Petersen ivrigt og greb Anna Brandt's Haand uden Spor af Hensyn til Stedet og Færdselen.

„Saa, nu bliver vi atter højtidelige, ligesom den Gang paa „Hellig Olav." Jeg forsøgte blot paa at fortsætte i samme Stemning som De begyndte i, men jeg mener altsaa, at Klipfisk, naar det er den fra Svendsen & Sidenius importerede, ikke hverken kan eller maa undværes i nogen ordentlig Husholdning."

„Det er sande Ord, Frk. Brandt. Vil De gjøre mig en Tjeneste?"

„Hvis det er mig muligt. Ønsker De en skreven „Testimonial," ligesom de amerikanske Medicinmænd bruger? For saa tror jeg hellere, De maa vente, til jeg har været Oldfrue for en Vanderbilt. Det vil give mere Vægt."

„Nej, men oprigtigt talt, Frk. Brandt, vil De ikke skrive Deres Adresse til mig, naar De kommer til Deres fjerne Bestemmelsessted ude i det vestlige. Saa skal jeg omgaaende meddele Dem, hvorledes det gaar med Klipfisken."

„Det skal jeg gerne. Og nu Farvel — saalænge!"

„Paa Gjensyn, Frk. Brandt — og Tak fordi De

kendte mig igjen."

Anna Brandt lo atter og viste sine kraftige Tænder. Saa smuttede hun forbi en gryntende Auto, strejffede en travl Politibetjent og forsvandt ind i en tætfuldt Sporvogn.

Richard Petersen drejede langsomt tilbage i Stimmelen ned ad Broadway.

Efter at have opholdt sig syv Maaneder i Amerikas største Handelsby, efter at have betalt Kontorleje i en Skyskraber og Ugeløn til en Kontordame, samt efter at have slidt Støvler og Trapper hos Grocery Wholesalers i New York, Boston, Baltimore, Philadelphia og mindre mellemliggende Byer, var Richard Petersen omtrent parat til at opgive Ævret. Han maatte indrømme, at den fra København indførte Klipfisk ikke havde vakt den store og pludselige Begejstring, som han saa haabefuldt havde drømt om derhjemme i København og paa Rejsen herover. Nogen Forretning gjorde han selvfølgelig, men det var ikke stort mere end til at dække den begrænsede Efterspørgsel fra Kvarterer og Egne, hvor der boede mange Skandinaver, og det var ikke det, Richard Petersen's General Agentur i Længden skulde existere paa. Han var kommen over for at erobre Amerika, og efter danske Forhold og Begreber havde han ogsaa været godt udrustet med Midler og Handelsvaaben; alligevel var han kommen tilkort, og i Stedet for den store øjeblikkelige Sukces, som han havde haabet paa, havde han høstet den bitre om end værdifulde Erfaring, at „der skal noget andet til" i Amerika. Hvad dette andet var, og hvordan man kunde gribe det midt i den sydende og boblende Strøm, som kaldtes Forretninglivet — ja, det var det, Petersen maatte regne ud inden ret længe, ifald han ikke skulde vende hjem med uforrettet Sag, og uden at have skabt sig den Livsstilling i New York, som han selv saa rosenrødt og entusiastisk havde forestillet sine skeptiske Principaler, Svendsen & Sidenius.

Midt i sin haardnakkede Stræben efter Anerkendelse for sin københavnske Vare, var det fra Tid til anden faldet ham ind, at han endnu ikke havde hørt et Ord fra den livlige og kloge Frk. Brandt, som han havde lært at kende paa Dampskibet herover. Hvorhen var hun forsvunden i dette store Land, og hvad var blevet hendes Skæbne? Han kendte hendes Søsters Adresse, og kunde meget godt have fundet et Paaskud til at forhøre sig der — men han vilde ikke være den, der søgte at forny et fra Begyndelsen af flygtigt Bekendtskab, særligt da hun havde lovet at skrive! Formodentlig havde hun glemt ham, og var bleven optaget af andre Ting og Forhold.

Saaledes tænkte Richard Petersen, i Grunden ret ofte, om sit Rejsebekendtskab, Frk. Brandt. Men saa en Dag — det var i Juni Maaned — laa hendes Brev alligevel paa hans Pult i Skyskraberkontoret. Han vidste strax, det var fra hende, skønt han aldrig havde set hendes Haandskrift. Han lukkede Døren ud til det ydre Kontor og aabnede Brevet forventningsfuldt, næsten højtideligt. Det var, som noget hjemligt her kom ham i Møde, og han kom uvilkaarligt i en Stemning, som naar han fordums gik en Søndag Formiddag ud ad Langelinie, hvor Alverdens Flag smeldede i Vinden henover Havnen, ligesom her i New York, men hvor Sproget, Luften og hele Panoramaaet aandede og sang om Danmark.

Frk. Brandt skrev:

Kære Hr. Petersen:

Først nu kan jeg opfylde mit Løfte til Dem om at meddele min Adresse. Jeg er endelig falden til foreløbig Ro her — gjør nu rigtig store Øjne — her paa en Ranch i South Dakota og „kun" 25 Mile fra Byen Casselton, en lille Plet paa de mest nøjagtige Landkort, og som tæller et Par hundrede Sjæle.

Jeg har oplevet mere i de sidste fire Maaneder end i hele min øvrige Levetid. Jeg prøvede en Stilling som Husbestyrerinde i et stort fashionabelt Hjem i Chicago og en lignende i Denver. Men

det er saa forskelligt fra danske Forhold, og jeg havde ikke let ved at sætte mig ind i de Former, som raader i de amerikanske Husholdninger. Saa fandt jeg et Avertissement fra en Rancher heroppe i Hvededistriktet, og — vil De tro mig — det synes jeg virkelig godt om.

Der er noget paa engang enkelt og gigantisk over Forholdene heroppe. Der bliver krævet meget af mig; jeg bærer et Ansvar, men saa bliver jeg ogsaa til Gengæld forgudet af alle paa Pladsen, fordi det nu viser sig, at jeg kan opfylde alle Krav. Frøden Rancheren, Mr. Pritchard, og en stor Familie er her ca. 20 Mand og et Par Piger. Her er nok at gjøre, og jeg udfører selv al Madlavningen — hvad gi'r De mig? Karlene er helt vilde over nogle af de danske Retter, som jeg laver, og det er virkelig helt rørende at blive paaskønnet engang imellem. Mens jeg husker paa det, saa vil jeg gjerne have noget af Deres Klipfisk — „den ægte, storflagede, importerede fra Svendsen & Sidenius" — en hel Kasse, min sandten, og jeg vedlægger Money Order. Le nu ikke; hvad det gælder om for mig er at kunne give disse store, stærke, godmodige Arbejdere noget god Mad, og jeg betragter den Dag som spildt, hvor jeg ikke har en lille Nyhed paa Spisesedden. Min næste Nyhed skal saamænd være Klipfiskebudding.

Det er, som De vel ved, næsten umuligt at faa Folk til Høstarbejdet i disse Egne, vi kunde bruge mindst et Dusin Karle til, og Mr. Pritchard siger, at hvis Høstarbejderne blot kendte min gode Mad, skulde de nok strømme hertil — er det ikke smigrende!

Men lad mig nu høre fra Dem, Hr. Petersen; jeg har vist allerede udbredt mig altfor meget om mig selv og mine egne trivielle Affærer.

Med venlig Hilsen

ANNA BRANDT.

Petersen sad længe med Brevet i Haanden og stirrede ud over Byens Tage. At tænke sig denne søde, livlige og dannede Kvinde langt ude i South Dakota paa en Hvedefarm mellem Tærskere, Cowboys, maaske Indianere og Diligence Røvere. Han saa tydelig for sig et Billede af de udstrakte Hvedemarker og en lang Række Høstmaskiner trukne af Muldyr. I en Dal ligger Beboelsehuset og Staldbygningerne og i Køkkendøren staar Anna Brandt, smilende og brunet af Solen. Krøllerne titter frem under hendes Kyse, og idet hun nu ringer paa den store Middagsklokke, der kalder Mænd og Dyr sammen til Middagen og Hvilen, danner hun et livfuldt Centrum i et ellers døst og ensformigt Landskab. —

Uludselig sprang Richard Petersen op og gik ud i Forværelset. Til Kontordamen gav han nogle Ordre, som fik hende til at gispe af Overraskelse, derpaa greb han sin Hat og ilede afsted til sit Hotel.

Petersen havde fattet en Plan, og hans Virksomhed i de følgende Dage stod for den almindelige lagtlager ikke i fjerneste Forbindelse med, hvad man som Regel venter af en Agent i Klipfisk. — — —

Hvedehøsten var ganske overvældende, og Mr. Pritchard havde god Grund til at glæde sig, naar han saa ud over sine Hundreder af Acres med bløgende, modnende Korn. Men Mr. Pritchard gned sig ikke i Hænderne — ikke endnu, thi han vidste af Erfaring, at Høsten ikke er sikker, for inden Kærnen er tærsket og bragt i Lade. Mere ildstillet end nogensinde stod han overfor det aarligt tilbagevendende Problem, som Hvedefarmeren maa kæmpe med og som hedder Arbejds-kraft. Hver Morgen Klokken ni var han med sin store Vogn ved Jernbanestationen for at vogte paa hvert eneste arbejdsdygtigt Mandfolk, der sprang af Toget. Ja, han ventede ikke engang, til de sprang af Toget; han kørte endog op til Nabostationen og fulgte med som Passager ned til Casselton for at komme i Snak med de rejsende Arbejdere. Desværre var Konkurrencen stor, og mile-

vidt fra kom der Ranchers i det samme Ærinde som Mr. Pritchard — at bevæge Mandfolk med fire Lemmer paa Kroppen ti at tage fat og tjene en Dagløn

Det er intet Under, at Mændene under disse Omstændigheder gjorde sig kostbare og stillede Fordringer, der ellers ikke hørte med til en Tjenestekarls Privilegier. For det første overbød Rancherne hinanden med Hensyn til Dagløn, og dernæst lovede de det anstrengende Arbejdes Ofre alle mulige rare Ting, naar blot de vilde springe op i Vognen og køre med ud til Farmen. En Rancher pegede med Stolthed paa en Kasse Cl, som stod i hans Vogn, og som skulde med hjem til Høstarbejderne; en anden fortalte om rene Lagner og bløde Senge, som forefandt paa hans Ranch. Mr. Pritchard fremsatte ufravigelig følgende lakoniske Paastand:

„Jeg har den bedste Kokkepige i South Dakota, og hun kan købe ind hvad hun vil.”

Alligevel havde han ikke Mænd nok, og i næste Uge skulde det afgjøres, om han vilde være i Stand til at samle alt, hvad Naturen stod rede til at yde, eller om han skulde blive tvungen til at lade en Del af Hveden raadne paa Marken.

Da var det hans Øje frydedes saare en tidlig Morgenstund, da han atter sprang ombord i Toget fra Østen, som holdt ved Nabostationen. I den fjerreste Waggon sad nemlig tolv Kraftkarle af umiskendelig nordisk Æt. Kun enkelte af dem var under 6 Fods Højde, og selv et Par undersætsige Fyre iblandt dem havde en Rygbredde, der uvilkaarligt ledte Tanken hen paa en Ladeport. De tolv syntes at høre til et Selskab, og de sad tavse og rolige, med de haarede Arme foldede over de hvælvede Bryster, og saa paa Landskabet, som det rullede forbi.

„Well, boys,” udbrød Mr. Pritchard, og klappede et Par Stykker af Kæmperne paa Skuldrene. „Hvis I vil have Arbejde, saa er det ingen Nytte til at rejse længere. Mit Navn er Pritchard og jeg har den største Hvederanch i Staten. Kom med mig ved næste Station, saa skal I faa en halv Dollar mere om Dagen end nogen anden betaler, og en første Klases Behandling tillige. Det er Folk som Jer, jeg har Brug for.”

Saasnart han havde nævnt sit Navn, sprang Ordføreren for de tolv op og sagde: „Mr. Pritchard — vi er ikke almindelige Tramps eller Roustabouts. De ser for Dem det berømte dansk-amerikanske Champion Tug o'War Team fra Kansas — det vil sige sex af os, som jeg har den Ære at være Kaptejn for. De andre sex er Missouri's danske Team, som var Champions ifjor. Vi er kommen herop paa en Slags Sommerferie og Øvelsestur, og vi er glade ved at faa Arbejde. Arbejde er i det hele taget vor største Morskab. Der sidder Beck — Ankermanden — han er Grovsmed, men han er født paa en Gaard i Jylland, og det er noget af det dejligste der er til, at se ham med en Høtyv i Haanden. Rasmussen der er Bager — læg Mærke til de Muskler — de kan ælte noget, hva? Lille Smith her er Maler — han har malet Flagstangen paa Jernbanestationen i Topeka, men han er ellers født i en Herregaardsarbejders Hytte og forstaar sig ogsaa nok paa at høste Hvede.

Der er bare een Betingelse, vi stiller, og det er, at vi kan faa noget god dansk Mad, medens vi arbejder. Vi bliver ikke en halv Time paa en Ranch, hvor vi ikke kan faa god kraftig Kost, som vi er vant til.”

„Gentlemen!” udbrød Mr. Pritchard og strakte salvelsesfuldt Hænderne ud. „De er kommen til den rette Mand og det rette Sted. Jeg har den bedste, ja, den eneste uforlignelige danske Kokkepige i South Dakota, og det eneste, der volder mig Bryderi er, hvorledes jeg skal blive af med Jer igjen, naar Høsten er overstaaet, hvis I bare en eneste Gang spiser til Middag hos mig hjemme paa Ranchen. Gjør mig blot den Tjeneste at staa af Toget i Casselton og følg med mig hjem — Resten vil komme af sig selv.”

De tolv Kæmper holdt et hurtigt Krigsraad og talte dansk i Munden paa hverandre, medens Mr.

Pritchard stod afventende i Vestibulen saa at sige med Livet i Hænderne af Frygt for, at de tolv skulde svigte ham. Men sluttelig kom Ordføreren ud og fortalte ham, at de var bleven enige om at tage med ham hjem og hjælpe ham med det paa-trængende Høstarbejde.

Hvem der var glad var Mr. Pritchard. Han kunde nu stole paa at faa hele sin Avl indhøstet ved Hjælp af en Flok raske Mænd, medens de øvrige Hvedefarmere gik og vred deres Hænder, og saa deres Avl gulnes paa Roden uden tilstrækkelig Hjælp i Sigte.

De tolv danske Kæmper arbejdede som Trolde og spiste som Tærskere. Anna Brandt fik saa travlt, at hun maatte sætte baade Dreng og Piger til Arbejde i Køkkenet, hvor der skulde skrælles Kartofler og vaskes op. Men glad var hun over, at der var kommen danske Folk til Stede — og saa oven i Købet saadan flinke og brave Landsmænd. Intet Under, at hun gjorde sit bedste og satte Spisevarer for dem, som man skulde rejse lange Veje for at finde Mage til. Særlig da omsider en Kasse Klipfisk arriverede fra New York, som bar Firmanavnet „Svendsen & Sidenius.” Ranchens Besætning blev strax allesammen som ellevilde af Begejstring, da Anna den næste Dag mødte op med kogt Klipfisk og Vandsennep, hvilket sidste Krydderi hun havde forskrevet fra Minneapolis. Højt naaede dog Glæden over god Mad, da hun en Lørdag Aften serverede Klipfiskebudding — noget, som Amerikanerne selvfølgelig aldrig havde hørt Tale om, men som de guffede i sig med en Energi som en Fynbo et Fad Boghvedegrød.

Alle Rancherne omkring Casselton var ved at skumme af Raseri, da de saa, hvorledes Høstarbejdet hos Pritchard gled fra Haanden, medens de selv stod og manglede den fornødne Hjælp. Rygtet om den gode Mad, som man fik hos Pritchard var jo nemlig hurtigt naaet omkring, og i Stedet for at køre til Stationen, kunde Rancheren nu daglig sende Folk bort fra sin Farm, fordi han havde mere Hjælp, end han trængte til.

Om Fredagen kom der en stor Automobil støvende op til Ranchhuset, medens Pritchard og hans Mænd var i Marken. En korpulent Farmer i Skjortærmer sad bagi, men sprang nogenlunde adræt ud, tog næsten andægtigt Hatten af for Anna, der var kommen hen i Køkkendørren ved Lyden af Maskinens Tøf-Tøf.

Den Fremmedes Ærinde var kort og godt at tilbyde Anna \$50 mere om Maaneden — lige meget, hvormeget hun fik for Øjeblikket — ifald hun vilde sige sin Plads op med det samme og følge med op til en Hvedefarm 100 Mil mod Nord.

Det var næsten lige ved at tage Vejret fra Anna, men hun maatte dog alligevel sige Nej, for Mr. Pritchard og hans Familie var jo flinke og venlige overfor hende — hvorfor skulde hun saa berede dem den Skuffelse at lade dem i Stikken.

Den næste Dag kom der tre andre Ranchere andre Steder fra i samme Ærinde. Anna var nu helt fortvivlet over al den Opmærksomhed, der blev vist hende af vildfremmede Mennesker, og alt hvad hun kunde sige var, at de skulde tale med Mr. Pritchard.

Sammen med de fremmede Ranchers kom der om Lørdagen to flotte unge Mænd, som fortalte, at de var fra Hovedstaden Pierre, og som introducerede sig til Anna som Bladkorrespondenter fra Statens største Avis. De vilde gerne have hendes Billede og en lille Historie om hendes Kogekunst, og inden hun vidste af det, havde den ene af dem opstillet en stor Kamera og „taget” hende, ligesom hun gik og stod med tærnet Forklæde og Solhat. Derefter spadserede de ud i Marken og fik et Gruppebillede af de tolv danske Tug o'War Kæmper, som gik og læssede Kornneg. En af Journalisterne underholdt sig længe med Anna, og fik Navnene at vide paa forskellige danske Retter, som hun excellerede i — og da han i Virkeligheden var en flink og høflig Mand, indbød hun ham til at sidde ved Køkkenbordet og spise en Portion Klipfiskebudding.

Imidlertid havde Mr. Pritchard ladet sig bevæge til et Arrangement med en af de nordlige Ranchers, som gik ud paa, at Anna skulde have Lov til at rejse derop, saasnart Høsten var færdig paa hans egen Farm. Selvfølgelig skulde de tolv Tug o'War Kæmper samme Sted hen, og saaledes var Høsten ved lidt Strategi sikret i hvert Fald paa endnu en Hvederanch.

Næppe var de danske Kraftkarle og deres Kogjomfru flyttet, førend deres nye „Boss” kom hjem fra Byen en Dag med forskellige Søndagsaviser fra store amerikanske Byer. Baade i St. Louis, Chicago, Denver og Kansas City-Bladene saa man Hellsides illustrerede Artikler med svære Overskrifter, omtrent saalunde lydende:

THE QUEEN OF COD.

QUEEN OF THE RANCH KITCHEN PREPARES HEALTHFUL PUDDING FROM COD THAT MAKES WORKERS CONTENT AND HAPPY.

How a Danish Maid Saved the Wheat Crop of the Great Northwest.—Giant Harvest Hands Gather Strength by Eating Codfish, Imported From Their Native Land.

En Kvartside var opfyldt af Miss Brandt's krøllede og smilende Hoved og paa en Frise forneden paa Siden var fremstillet en sprællende Torsk. Der var ligeledes Billeder af en Høstscene i South Dakota, hvorpaa man med Lethed genkendte de tolv danske Høstkarle, og omkring dette var arrangeret en glødende Beskrivelse af, hvorlunde den skønne danske Kokkepige havde gjort det muligt at holde Arbejderne i Aande, saaledes at den store Hvedeavl blev bjerget baade paa Mr. Pritchard's Ranch og paa mange andre nordlige Ranches, hvortil „The Lady Cook of Copenhagen” var bleven engageret med høj Salær.

Da nu saaledes Begejstringen for importeret Klipfisk og dens forskellige Aflæggere, saasom Plukfisk, Klipfiskebudding og Klipfiskeboller var heldigt startet, saa gik den hurtigt som en Løbeild over hele Landet, og Ugeblade og Maanedsskrifter skyndte sig at kommentere den mærkelige men faktiske Sammenstilling af Klipfisk og Hvedehøst. Dame-Magasinerne tog Anledning til at fremhæve, hvorledes Kogekunsten endnu spillede en stor, for ikke at sige afgjørende, Rolle paa det sociale Omraade, og der blev bragt Opskrifter paa Chafing Dishes, som kunde fremstilles af Klipfisk og serveres paa et Salatblad med en Ring af Hummer omkring. Hen i Oktober, medens Frk. Brandt endnu fulgte sine Kæmper paa en Arbejdsturnee oppe i Canada, fik hun pr. Post et fristende Tilbud fra et Forlæggerfirma i New York, som vilde udgive en Klipfiske-Kogebog redigeret af „Klipfiske-Dronningen.” Og om Frøkenen blot vilde komme til New York for Firmaets Regning og lægge sit værdifulde Navn til Bogen samt give forskellige Opskrifter, saa skulde Firmaet nok besørge Resten, og hun skulde faa et stort Honorar. Øjeblikkelig Handling var det vigtigste.

Anna Brandt betænkte sig ikke. Hun havde alligevel tænkt sig at tilbringe Vinteren i New York, idet hun længtes efter at se sin Søster, saavel som den Civilisation, der i New York har et Knudepunkt, samt endelig — endnu En, fra hvem hun af og til fik Brev.

Saaledes gik det til, at Anna en Dag i November stod i sin Søsters Dagligstue og foran Spejlet overvejede en ny tailor-made Dragt, som hun af sin Overflod havde tilladt sig. Søsteren var i Færd med for tyvende Gang at beundre hende og folde Hænder af endnu ikke overvundet Overraskelse. Da ringede det paa Dørklokken.

Anna behøvede ikke at gætte — hun vidste, hvem der nu kom. Hun havde kun været to Timer i New York, men havde allerede modtaget en stor Æske Roser med et diskret Visitkort langt ned mellem Blomsterne. Og nu traadte Richard Petersen ind ad Døren.

Hun smilede og vilde tale, men han greb tavs hendes Haand og førte hende hen til Vinduet.

Hun kunde mærke, hvor nervøs han var, og undrede sig en Smule over denne hans Sindsstemning i et saa glædeligt Øjeblik. Eller glædede han sig maaske ikke ved atter at se hende, var det ham maaske imod, al den Berømmelse hun uforskyldt havde opnaaet. Men han kunde være saa lille? Hun blev helt vred ved Tanken og udbrød som i fortsat Samtale:

„Men De maa jo have en storartet Forretning, Mr. Petersen. Hele Amerika taler ikke om andet end Deres Klipfisk.“

„Kæreste Frk. Brandt, jeg er ganske overvældet af — business. Jeg har oprettet Depoter baade i Chicago og Denver, og min eneste Klage er, at Dampskibene ikke gaar hurtigere mellem København og New York. Nu maa De undskylde, at jeg lige strax begynder at tale „business“ til Dem ogsaa. Jeg har her,“ fortsatte Richard Petersen ivrigt, idet han trak en Mappe frem af Frakkelommen, „et Udkast til et Aktieselskab, som er ifærd med at blive startet, og hvortil Kapitalen allerede er sikret blandt ansvarlige Finansmænd her og i Chicago. Det er Meningen at oprette en Konservesfabrik, og alt hvad vi mangler er Dem som Vice-Præsident og Raadgiver ved Fabrikationen, som skal omfatte henkogt Klipfiskebudding i Daaser. Folk forlanger det, Efterspørgselen er enorm og det er altsammen Deres Skyld. En god Del af Aktierne er sat til Side for Dem, ifald De blot vil slutte Dem til vort Kompagni. Deres Billede skal staa paa Etiketten — — —“

Anna smilede gennem Taarer — Glædestaarer. „Her kommer De og tilbyder mig Stilling og Velstand, og jeg forstaar slet ikke, hvordan det hele

er gaaet til. Tænk, der er jo Hundreder af Kvinder i Danmark, som kan tillave Klipfisk og Budding ligesaa godt som jeg.“

„Ja, men De er den første, der har forstaaet at skabe en virkelig og lodig Reklame. Den Dag, da De stod i Køkkenet derude paa Prærien og kom i Tanke om at skrive efter en Kasse Klipfisk, det var den store Dag i Deres Liv. Det var, hvad der gav mig Ideen — — —“

„Hvilken Ide, om jeg maa spørge?“ forlangte Anna betuttet.

„Ja, det er netop Sagen. Der er noget, som jeg maa bede Dem om Forladelse for — De aner ikke, hvorledes jeg har gaaet og haabet paa, at De ikke skulde tage mig det ilde op; men ser De, dengang De skrev Deres første Brev til mig og bestilte Klipfisken, saa blev jeg saa rørt over Deres Interesse i mit Foretagende, at jeg begyndte at se Syner og fik en sublim Ide, som takket være Deres saa trofast fulgte Princip: God Mad, er bleven til en gigantisk Forretningssmulighed med de allerbedste Udsigter. Det var kort sagt mig, der rejste til Kansas og engagerede det danske Tug o'War Team til at gaa paa Tournee som Høstkarle. Det var mig, der samlede disse tolv Kæmper sammen, og fik dem til for gode Ord og Betaling at drage op til Pritchard's Ranch og stille de største Fordringer med Hensyn til Kosten — Fordringer som jeg vidste at De — og kun De — kunde opfylde. Tror De, De kan tilgive mig — — —“

Anna var bleven bleg og alvorlig. „Saa er det altsaa Dem, jeg skylder det hele,“ hviskede hun sagte.

„Ikke i ringeste Maade. Jeg tog en stor Chance,

og det skyldes kun deres retskafne Tro paa — Klipfisken, at det lykkedes at føre den igennem, saaledes at Klipfiske-Feberen har smittet hele det amerikanske Folk. Hvis De havde været min Medvider, var det aldrig lykkedes. Men — Anna,“ tilføjede han ømt, og greb hendes Haand, „det er mig ikke nok, at De bliver min Vice-Præsident — kun ifald De tillige vil blive min Hustru, kan vi sige, at vi har startet et lykkeligt Kompagni. Vil Du — Anna?“

Hvis man ved Dagslys kører med Nordvest Banen op gennem Wisconsin, kommer man gennem den lille livlige Fabriksby Wasatch, som ligger ved den store Indsø, og man kan da ikke undgaa at lægge Mærke til en lang Stenbygning, paa hvilken et mægtigt Skilt forkynder, at der bliver den berømte „Queen of Cod“ Budding fremstillet og henkogt, forinden den forsendes til ethvert Hjørne af Nord Amerika. Paa Bygningens Gavl er malet et stort Billede, et smilende Kvindehovede med Krøller i Panden, og er man heldig, kan man, idet Toget sætter sig i Gang, se en lille elektrisk Automobil komme ud fra Villaen ved Siden af Fabrikken. Køretøjet styres af en Dame, som man med lidt Fantasi kan gjenkende som Modellen til Reklamebilledet paa Gavlen, og ved hendes Side sidder et Par Smaa børn, der allerede viser Spor af Richard Petersen's mandige Træk. Thi det er her, Firmaet Petersen & Co, har sit Hovedkvarter, og de fleste Passagerer nikker gjenkendende til Damen paa Gavlen. Det er jo nemlig det samme Billede, der pr. Etiketten har banet sig Vej ind i næsten ethvert amerikansk Hjem — — —

De røde Blomsters Forbund.

En lille Historie, der begynder trevint midt paa Atlanterhavet, kulminerer med Champagne og Poker i fransk Vestafrika og ender beskæmmende i Paris.

Af Roger Nielsen.

ET tager en normal Damper ti Dage at gaa fra Rio Janeiro, Brasilien, til Dakar, Afrika, men „La Duchesse“ var fransk, og den franske Marine har aldrig staaet paa Højde med det franske Køkken. Saa Dagen efter at vi havde passeret Ækvator, skete det traditionelle Maskinuheld, der synes at være en Betingelse for, at „Societe Maritime“ kan faa sin aarlige Statssubvention for prompte Postbesørgelse mellem Frankrig og Sydamerika, og da det var overstaaet, var vi fire Dage forsinkede, og Madame Martha havde forlængst døbt „La Duchesse“ om til „La Tristesse.“

Vi gav hende alle Ret. Hvad i Himlens Navn skal et tilfældigt samlet Selskab af raske, urolige, moderne Mennesker tage sig for paa en lille forældet Paketbaad, Tusinder af Mile fra Land, Søen lad og øde, ikke et Sejl i Horisonten, 35 Graders Celsius i Skyggen og uden saa meget som et fire Mands Kellner-Orkester ombord? Og især: hvad skal de gribe til, naar de er Franskmand eller Italianere eller Argentinere, hvilket i denne Forbindelse kommer ud paa eet? En Amerikaner kan fortælle Historier, en Tysker diskutere og en Englænder holde Mund, men Franskmanden lever aandeligt talt kun paa Konversationen, og, min Gud, det er vanskeligt nok at exi-

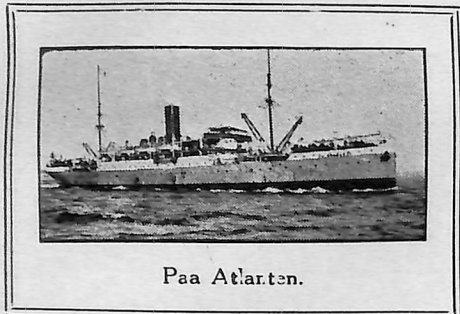
stere, naar ens daglige Ernæring skal hentes fra et Hav, der er ødere end det store Intet, og en første Klasses Kahyt, hvor intet større end Menuen bryder det daglige Øde.

Ah, Menuen! vil man sige. Oh a la gare! vil jeg svare. Thi hvad er selv de mest raffinerede Menuer værd paa en Baad, hvis Rhederi holder Udbyttet oppe ved systematisk at vaccinere Passagererne mod for stor Appetit ved Hjælp af Mados og oljemættet Varmedis fra Maskinrummet, behændigt udluftet paa Promenadedækket før Maaltiderne. De otte Retter til Frokost, de tolv til Middag, de utallige Serveringer af The, Bouillon, Sandwiches, Kakao, det var Livets daglige Gang, men Afveksling, Emne, Stof til Konversation? — sandelig, vi havde slæbt denne Skibskøkken Atmosfære med os fra Buenos Aires, og vi vidste, den vilde ikke forlade os før Marseilles, og den skulde dog ikke nyde den dobbelte Triumf, at vi ogsaa talte om den. Mais non!

Guderne maa vide, hvad der vilde være blevet af os, hvis vi ikke havde haft Madame Martha. Hun var vor lille Verdens Midtpunkt fra Morgen til Aften og en god Del af Natten med, og det eneste, hendes Tilhængere beklagede sig over, var de Timer, da et indviklet Toilette berøvede dem Fornøjelsen af hendes Selskab. Desværre er det saaledes, at jo mindre en Kvinde har paa, des

længere Tid tager det hende at anbringe det, og Madame Martha anvendte dagligt tre Timer paa at fordele mindre end tre Pund Tøj. Det var en staaende Spøg i Rygesalonen, at den Dag, hun tog den fjerde Time med, vilde vi se hende i det bibelske Figenblad — decolletee. Men skulde nogen have protesteret?

Ja, Madame Martha, hvem der kunde skildre hende, hvem der kendte hendes Historie! Vi havde faaet hende ombord i Montevideo samme Dag, vi var started ned ad den mudrede La Plata. Det var kun et Glimt, man saa af hende i den sene Aftentime, da hun steg op over Rælingen fra den lille prustende Transportdamper, der havde bragt de faa Passagerer ud paa Røden. En enorm sort Hat, et Par matgule Silkeankler, og i næste Nu var hun forsvundet med sin Ledsager i Kahytsgangens Mørke. Den enøjede, italienske Dækstewart, der i det samme gik forbi, lod falde en uforsigtig Bemærkning om, at Madame nok blev ledsaget ombord af en uruguayensisk Politimand, men siden hen kunde han aldrig mindes denne Udtalelse, og han var endda fræk nok til helt at gaa fra den, hvilket maaske altsammen kan forklares ud fra Madame Marthas store Rundhaandethed. Der var for Resten ingen, der hæftede sig ved den, og selv er den først faldet mig ind igen langt senere — sammen med saa meget andet.

Paa Atlanten.

I hvert Fald, næste Morgen, da vi forlængst var under Vejs til Santos, var Ledsageren forsvunden, og Madame tonede frem i smilende Ensomhed. Her var straks det usædvanlige. Denne Ensomhed var baade kilden og havde sine Fordele. En fransk Dame rejser ikke alene fra Sydamerika til Paris, og Madame Martha havde ikke saa meget som en Kammerpige med sig. En vis Kulde omgav hende ved Dejeuner'en, tilsyneladende uafvendelige Spørgsmaal stod aabne. Men det er et Bevis paa Madames altovervindende Personlighed, at allerede ved Middagen syntes Herrerne komplet at have glemt disse smaa Mangler, og siden hen, da de alle laa for Fødderne af hende, kunde det kun betragtes som et Held, at hun var uden generende Paahæng, mandligt eller kvindeligt. De eneste, der maaske aldrig tilgav hende denne personlige Frihed, var Damerne, men Madames Foragt for hendes eget Køn var uden Grænser og uden Ord.

Og i Løbet af de næste Par Dage var Madame Martha blevet Brændpunktet ombord, den nye Sol, om hvem hele første Kahyt drejede sig. Der skete slet ingen Revolution. Hun gled ind ganske stille og sikkert og var der. Det syntes saa selvfølgelig, alt syntes saa selvfølgelig, naar man var i Madames Selskab — det er først bagefter, man undrer sig. Hun var ikke uden Rivalinder, der var baade Madame Lavigne med de smægtende Hjørteøjne, den lille Mademoiselle Borne, som var saa ung og yndefuld, Senora Delmonte, en bydende argentinsk Skønhed, den blonde Madame Courrienne, der lignede en Corregio'sk Gudsmoder, Italienerinden Signorina Martinetti med den antikke Profil og andre Stjerner, som man nu har glemt.

Men Martha var anderledes. Maaske hun ikke var smuk. Et lille, næsten regelmæssigt Ansigt, Næsen en Smule impertinent, et Væld af Haar, ret høj og slank af Bygning, med den fuldendte kunstformede Korsetfigur, som alene Parisernerne kan føre naturligt, og med de rigeste, mest levende Øjne, man kan tænke sig. Hun var ikke nogen blændende Aabenbaring, der gled frem som en uventet Raket, men hun vilde altid vække Opmærksomhed, hvor hun viste sig. Hun hævdede sig ved sit Væsens Lethed, ved den fuldendte Sikkerhed i sin Optræden, ved en blid, ubeskrivelig Overlegenhed, der slet ikke var Overlegenhed. Det er vanskeligt at forklare det altsammen: Charmer, der udstraalede fra hende, hendes uhyre Vivacitet, Tiltrækningen i hendes Smil, Følelsen af, at nu hørte man til de Udvalgte, naar hun beskæftigede sig med En. Og endnu en Ting. Den Fornemmelse af camaraderie, Mænd fik i hendes Selskab, saa almindelig, naar man er sammen med Amerikanerinder, men saa sjælden, næsten umulig blandt franske Damer. Man var som Mandfolk a son aise i Madame Marthas Nærværelse, jeg har altid fundet det karakteristisk, at i hendes lille Koteri var de fleste paa Fornavn med hinanden, men uden at Titulaturen bortkastedes: Monsieur Maurice, Madame Martha. Men hvor lidt de røber, disse enkelte Fræk af Madames Væsen, der glimrede i saa staltige Facetteringer. For samtidig var hun ung og kaad, fuld af Overmod og Dristighed, vittig og opfindsom og morsom, saa graciøs i al sin Verve, altid henrivende klædt, udsøgt, en Øjenlyst at skue, paa een Gang Dame og lidt af en gamin, men fremfor alt fransk. Eugene kunde i et overgivent Øjeblik, naar vi efter et ekstraordi-

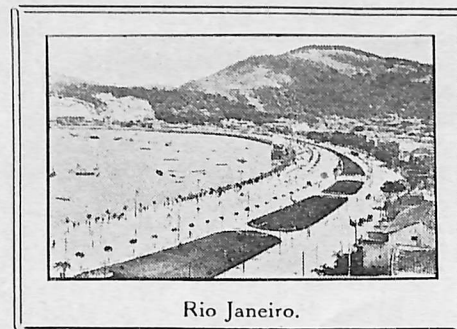
nært Spil Kort knækkede Halsen paa nogle Flasker Cliquot, og Stemningen brusede op, løfte Madame i et Tag og lade hende vende Mølle over sig, saa et Par silkefarvede Ben et Øjeblik stod lodret op i et Brus af Batist og Kniplinger, og knitrende Silke, og dog gad jeg have set den, der turde taget sig Friheder med hende. Men saa igen, ikke sandt, man var mellem Franskmand, Madame i al sin legende Usaarbarhed var kun en Kvinde, Luften var pikant krydret med Mystik og Muligheder, og hver af os havde som nødtvungent Valgsprog: j'y suis et j'y reste. „La Duchesse" sneglede sig langsommeligt frem, og Martha var Livet ombord.

Det er sandsynligt, at havde det ikke været for Forsinkelsen og det sjældne Fænomen af en puritansk sindet Franskmand som Kaptajn ombord, vilde denne Atlanterhavsfart have staaet for En som en Række muntre, brogede Dage. Vi var straks bleven en lille udsøgt Kreds omkring Madame Martha, og vi hang ikke med Hovedet. Først var der Eugene, den slanke, franske Pelsværkshandler fra Buenos Aires, som skulde til Paris for, som han selv sagde, at købe Pelsværk for 100,000 Francs og Fornøjelser for 50,000. Hvilken Misforstaaelse, min kære, det burde være omvendt, sagde den lille sorte Italiener Francesco, der var Søn af det statelige hvidhaarede Ægtepar, som bestandig sad i deres Dækstole og spillede Skak. Maurice lo, Maurice, der ogsaa var sortsmusket, men som bedre forstod Penges Værd, fordi han trods sine 36 Aar ejede en Ring af Hoteller fra Singapore til Sao Palo.

Vi var leende unge Mennesker, de fleste af os, den elegante Albert, dunhaget Ministerialembetsmand, som havde været i Buenos Aires for at tilse den franske Afdeling paa Centenarie Udstillingen, den fede Argentiner de Veyra, som altid drog rundt med et Konversationslexicon for at bevise, at hans Forfædre havde været spanske Grander og Vicekonger paa Sicilien, Camille Courrienne, der en Tid hørte til Marthas ivrigste Tilbedere, indtil hans egen Madonna-Fru trak ham ud af Rækket, den spinkle Anatole, som tegnede saa morsomme Karikaturer af os alle, Humbert, Sukkerkemikeren fra Tucuman og flere andre. Og endelig var der jo Crianchon. Le petit kaldte Madame Martha ham, den store tykke, blussende Vingaardsejer fra Mendoza, en ægte Type paa en udvandret fransk Bonde, snu, nærig, med et Par spillende Gavtyveøjne — jeg har altid troet, at hvis Crianchon ikke havde haft de Øjne, og været i den Grad gennemtrængt af Bondesnedighed, at han kunde tiltro sig selv alting, vilde Skæbnen ikke have været saa slem imod ham. Aarene og Millionerne fra Vingaardene havde slebet ham lidt af paa Overfladen, han var en højrodet jovial Kæmpe, fuld af Historier, som han selv lo højt af med sin rungende Stemme, aldrig bange for at lade en Flaske Vin springe, men latterlig paaholdende med Smaating, Cigaretter for Eksempel, som han altid under bondefiffige Paaskud søgte at slaa hos os andre, for slet ikke at tale om Tændstikker, som han aldrig vilde tænke paa selv at anskaffe.

Dog, han var af en egen grovkornet morsom Natur, Crianchon, en brummende Humlebasse mellem os andre Bier, der sværmede om Madame Martha, Havens straalende Rose. Han var gift med en meget ung Dame og havde hende og en lille Søn paa kun fire Aar med sig, men i de lange Dage efter Rio Janeiro sluttede han sig nærmere og nærmere til Kredsen og blev efterhaanden en af dens mest trofaste Medlemmer. Vi andre havde et tidligere Krav paa Madame Martha, vi havde fejret hende i læskende Øl i en tysk Bierhalle i det helvedhede Santos, kørt hende i Automobil op og ned langs Avenida Peira-mar i Rio og holdt Banket for hende paa en af Avenida Central's pragtfulde Hotelrestauranter, men det var først paa den langsommelige Tur tværs over Atlanten, at vi for Alvor kom til at paaskønne hende.

Hun var utrættelig i at holde Humøret oppe,

Rio Janeiro.

fuld af de Tusinder af Indfald, altid villig til at starte noget, altid levende fra det højt opsatte Haar til de udskaarne Lakske. Hun kunde paa en varm Eftermiddag faa En opflammet af Interesse for noget saa ligegyldigt som at kaste Ski- ver efter den gabende Broncefør paa Dækket, hun foranstaltede Rulleskøjteløb om Formiddagen og smaa Koncerter om Aftenen, hun stod i Spidsen for Ceremonierne, da vi overskred Ækvator og de Veyra blev døbt, og hun lo med sin kvindende Latter og konverserede ustandselig og sang sin morsomme lille Vise, som vi alle nynnede Omkvædet til: la vie, jolie! ja, hun var altid oplagt uden at blive anstrengt, hun var Uroen, der fik det hele til at gaa rundt, og vi vidste det allesammen.

Og saa kom Forsinkelsen, og alt var ødelagt. Kun tre Dage, før vi skulde være i Dakar, gik der Brud paa Maskinen, og vi fik at vide, det vilde være mindst en Uge nu, før vi saa Land. Madame Martha gjorde en heroisk Anstrengelse for at holde Livsmodet oppe, men forgæves, alle de lovlige Midler var udtømt. Det eneste nye, Madame kunde finde paa, var at spille Poker, og det var absolut forbudt ombord. Vi blev nødt til at sidde i den lille Rygesalon og syv Mand stærk spille fransk Firkort med en Omsætning paa 100 Francs en hel Eftermiddag. Det var til at græde over, for vandt man, gik Fortjenesten øjeblikkelig til aperitifs før Middagen, og tabte man, var det ogsaa Penge ud af Lommen. Crianchon, der under Kortspillet blev endnu mere Bonde og endnu mere snu end ellers, rasede som en gal Tyr over denne Plyndring, men hvad var der at gøre? Den lange magre Korsikaner, som var Kaptajn, havde forbudt alt Kortspil om Penge paa sit Skib, og holdt nøje over, at dette Forbud ikke blev brudt ud over 100 Francs Grænsen. Han var latterlig, denne sylhovedede Rangel, og vi hadede ham alle af et godt Hjærte.

Efter Uheldet, mens vi langsomt reparerende sneglede os fremad, blev det dumme Forbud endnu mere utaaleligt, og ved Bordet sagde Eugene pludseligt:

— Hr. Kaptajn, i det Prospekt, efter hvilket jeg købte Billet til „La Duchesse," blev der lovet, vi skulde naa Dakar den 17 November, n'est pas vrai?

— Mais Oui, Monsieur, svarede Kaptajnen med et mistænksomt Blik.

— Jeg forstaar nu, fortsatte Eugene, at vi først vil være der den 21, maaske endda den 22, og det forekommer mig en Smule i Strid med Selskabets Reglement.

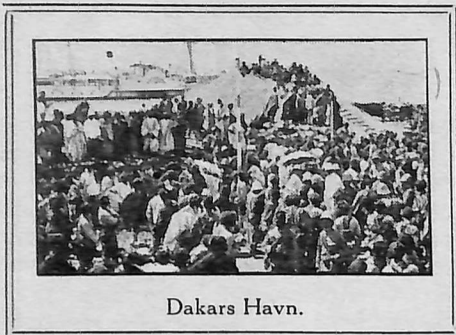
— Force majeure, min Herre, lød det korte Svar.

— Ah, si, Eugene faldt pludselig i en argentinsk Vending: Men om vi nu, tvungne af Forsinkelse og Kedsomhed, forfaldt til at spille Poker, vilde dette Brud da ogsaa komme ind under force majeure, Hr. Kaptajn?

— Monsieur, sagde Kaptajnen og rejste sig, i dette Tilfælde vil jeg altid være force plus majeure.

— Sikkert, hørtes i det samme Madame Marthas iskolde Stemme, De er jo Kaptajn paa — La Tristesse! Og hun lo med en staalklar Latter, der drev Blodet fra Kaptajnens Kinder.

Men efter dette blev „La Duchesse" altid kaldet „Sørgmodigheden" og svarede godt til sit Navn. Der var ikke flere Rulleskøjteløb eller

Dakars Havn.

Smaakoncerter, ingen Højrosthed eller Latter, men en stille gennemført Boycotning af alle muntre Livsstringer ombord. Maaske dette mere end noget andet kastede os i nær Berøring med Madame Martha, for i dette som i hint var hun Anføreren. Ja, det var trist nok, og kedsommelige Dage, stive og umiddelomme sad vi ved Bordet, tavse spadserede vi op og ned ad Dækket, men vi tog Opfejning i Rygesalonen med flammende Beskrivelser af, hvad vi skulde foretage os i Dakar udenfor Korsikanerens Rækkevidde, hvilke Fester vi skulde fejre, hvad Champagne vi skulde drikke, hvilken vanvittig Poker, vi skulde have! Og stadig gik jo Madame Martha om iblandt os, og Livet var slet ikke saa slemt, for var vi ikke i Forbund med det og med hende, og blev ikke Kaptajnen gulere af Ærgrelse for hver Dag, og kun to Døgn borte laa nu Dakar.

Saa sad vi da den Aften i Hotel Grand Louvre's lille Banketsal i Dakar efter en begivenhedsrig Dag. O, vi havde taget det altsammen med, Landjorden havde ikke snydt os for en eneste af de Glæder, den kan berede En efter 14 Dages nødtvungent Ophold til Søs. Lige fra den højtliggende Guvernørbygning var kommet i Sigte som den faste Civilisations første Bebuder, til vi nu sad her efter en overdaadig Middag og røg vore Cigaretter, før vi gik løs paa Poker'en, som den magre Puritaner ikke kunde forhindre mere, havde vi nydt hver lille Ting, suget det ind i fulde Drag.

Halvt vilde, helt berusede, som disse Franskmand og Argentinere var over at mærke den kære Jord under Fødderne igen, havde vi utaalmodigt vinket den Horde af Ciceroner og Førere til Side, som altid venter En i de oversøiske Havnebyer — vi havde til Hensigt personligt at udforske og udfinde alt. Men Madame Martha i en straalende gul Silkedragt og med Crianchon under Armen havde vinket en rank, sortøjet Araberdreng i en dybblaa Burnus, malerisk slængt om den slanke, brune Krop, hen til sig, og idet hun pegede over paa en Busk, oversaaet med de pragtfuldeste, purpurrøde Blomster, havde hun sagt: Skaf mig en Snes af disse, og Du skal faa en Franc. Hun havde slaaet ud med den blodrøde Blomster-Klase, saa vi alle standsede.

— Mine Herrer, sagde hun, vi er gaaet i Land for at dræbe Kedsommelighedens Aand, som i saa lange Tider har forfulgt os, vi er her for at drukne Mindet om „La Tristesse” og dens triste Korsikaner — har jeg ikke Ret?

— Jo, jo, lød Koret tilbage.

— Jeg foreslaar Dem da, mine Venner, at vi gaar tilværks med Fuldstændighed og Forudseenhed, for at Fjenden kan blive komplet tilintetgjort og Glæden sikkert triumfere, er det igen ikke rigtigt, mine Herrer!

— Fulstændig, Madame, lød Svarene, videre, videre!

— Lad os da, mine Venner, ikke tøve med at danne „La societe des fleurs rouges”: De røde Blomsters Forbund, Ungdommens, Glædens, Livslystens brusende Selskab, og tillad mig som Medlemsskabets Tegn at fæste denne røde Blomst i Deres Knaphul.

En øredøvende Jubel og Begejstring hilste Madames lille Optakt til Slaget, alle trængte sig frem omkring hende, og tykke Crianchon, der var ude af sig selv af Overgivelse, løftede hende midt

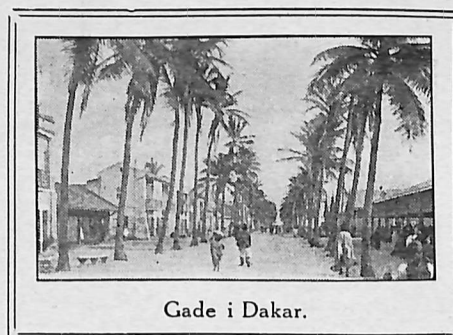
paa den aabne Gade op paa sin Arm og raabte: Lad os vælge den lille Djævel til vor Ærespræsident!

Ny Storm af Begejstring, Monsieur Albert, den elegante Jurist, formulerede paa Stedet Selskabets Love, der blev ligesaa fyndige som den franske Republiks bekendte: Frihed, Lighed, Broderskab. Grundlovens Bud i det røde Selskab lød: Glæde, Munterhed, Fornøjelse! og som Slutning: evig Lydighed mod Forbundets Dronning, Madame Martha! Mens hun halvt bøjede Knæ foran Francesco, kronede han hende med en Krans af de dybrøde Blomster, og hver med en i Knaphullet og med hinanden i Armene, fire og fire, drog vi op for at erobre denne By, som det havde kostet os saa mange trælse Timer at naa.

Og vi havde indtaget den med Glans. Vi havde slidt disse lange, lige Gader med Palmetræerne og de rødtagede Huse, vi havde besøgt Markedet, hvor de Indfødte sidder paa Hug paa den faststampede Jord og i Kurve falbyder deres mangeartede Varer, vi havde set Negerlandsbyen med de særtformede Hytter og raske, nøgne Unger, vi havde fundet en gammel Kuriositetshandel, hvor Eugene købte brede Ringe af raat Guld med mærkeligt Filigranarbejde og de Veyra fandt en brødbladet Dolk med en kunstnerisk ciceleret Skede, som han i dyre Domme erhvervede sig blot for at hægte den om Livet paa Madame. Vi havde endogsaa faaet et Indtryk af, hvilke fortræffelige Koloniasatorer Franskmandene er, fri for præjsisk Militærbrutalitet og uden Englandsdernes Kastefordomme, og hvilket uanet stærkt Kejserrige, de bygger op i Afrika, hvor de mere end nogen anden Nation forstaar at gøre sig til de Sortes Venner. De kraftige, friøjede, rankryggede Negre, vi saa paa Gaden, Foulah'er, Sous-sou'er, Toucouleur'er, lignede ikke de amerikanske Farvede mere end en ægte Bulldog ligner en hundset Køter.

Og efter at vi havde fyldt os med alle Landjerdens Indtryk, var vi endt paa Hotel Louvre ved en overdaadig Middag med en vidunderlig Chablis og en priklende god Champagne. Og saa var der bleven danset lidt til Tonerne af Cafeens fortræffelige Trio, og da det var for varmt, blev der fundet paa andre taabelige Ting, og hele Tiden knaldede Champagnepropperne, og Stemningen blev vildere og mere løssluppen, og vi havde hele Natten at more os i, for „La Duchesse” skulde have sine Maskiner eftersat og kunde ikke starte igen før ved Dagry. Og vi havde været femten lange Dage paa Havet, og nu havde vi fundet den velsignede faste Jord igen, og Livet var Fest og Sang og perlende Pommer, og Verdens Dronning sad for Enden af Bordet, og der var ikke en Sjæl i den hele Skare, som følte sig mere ansvarlig end Barnet i Vuggen eller mindre lykkelig. Kun Maurice var bleven melankolsk under Vinen og sang sørgelige, langtudtrukne Kærlighedsviser, og Anatole, Tegneren, vilde paa den latterligste Maade udtrykke alt gennem Fingrene, men morsomst af alle var vor tykke Ven Crianchon. Hans Ansigt blussede, og hans smaa fiffige Gavyveøjne blinkede, og han syntes dobbelt saa snu og stortalende og pudsigt som ellers, mens han sad der, glødende af Varme og Tilfredshed ved Siden af Madame, det lille Bundt Skønhed, der var Nerven i Virvaret, Ilden, der fik Fyrværkeriet til at gaa af. Madame Martha overgik visselig sig selv den Aften, hun ligefrem udstraalede Feststemning, gnistrede af Liv, og hun saa pragtfuld ud i sin gule Silkekjole med Haaret fyldt af de blodrøde Blomster, som bedøvet af Varmen havde foldet sig halvt sammen.

En for En havde vi udbragt Skaalen for „La societe des fleurs rouges,” adresseret til Selskabets Herskerinde, og Timerne var fløjet. De franske Officere og Civilebedsmænd, der var Hotellets Stangæster, havde forlængst trukket sig tilbage, og nu sad vi i den lille Banketsal med Kortene paa Bordet, parate til den længe ventede Poker, da vort Selskab fik en ny Tilvækst. Han stod pludselig indenfor Døren, en ung, for-

Gade i Dakar.

legen Mand med rødhvide Kinder, Pandehaar og Hatten i Haanden foran sig. Han var kommet ind, uden at nogen lagde Mærke til det, og da jeg fik Øje paa ham, gjorde han Tilløb til at sige noget, men tog sig i det, gik et Skridt frem og var paa Nippet til at træde tilbage igen. Men i det samme saa Madame Martha op, studsede et Sekund og var i næste Øjeblik i et Spring henne hos ham. Hun slog Armene om ham og knugede ham ind til sig.

— Pierre, raabte hun, men Pierre dog, hvordan i den Almægtiges Navn kommer du her, og i denne Afkrog, og jeg, som troede, Du var en flittig Student ved Sorbonnen, Pierre!

Den unge Mand viklede sig rødmende ud af hendes Arme og rettede paa Kravetøjet.

— Matha, sagde han genert, Du ved, det gik ikke rigtig godt med Studierne, den lille Historie med Jeanne.....og hans Rødmen blev endnu dybere.

Madame truede ad ham med Fingeren.

— Du Gavstrik, sagde hun, men hvordan kommer Du her, hvorfor fortæller Du mig ikke noget, hvad er Meningen, hvor skal Du hen, er Du bleven Millionær, gaar Du paa Lystrejse, at møde Dig her, Pierre, o, fortæl mig det altsammen, petit cousin!

— Saa Du ved det ikke, sagde unge Pierre stolt og rettede sig, Du har ikke hørt, at gamle Rouban gik hen og døde og betænkte mig i sit Testamente. Jeg er rig, Martha, han efterlod mig 15,000 Francs!

I det samme brød Latteren løs. Tykke Crianchon, som først havde været halvt fortrydelig over, at Pierre saa brat havde berøvet ham hans Borddame, fandt den generede unge Students Forsikring om, at han var rig med 15,000 Francs, saa ustyrlig morsom, at han exploderede af Latter. Vi andre kunde ikke andet end le med, og Latteren blev til fuldstændig Oprør, da den rødhvide unge Mand saa betuttet og ganske uforstaaende paa os. Selv Madame Martha lo, saa Taarerne stod hende i Øjnene.

— Men Pierre, sagde hun med Besvær, jeg har endnu slet ikke faaet nogen Forklaring paa, hvorfor Du er her, er Du straks bleven extravagant Turist, er Du ude for at sprede Din Rigdom, Pierre.....og hun overvældedes af et nyt Lateralanfald.

Pierre trak sig synlig stødt ind i sig selv og svarede kort: Du forstaar det ikke, Martha, jeg er bleven Forretningsmand, gaaet i Kompagni med en ung Marseillaner, vi begynder i næste Maaned et Factori i Monrovia, jeg er paa Vej derned med Kongobaaden, som ligger her i Nat for at tage Kul.

Martha strøg ham beroligende henover Kinden og sagde, han maatte ikke være fornærmet, og hun trak ham hen imellem os og præsenterede os sin Fætter Pierre, ung, uforbederlig Student — pardon messieurs — Forretningsmand, og den elskværdigste Fyr paa Jorden. Pierre trykkede os sky i Haanden og bad os undskylde hans Indtrængen, han havde tilfældigt truffet „La Duchesse's” anden Styrmand paa en Cafe oppe i Byen for et Øjeblik siden og hørt, at hans charmerende Kusine var iblandt os, og han vilde straks forsvinde igen.

— Kun over vore Lig, raabte Crianchon jovialt og bestilte en ny Omgang Champagne, og nu drak vi unge Pierres Skaal og hans bedaaren-

de Kusines Skaal, mens den unge Mand rødmede og blegnede, skønt han efterhaanden syntes at befinde sig ret vel. Madame Martha kunde ikke holde op med sin Spørgen og sin Overraskelse, men Eugene afbrød dem med Forslag om at optage Pierre i „De røde Blomsters Forbund,” hvilket skete under stor Begejstring og mere Skaalen.

— Men hvordan med vor lille Poker, sagde pludselig Maurice, skal vi vente længere paa den?

— Ikke et Sekund, brummede Crianchon under almindelig Tilslutning og slog i Bordet, mens han fjøede til: Lad os nu, mine Venner, tage Hævn over den fjøttede Kaptajn, som vilde barne pige os ombord, her er vi frie Mænd, og Himlen den eneste Grænse for Indskuddene, saa lad nu blot Millionerne rulle! og den fede Vingaards-ejer, som havde tjent sin Formue ved Nærighed og Paapassenhed, slog generøst ud med Haanden og stak Brystet frem. Vi lo alle undtagen Pierre, som saa beundrende paa den store Mand og stammede:

— Jeg haaber, jeg faar Lov til at være med, messieurs, jeg har ganske vist ikke saa mange Penge som d'Hrr., kan jeg forstaa, men jeg forstaa Spillet udmærket godt, og skal ikke vædde mere, end jeg kan staa ved.

— Du skal slet ikke spille, Pierre, sagde Madame Martha, Du har ikke Raad til at tabe, og naturligvis forstaa Du ikke Spillet saa godt, at Du kan vinde.

Denne Bemærkning var kun egnet til at opflamme den unge Student, og Pierre var ikke længe om med Varme at forsikre, at han vilde udfordre en hvilken som helst Mand til at kappes med ham i Poker. Forlegenheden forsvandt fuldstændig fra hans Væsen under disse Bedyringer, og saa megen ungdommelig Iver kunde selvfølgelig ingen staa for, saa Pierre blev en af de seks, der satte sig til Spillebordet. Humbert og Anatole var gaaet, men Albert og Francesco, der ikke forstod Spillet, og jeg anbragte os rundt om for at overvære dets Gang.

Det var til at begynde med en meget tam Historie, som man jo kunde vente sig. For det første var der bleven talt for meget om dette Spil i Forvejen, og for det andet er Sydlændinge daarligere Pokerspillerne. Skønt de sædvanligvis fremstilles som romantiske, er de jo i Virkeligheden Nøgtternheden selv og mangler fuldstændig den dristige Fantasi og Fandenivoldskhed, som en Amerikaner eller Englænder eller Skandinav besidder og som alene sætter Farven paa Pokerspillet. For Resten faldt Kortene daarligt, der var sjældent nogen særlig stor Haand, og den eneste, som bluffede var Crianchon, der lod til at være en gammel dreven Spiller og altid sad og gemte sine Kort forsigtigt i sin brede, haarede Næve. Han hverken vandt eller tabte, Madame tabte lidt, de Veyra og Maurice vandt stille og ståt, og ligesaa stadig tabte Eugene, men endnu mere Pierre, unge Pierre, der dog passede sine Kort saa omhyggeligt og virkelig ikke tog store Chancer. Men Skæbnen var imod ham, hver Gang han fik en god Haand, gik det galt; han tabte 95 Francs til Crianchon paa 3 Esser og to Knægte mod fire Tiere, og Madame tog en anden Gang 70 Francs fra ham trods den nydeligste flush, han havde samlet. Han tog det udmærket, Student Pierre, og smilede endogsaa, men han blev ikke overdreven munter. Det var ved at blive sent, Tjernerne gik diskret omkring og hostede for at minde om deres Tilværelse, og vi, der saa til, var allerede ved at nikke med Hovedet, da der pludselig kom et Spil, der fik os til at sidde op.

Madame Martha gav, og efter at Indsatsen var rejst nogle Gange blev Crianchon og Pierre tilbage. Den første forlangte et Kort, Pierre to, og de saa begge et Øjeblik paa deres Haand. Saa lagde Crianchon ti Francs ind, hvilket Pierre blussende besvarede med 20. Den tykke Vingaards-ejer forhøjede med 50, Pierre svarede

Operaen i Paris.

straks med 60. Nu blev det spændende. Crianchon smækkede en Hundredfrancs Seddel paa Bordet. Pierre tog sine Kort op og saa dem efter. Jeg bøjede mig hen og kiggede i dem, for Spillet mellem disse Franskmand var ikke nær saa formelt som mellem Amerikanere. Han havde akkurat den samme Haand, som han havde tabt paa før, 3 Esser og to Knægte, men Crianchon havde forlangt 1 Kort, altsaa øjensynlig denne Gang kun til en straight eller flush, som var mindre end Pierres full hand. Jeg saa den samme Tanke gaa gennem Pierres Hovede, han tog sin Tegnebog ud, trak to Hundredfrancsedler frem og lagde dem andagtsfuldt paa Bordet.

Madame Martha, der var bleven helt stille under Spillet, kastede et ligesom anklagende Blik paa ham og gispede: Oh, Pierre, Du ruinerer Dig! Crianchon smilede smørret og lagde 300 Francs paa Bordet. Pierre samlede sine Kort op og bladede dem igennem med nervøse Fingre. Blot at se Modspillerens Kort vilde koste ham 300 Francs og han havde allerede 300 inde. Men kunde han med disse Kort paa Haanden forsvare at give tabt uden Kamp overfor en sandsynlig simpel Suite, var det ikke rimeligt, at Crianchon blot med sine mange Hundredfrancsedler forsøgte at skræmme ham af Marken? Han var saa aaben at se til, denne grønne Student til Pierre, vi fulgte hans inderste Tanker, hans Dvælen og Frygt, før han gjorde Springet. Men saa tog han en rask Beslutning, lagde de tre Hundredfrancsedler ind og sagde: Enfin, lad os se dem! Crianchon aabnede sin store Næve og bredte Kortene ud: fire Konger og en Nier, — han havde forlangt det ene Kort til sine Konger blot for at vildlede. Pierre gjorde et kraftigt Forsøg paa at lade uberørt og strøg med en flot Bevægelse den smukke Gevinst paa godt 1000 Francs hen til Crianchon.

Vi havde allesammen ondt af den rødkindede unge Mand og vilde gerne gøre det godt for ham, men Herregud, hvad kan man gøre mellem Mandfolk! Crianchon kunde ikke lade være med at grine tilfreds, han blinkede med sine fiffige smaa Øjne og ligefrem klukkede af Tilfredshed over sit fiske lille Trick. Pierre klarede Situationen med Bravour, skønt ingen kunde undgaa at se, han var ilde berørt. Madame var øjensynlig vred paa den opløbne Fætter for hans Letsindighed og saa slet ikke til hans Side. Men Crianchon bestilte Østers og Champagne, og det varede ikke længe, før den gamle Stemning kom op igen. Martha sang atter la vie jolie! mens vi alle nynnede Omkvædet med. Hun truede ad Pierre med Fingeren og sagde: Oh, Du Spillefugl, Du langstilkede Champagneglas, gaa ombord paa Din Damper og skjul Dig i en Køje, før Du taber Resten af Din Forretningskapital!

— Men Martha, raabte den unge Mand, jeg maa da have Revanche, min Kapital taaler virkelig ikke dette Tab, hvis jeg skal gøre Forretning med Negrene i Liberia. Lad os tage fat med det samme, saa jeg kan faa vundet min Formue tilbage og en ny Tilgift!

Klokken var tre, og alle syntes dygtigt trætte, men hvem kunde undslaa sig for at give den lille plyndrede Student en Chance til at generhverve sine Penge. Trods Marthas Protester begyndte Spillet igen. Værten kom ind og sagde, at Klokken fem maatte han lukke, hvad vi gav ham Ret i, for Klokken seks skulde vi være om-

bord. Crianchon grinte bredt og sagde, at inden den Tid vilde Pierre sikkert forlængst have vundet sine Penge tilbage. Det syntes ikke at holde Stik, for Uheldet begyndte straks at forfølge den unge Mand med Pandehaaret. Spillet gik imidlertid trevent i en Halvtimestid uden videre Hændelser, Spillerne sad og hang, trætte og rødøjede, og Francesco og jeg gik ud paa Hotellets brede Veranda for at trække frisk Luft. Albert var allerede gaaet ombord. Det var en fløjlsblød tropisk Nat, fuld af sød Vellugt, sort, stille. Mørket brød ind mod Byen kun af en Gadelygte med lange Mellemrum, men paa Rheden laa Skibene som hele smaa Illuminationer. Det var uendeligt svælende og rent ovenpaa den varme, tobaksfyldte Luft i den lille Salon, og vi tøvede uvilkaarligt en Stund, før vi gik ind igen.

Pierre gav netop de sidste Kort rundt, da vi traadte ind. Jeg har husket dette siden. Madame og Maurice faldt straks fra. Eugene gjorde det samme, da Crianchon rejste Indsatsen med 10 Francs, før der var givet Kort anden Gang. De Veyra forlangte tre Kort. Giv mig to, sagde Crianchon. Pierre tog selv 1. Da Pierre samlede sine Kort op, kunde han ikke skjule sin Overraskelse, skønt han paatog sig en overlegen Mine og lagde dem roligt paa Bordet. Han var i det hele taget det latterligste Exemplar af en Pokerspiller, gennemsigtig som Glas, bevægelig som et Barn. Crianchon saa paa ham med sine plirrende smaa Øjne og sagde: Jeg haaber ikke, De forlader mig, lille Pierre! Vær ikke bange, svarede Pierre muntert tilbage, jeg bliver, saa længe min Pung holder ud, men hvordan med Dem? Crianchon svarede med at lægge 50 Francs ind. Pierre trak sin Tegnebog frem, stak alle Sedlerne i Lommen — oh, denne Dreng kunde ikke skjule, naar han havde gode Kort — og lagde en Hundredfrancseddel ovenpaa Halvtredseren. Det var nu de Veyras Tur, men den fede Argentiner med de store Ahner, saa betuttet paa de mange Penge og kastede Kortene langt hen ad Bordet. Nu bliver det nok os to igen, sagde Pierre forventningsfuld, og saa om paa os med et Blik, der sagde: Denne Gang klarer jeg mig! Vi rykkede alle tættere omkring Bordet.

Crianchon havde ligesom fortrydelig set paa Pierres Hundredfrancseddel, men nu smækkede han flot 200 Francs ind. Pierre lagde smilende en 500 Franc Seddel til Bunken. Vi rettede os alle i Sædet, Søvnigheden var som blæst bort. Crianchon kunde daarlig skjule sin Forundring over Pierres Dristighed, den fornøjede og irriterede ham øjensynlig samtidig, og han skubbete hurtigt 1000 Francs ind i den allerede bugnende Pot. Stadig med et Smil paa Ansigtet lagde Pierre 1500 Francs ind. Crianchon svarede med 2000. Igen kom Pierres konstante Forhøjelse, og han pillede 2500 Francs ud af sin svindende Seddelbunke. Crianchon blev mere rød i Ansigtet og forhøjede pludselig med 1000 till 3500. Uforstyrret lagde Pierre 4000 Francs ind.

— Pierre, Du er gal, Du er fra Forstanden, raabte Martha. Du ved ikke, hvad Du gør! Men den grønne Student med de forlegne Fagter saa sikker nok ud og smilede beroligende: Lad mig om det, smukke Kusine. Nu var vi allesammen grebet af Pokerfeberen, man fik vaade Hænder af Spænding, det synes næsten umulig at vente, til de to lagde Kortene og viste, hvad de havde. Men der var ingen Chance for at kigge. Pierre havde lagt sine Kort paa Bordet, og Crianchon sad som sædvanlig og vaagede over sine med sin store Næve som en gammel Kone, der kærtegner sin Spølkum. Crianchon havde maattet hente en ny fed Seddelrulle ud fra en indre Vestlomme og stak nu 5000 Francs ind paa Bordet, idet han mumlede drillende til Pierre: Tu l'as voulu, Georges Dandin!

Pierre hørte det ikke, han bladede bleg sin Tegnebog igennem og trak hele Indholdet ud. Med nervøse Fingre talte han Sedlerne igennem en Gang og to Gange, men holdt saa brat inde og sagde krampagtigt: Jeg ved ikke.... jeg skulde

MISTELTENEN

have 700 Francs endnu. Saa fjøede han til ligesom krampagtigt: Jeg har ikke nok! og lagde 4800 Francs i sit Skød. Ja, her havde vi i det mest karakteristiske Træk Grønskollingen som Pokerleger, Drengen i Mandfolkespillet. Efter at have sat næsten 10,000 Francs ind paa sine Kort, stod han nu fortabt med 200 Francs for lidt til at kunne forlange at se sin Modspillers Haand. Han havde ladet Chance efter Chance gaa sig forbi og blot tankeløst forhøjet, og nu fangede hans egen utilgivelige Dumhed ham — næsten. Thi selvfølgelig kunde vi ikke lade unge Pierre gaa saaledes til Grunde, vi var paa Tærerne i samme Nu og tilbød ham vore Penge. Men Madame Martha trængte os til Side og lagde to Hundredfrancesedler i hans Haand: Jeg vil give Dig disse 200 Francs, petit cousin, sagde hun, ikke laane Dig dem, for jeg ved, Du taber, Du er ruineret, og det er min Skyld, fordi jeg tillod Dig at spille!

Den tykke Vingaardsmand, som syntes irriteret, raabte pludselig til Pierre: skynd Dig nu lidt, min lille Ven, dette her er ingen Børneskole, vi spiller Poker! Pierre svarede ikke paa denne stødende Bemærkning, han lagde sine 5000 Francs paa Bordet og sagde stille: Lad os saa se dem! Crianchon og Pierre vendte paa samme Tid deres Kort, og vi sad gispende et Øjeblik. Pierre havde lagt en royal flush op, Hjærter Es højst og hele Suiten nedad i Hjærter: Konge, Dame, Knægt, Tier, det største Spil, der kan faas. Men Crianchons Haand var akkurat lige saa forbløffende: fire Esser og Jokeren. Jeg tror, der forløb et Minut, før det umulige i Spillet gik op for os. Der laa to Hjærter Es paa Bordet. Der var spillet falsk!

Det falder haardt, naar man en hel Nat har været et glad Selskab med Hjærtet paa Tungen og Pungen i Haanden, saa pludselig at skulle tro, at en har været lavsindet nok til under Venkabs Maske at ville bedrage de andre. Der var bleven ganske stille i den lille Sal. Vi sad stadig og saa paa Kortene, og Tausheden blev med hvert Sekund mere trykkende. Pludselig bøjede Maurice, der fra sin Hotelvirksomhed var helbefaren i alt, hvad der hed Spil, sig over mod Crianchons Kort, tog Hjærter Es ud og holdt det op mod Lyset. Det blev klart for os alle i samme Nu, og vi rejste os som en Mand: Kortet var falsk. Det var let at se, nu da Mistanken først var vakt. Bagsidens ornamenterede Rand var tydeligt smalle end paa Resten af Kortene og selve Hjærtertegnet var mindre. Nu forstod vi det altsammen, Crianchons Fiffighed, hans Iver for at spille, hvorfor han altid sad og gemte Kortene i sin store Haand, denne foragtelige Snyder af en Millionær!

Crianchon sad ligesom lammet i sin Stol. Underkæben hang paa ham, han lignede mere en fortabt Bønde end en Falskspiller. Eugene bøjede sig over mod ham: Cochon, hvædede han ind i Ansigtet paa ham, Slyngel! Den lille iltre Francesco borede sig frem som for at falde over den sammensunkne Skikkelse. Men Maurice, der i denne Situation viste sig som den myndigste, trak ham tilbage og idet han pegede paa den store Seddelbunke paa Bordet, sagde han til Pierre: Tag disse Penge til Dem, Pierre, De har ærligt vundet dem! Dette bragte en Smule Liv i Crianchon, han vaklede op af Stolen og vilde sige noget, men de Veyra stødte ham lidt ublidt tilbage i Sædet. Pierre tøvede forlegen, og syntes ikke at ville tage Pengene, men Eugene greb Bunken og stak de godt 25,000 Francs ned i den unge Students Frakkelomme.

Efterhaanden havde Crianchon faaet lidt af Blodet tilbage i sine Kinder, men hans Blik, der ellers var saa talende og fiffigt, flakkede ynkeligt

omkring og syntes paa een Gang saa blottet og uforstaaende, som om han pludselig havde opdaget noget, han ikke kunde fatte eller ikke havde ventet, og som ikke desto mindre var der. Han mumlede helt uforstaaeligt, da han begyndte at forsikre paa Ære og Samvittighed, at han ikke forstod, hvordan dette Kort var kommet i Spillet, det var ikke hans, Kortene var leveret af Hotellet, det var Hotellets Kort, gentog han. Der kom mere Samling paa hans Ord, da han forsikrede, at han havde været i Forretning i 36 Aar, og aldrig havde nogen bestridt hans Hæderlighed, han var en ærlig Mand, og nu græd den tykke Vingaardsejer.

Det kunde ikke undlade at gøre Indstryk at se denne store, svære Mand knække sammen som et Barn, men i næste Sekund var det borte. Madame Martha, der havde Plads til højre for ham, og som siden Opdagelsen havde siddet stum og alvorlig, bøjede sig pludselig ned og samlede et Kort op fra under Crianchons Stol. Det var Klør fire! Alt var nu klart. Dette var Kortet, som Crianchon havde skaffet sig af med, da han stak det falske Hjærter Es ind i sit Spil. Ord var overflødige. Crianchon søgte paany at sige noget, men Maurice gav ham med et Vink Ordre til at holde inde. Mine Herrer, sagde Eugene, jeg finder det rigtigst, at vi underretter Politiet, vor rare Ven bliver derved forskaanet for senere at komme i lignende prekære Situationer. Men Pierre raabte afværgende: Nej, nej, for Guds Skyld ikke Politiet, han fik jo ikke Held med sig! Det gjorde dog større Virkning, da Maurice paa pegede, at Politiets Indblanding vilde betyde mindst en Uges tvungent Vidneophold i Dakar for hele Selskabet.

Madame Martha sprang op med Haanden hævet: Jeg har en Ide, sagde hun. Crianchon har snydt, skønt han er Millionær, han har villet bedrage Pierre, der er fattig og kun lige har Penge til at begynde en lille Forretning for. Lad ham nu betale Pierre en frivillig Bøde, til Gengæld slipper han for Tugthuset!

Forslaget vandt enstemmig Bifald, og den praktiske Maurice sagde til Crianchon: De vilde bedrage Pierre for hans eneste Penge, betal ham nu den samme Sum, lad os sige 15,000 Francs, og vi lader Dem gaa fri! Der var noget af Crianchons gamle Kraft i den Protest, han rejste, han begyndte atter at forsikre om sin Ære og Hæderlighed, men han mødte kun en Stenmur af Foragt og Harme, haarde, ubøjelige Øjne, og han forstod, at han blot havde een Udvej: at give efter. Da han trak sin Tegnebog frem, viste det sig, at den kun indeholdt godt 12,000 Francs. Skriv en Check for Resten, sagde Maurice, men Pierre, som i det hele taget undselig og beskeden havde nægtet at tage imod nogen Bøde, sagde bestemt Nej til nogen Check, og de Veyra maatte stikke de 12,000 ned i den lille Students Lomme.

Eugene vendte sig om mod Crianchon og sagde forbausset: De her endnu? Saa gik han hen og aabnede Døren, og da den tykke Vingaardsejer passerede ud, fjøede han til: Glem ikke, naar De kommer ombord, at ingen af de her tilstedeværende kender Dem mere! Pierre, der havde staaet helt maalløs, siden han fik den ny Ladning Penge, sagde stille: Stakkels Crianchon! Men han tog sig i det, bestilte Champagne og holdt en virkelig nydelig lille Tale, kun stammen de lidt nu og da, hvori han udbragte en begejstret Skaal for „De røde Blomsters Forbund” og takkede alle for deres Bistand, og fordi han nu var bleven rigtig rig, og ikke sandt, sluttede han naivt, jeg viste Dem da, mine Herrer, at jeg forstod at spille Poker! Vi kunde ikke lade være

Side Sexten

at le og vilde gerne have været endnu en Stund sammen med den elskværdige unge Fyr, men Klokken var over halv seks, og vi maatte over Hals og Hovede styrte ned til Havnen for at naa „La Duchesse” i Tide.

Men det sidste, vi hørte, da vi dampede ud fra Dakar, var Pierres Hurra, og han blev staaende paa Kajen og vinkede til os med sin hvide Straahat, saa længe vi kunde øjne ham.

— — —

Det var i Paris en Maanedstid senere, en Dag lige før Jul, at jeg sammen med en Ven, en norsk Journalist, der havde opholdt sig mange Aar i den franske Hovedstad som Korrespondent, kom spadserende fra Boulevarderne, hvor jeg havde gaaet og moret mig over de pudsige Friluftshandlende, over Operapladsen til Rue de la Provence. Folk kom netop strømmende til Operaen, der var en Forvirring af Drosker og Automobileer og Fodgængere, og lige ved den store Trappe maatte vi staa stille et Øjeblik. Jeg saa mig omkring, og — mon dieu, — var det ikke Pierre, unge Pierre, den grønne Student og Pokerspiller fra Dakar, der steg ud af den store graa Selvejerautomobil lige om Rundingen. Eller var det Pierre, ja, det samme unge Ansigt, men myndigt, bestemt, og Skikkelsen, — ingen Forlegenhed, ingen generte Fagter, sikker, distingveret, flot, en parisisk Gentleman i Stedet for den ungdommelige føsedede Student. Men det maatte være Pierre, og der var ikke Spor af Tvivl om, at det var Madame Martha, han hjalp ud af Automobilten og rakte Armen, mens de gik op ad Trappen.

Jeg stod overrasket og saa efter dem, og jeg ved ikke, hvilke Skygger af Mistanke, der gik igennem min Hjerne, men da min Ven, som ligeledes opmærksomt havde fulgt Parret og set min Forbauselse, spurgte: kendte Du ham? svarede jeg: Nej, jeg tror det ikke — jeg tog vist fejl, men hvorfor, kender Du ham?

— Ganske tilfældigt, svarede den gamle Parisjournalist, mens vi fortsatte vor Vej. Barrier, Politiinspektøren, pegede ham ud for mig for et halvt Aars Tid siden en Aften paa Cafe Riche. Det var Spillekongen l'Esconnier, kaldet le jeune homme paa Grund af det grønne, ungdommelige Væsen, han forstaaer at anlægge, men den mest drevne Falskspiller, der nogensinde har hjemstøgt Europa. Det er ham, der har opfundet det nye Trick med at stikke falske Kort i Ærmet paa sine Medspillende og saa presse store Pengesummer ud af dem under Trussel om Afsløring til Politiet. Men forøvrigt er han fuldtud Kunstner og benytter sjældent den samme Methode to Gange. Det siges, at der ikke findes den Kortkunst, han ikke kan gøre til Fuldkommenhed, og Politiet har aldrig kunnet gribe ham — det er derfor Bladene ikke aner hans Existens. Men Opdagerne kender ham, og ingen af de store Dampskibslinier vil sælge ham en Billet, saa lidt som noget Badehotel tør have ham mellem sine Gæster. Han opererer altid ved Hjælp af Lokkeduer og har de smukkeste Damer i sin Tjeneste, men Barrier paastaar, at han nu kun kan slaa sine Folder i meget fjærne Egne. Jeg troede, om Du muligvis havde truffet ham dernede i Vildnisset, hvor du kom fra?

Men jeg svarede ikke, for mit Hjærte fyldtes pludselig til Overflod af Medlidenhed med vor miskendte tykke Ven, Crianchon, og en hel Kæde af Begivenheder, fra Madame Martha kom ombord i Montevideo, til hun pludselig forsvandt i Marseilles, stod pludselig i et nyt og klarere Lys for mig. Og endelig var der jo intet at prale af, saa jeg tav, mens vi fortsatte vor Vej.

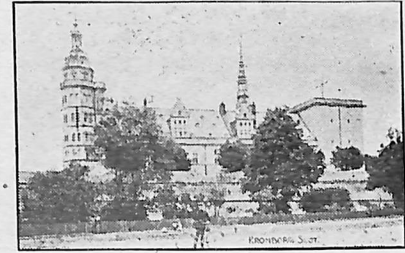

Kronborg

ved Golden Gate.

Professor Anton Rosen beretter om Danmarks-
Bygningen i San Francisco 1915.

Et Interview ved Herman Nielsen.

ROFESSOR ANTON ROSEN, den fremragende danske Arkitekt, der skal give Tegningerne til Danmarks Bygning paa Verdensudstillingen i San Francisco 1915, har først for ganske nylig faaet endelig Besked fra det danske Kommissariat og Komiteen i California, og hans færdige Udkast til Bygningen vil derfor ikke foreligge før et Stykke ind i det nye Aar. Den ganske løse Skitse, han først fremlagde, maa i høj Grad omforandres, da han under dens Udarbejdelse ikke kendte Grunden og Beliggenheden.

Men Bygningens Art og Udseende er allerede nu fastslaaet og godkendt, og herom har Professor Rosen beredvilligt givet nedenstaaende Oplysninger. Hans Meddelelse om, at der paa San Francisco-Udstillingen vil blive rejst *et dansk Renaissance-Slot, som vil minde baade om Kronborg og Frederiksborg Slot*, vil sikkert vække den største Opmærksomhed og Begejstring hos de Tusinder af Danske i Amerika, hvem Danmarks-Bygningens Opførelse forlængst er blevet en Æressag.

Det er, som Arkitekten udtaler, ikke Meningen at skabe nogen specifik *Udstillings-Bygning*. Men han ønsker at rejse et Bygningsværk, der for den store Verden vil staa som et typisk Udtryk for den bedste danske Arkitektur og samtidig blive et Samlingsmærke for de Landsmænd, der besøger Udstillingen. Naar de trætte af at trave om paa det mægtige Terræn og fyldte med Indtryk ønsker at finde Ro, skal dette være Stedet, hvor de kan søge Hvile og træffe Venner og Bekendte. Restaurantion vil ikke findes i selve Bygningen, maaske i Nærheden, man paa-tænker forskellige Arrangementer, men den vil rumme baade Herre- og Dameværelser foruden en Læsesal, hvor alle danske Aviser og Blade vil blive fremlagt.

Selve Anlægget er tænkt som en Bygning med Fløje og en Hovedindgang gennem et stort Porttaarn. Man kommer gennem Porttaarnet ind i en Gaard og derfra gennem en Vestibule ind i selve Bygningen. I den første større Sal vil de Besøgende dagligt en Timestid faa Lejlighed til at føle sig hensat til Danmark. Gennem Lysbilleder og levende Billeder: Dyrehaven med dens Hjorteflokke, Livet i et dansk Fiskerleje, en dansk Landsby, Strøget i Kjøbenhavn, Tivoli, en Kjøbstad o. s. v. vil man give Tilskuerne et anskueligt Billede af Landet ved Sø og Bælt.

De danske Udstillingsgenstande vil jo findes rundt omkring i de specielle Bygninger: Maskinhal, Landbrugsbygning etc., og det danske Hus vil kun indeholde en eneste Udstilling: i en Sal tænker man sig ved Modeller og grafiske Billeder fremstillet Dansk-Amerikanernes Liv (Antal, økonomiske Stilling, Indvandring, Tilvækst, hvad de er beskæftiget med, og hvad de høster, deres Kirker og Presse, Foreningerne og alt muligt andet).

Selve Bygningens Montering, der jo foretages og bekostes af den danske Regering, vil sikkert i sig selv blive en lille Udstilling, repræsenterende Højdepunktet af dansk Kunst og Kunsthaandværk.

Det træffer sig saa heldigt, at den Beliggenhed, det danske Hus vil faa, er lige ved Siden af den store Kunstbygning, der delvis er omgivet af Vand. Derved muliggjøres og lettes den Ide, Professor Rosen har haft med sin Bygning, nemlig i Erindringen at genkalde et af de skønneste og mest monumentale Bygningsværker, Danmark ejer: *Kronborg*.

Dette maa ikke forstaas saaledes, at Professor Rosen ligefrem benytter Motiver fra Kronborg, men han skaber sin Bygning i Kronborgs Aand. Der vil sandsynligvis blive en bastion-agtig Opbygning som paa Kronborg, og her vil der blive anbragt en Flagmast, omgivet af Kanoner. Man haaber at laane disse Kanoner fra Kronborg Slot, og der er jo ingen Tvivl om, at disse gamle, irgrønne Vaaben nok skal gøre deres Virkning ved Golden Gate. Ligeledes planlægger Professor Rosen at rejse en Stendysse i Nærheden af Bastionen. Indvendig i Bygningen i et hvælvet Rum tænkes anbragt en skulpturmæssig Fremstilling af Holger Danske. Den gamle Kæmpe, der i saa mange Aarhundreder har vaaget over Danmark ved Øresund, skal ogsaa ved Stillehavet sidde ved Stenbordet som de Danskes Skytsaand.

Det store Porttaarn med Hovedindgangen vil genkalde Erindringer om selve *Frederiksborg Slots Porttaarn*. Her, ovenover Indgangen, skal Salen med Dansk-Amerikanernes Udstilling ligge, saaledes at Taarnet vil komme til den. Salen vil blive 15x15 Aen at danne et Slags Monument over stor.

Professor Rosen gaar ud fra, at det ikke er Maalet at frembringe et moderne Udstillingsanlæg, hvor personligere Ideer og særegne arkitektoniske Digterværker skal være de fremherskende, saaledes som da det blev ham overdraget at bygge Aarhusudstillingen. I San Francisco skal der skabes noget typisk dansk — derfor maa der være Forbilleder, men han tænker sig samtidig sine Bygninger gennemført i en moderne Skikkelse, kun gennemsyret af den Aand og den Skønhed, der for Danske særlig hviler over de to berømte Bygningsværker: Kronborg og Frederiksborg Slot.

Til Slutning nogle faa biografiske Noter om Danmarksbygningens Arkitekt. Anton Rosen er født den 13. September 1859 i Horsens som Søn af Ventilationsmester C. J. Rosen, og er saaledes 54 Aar gammel. Rosen er i høj Grad en selfmade man. Han begyndte som Murerlærling i Kjøbenhavn, gennemgik teknisk Skole og kom endelig paa Kunstakademiet. I 23 Aars Alderen fik han Afgang herfra og arbejdede derpaa under forskellige Arkitekter, bl. a. Dahlerup. I 1894 tog han den lille Guldmedalje. Efterhaanden vandt Rosen

Arkitekt Rosen.

Ry som en af Danmarks ypperste Arkitekter. Med en Originalitet, der aldrig bliver søgt, forbinder han en monumental Evne, som er sjælden i dansk Bygningskunst. Af hans Bygninger kan nævnes Frk. Langs' Skole, Haandværkerforeningen, Kneippkuranstalten og flere andre i Silkeborg, den 18. danske Landmandsforsamlings Bygninger i Odense, det kommunale Sygehus i Horsens o. s. v.

I Kjøbenhavn har Prof. Rosen blandt andet opført Varehuset i Frederiksberggade og Vibensgaard, som Kommunen præmierede. Mest bekendt er han dog nok bleven for Landsudstillingen i Aarhus 1909 og for Paladshotellet paa Raadhuspladsen i Kjøbenhavn, opført

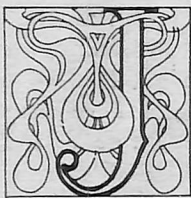
Aaret efter. For Tiden bygger han Administrationsbygning og Laboratorium for Tuborg Fabrikkerne samt Søjlen og Lurblæseren paa Raadhuspladsen, som Brygger, Dr. Carl Jacobsen skænker Kjøbenhavns Kommune.

Med sjælden Enstemmighed er Professor Rosen fra alle Sider bleven anerkendt som en af sin Stands mest fremragende Mænd. Akademisk Arkitektforening har saaledes siden 1909 valgt ham til Formand. Ingen kan være i Tvivl om, at han ogsaa nok paa San Franciscoudstillingen skal vække fortjent Opmærksomhed om sit Navn.

Juleaften paa Broadway.

Brogede Billeder fra Aarets Fest blandt New Yorks Millioner.

Af Baron Joost Dahlerup.

JULEAFTEN er ikke officiel Helligdag i nogen af de forenede Stater, ikke engang Første Juledag er det overalt. Dette betegner dog ikke ganske Julens Betydning her i Amerika; det afgiver langt snarere et af de ikke ganske faa

Exemplar paa større eller mindre Disharmoni mellem Landets Love og Anordninger og Borgernes Følelser. I ethvert kristent Samfund maa Julen ifølge sin hele Betydning og ifølge Aarhundreders gamle Traditioner være Aarets største Helligdag. Og Julen varer længe, og den begynder med Juleaften.

Det saa næsten ud, sidst da vi holdt Jul i New York, som om ingen af Theatrene havde taget i Betragtning, at det var Juleaften. Der var ikke et eneste Julestykke paa Repertoiret. Ikke et! I Operaen gav de „Carmen.“ I et af Theatrene opførte de „The Blue Mouse,“ der jo ikke ganske er noget Udtryk for Helligdagsstemning; i et andet gik „Alma, Where Do You Live?“ I Wintergarden optraadte de russiske Dansere, og i det lille Theater paa 45th Street begik den energiske japanske Skuespillerinde med det Navn, man aldrig kan huske, Harakiri for fjortende Gang. Hippodromen bød ikke paa nogen Afveksling, og oppe paa 125th Street svømmede den dejlige Miss Hoffmann som sædvanlig som Havfrue i et stort Bassin.

Men Theatrene havde vistnok netop tænkt paa, at det var Juleaften, de havde blot særlig vejet Situationen fra et finansielt Standpunkt. Og gik man ved Ottetiden hen ad den straalende oplyste Broadway, hvor New Yorks Theatre er anbragt i to mer eller mindre brudte Rækker, og saa den tætte Strøm, der paa dette Tidspunkt bevægede sig mod Theatrene Indgange, saa forstod man selv Sagen:

New Yorks store jødiske Befolkning vilde selvfølgelig ogsaa holde Jul.

I det samme syntes man at have klaret sine Begreber om hele Befolkningens Stilling til Julen i dette Øjeblik. Jøderne søgte altsaa hovedsagelig til Theatrene, de havde ingen Festlighed at ordne til næste Dag, og Restauranternes Julearrangement kunde næppe tiltale dem. Det øvrige Familieliv foregik enten indendørs, med Forberedelser til den store Fest og Pyntning af Juletræet, eller med de sidste forsinkede Indkøb til Julen. Og hele den unge løsslupne Kristendom sværmede mod de straalende Restauranter og Cafeer.

Cafeerne og Restauranterne var alle meget festlig smykket; men Ideen til Dekorationerne var overalt den samme: Originalitet paa dette som paa saa mange Omraader er næsten saa sjælden her i New Yorks myldrende Mængde som i Saharas mennesketomme Ørken. I Vinduerne var der oplænt store grønne Kranse med røde Silkesløjfer. Hvor der fandtes Søjler var disse omvundet med Guirlander, der i Saisonen er lige saa nødvendige paa disse Steder som Glas og Tallerkener. Fra Lofterne hang store røde Papirs Juleklokker, og paa de med Kristtorn- og Grankviste pyntede Borde var der anbragt enkelte Steder aldeles nydelige og stemningsvækkende smaa Juletrær. Ud over dette var Restauranternes vigtigste Julepynt deres Overdaadighed af elektrisk Lys. Lys er jo altid kønt. Men aller festligst virkede dog Gæsternes egne juleglade Ansigter og Damernes straalende silkeraslende Pynt.

Med Bakker og Fade, med støvede Flasker og blanke Iskølere hastede overalt de kjoleklædte Opvartere omkring mellem de talrige Gæsters Borde.

Der blev spist, drukket, snakket, musiceret og danset: Dansen er jo bleven en hel Nødvendighed i de amerikanske Restauranter nu om Stunder. Mellem Retterne, mellem Drikkene, mellem Udvekslingerne af Tanker rejste man sig fra Bordet og søgte frem til det reserverede Dansegulv midt i Salen. Her dansede saa Herrer i Festdragt med Damer, der ikke sjældent mindede om Dronninger af Saba, de nye just ikke særlig graciøse amerikanske Dansere, der imidlertid hverken er nyere eller mere amerikanske, end at mangen en gammel Søjle vil erindre dem fra sin Ungdom, da han selv traadte dem i nogle fæle Sømandsbuler i Sydeuropas og Sydamerikas berygtede Havnepladser.

Nu er de altsaa bleven naturaliserede lige som vi selv og er bleven et Led i Selskabslivet — —

Men der var mange andre end Restauranternes mer eller mindre velstillede Gæster, der i denne Stund indtog deres Julemaaltid og begyndte Julefesten.

I Frelsens Hærs store Forsamlingsaal paa West 14th Street var der dækket Bord til flere hundrede af Byens Fattige. Menuen, der var trykt i adskillige tusind Exemplarer, saa overordentlig lovende ud.

Paa Chatam Square vankede der Kalkunsteg og Pumpkin Pie i Avisdrengeenes Klub, og paa Grund af tidligere Aars Erfaring var der denne Gang beregnet halvanden Kalkun til hver Mand, hvad der

næsten kunde synes utrolig, men ikke des mindre er rigtig.

Til Bowery Mission var der ogsaa indkommet større gavmilde Beløb til Julemad. Og i The Tombs skulde alle Arrestanterne efter et glimrende Maaltid endog beværtet med dyre Cigarer efter Kaffen. Men hvordan det gik til med Indfrielsen af dette ædelmodige Tammanylofte maa der henvises til de ulykkelige Staklers egne fortrolige Meddelelser. Alt i alt saa det dog ud til, at langt den største Del af Byens Befolkning med en fyldt Mave kunde se den hellige Juleaftens forskellige Glæder imøde. — —

Mellem 14th og 18th Streets ligger Union Square Park midt i Broadways travle Færdselsaare som en velgørende Oase i Byens Mylder, Støj og Spektakel. Men Færdslen brydes dog ikke ganske her, den haster rastløs tvers gennem Parken eller udenom, og de indbydende Bænke under de runde løvløse Trækroner er kun optaget af Mennesker, der aandelig er saaret i Kampen, nedtraadte af hensynsløse Fødder, lemlæstede, knuste i den haarde Strid, der udfægtes om Brødet i denne store By.

For disse Mennesker skulde der ogsaa være Jul.

Hvem var det, der i disse Juledage havde tænkt paa dem, hvem man paa andre Tider af Aaret aldrig ofrer en Tanke? Man sagde, at det var et af H. C. Andersens Æventyr, der havde rørt en stemningsfuld Sjæl og undfanget Ideen i en gammel rig Dames Hjerter. Man sagde endvidere, at vor Landsmand, Jacob A. Riis, havde haft en virksom Finger med i Spillet.

Midt i Parken var der rejst en lille Tribune, og midt paa denne stod der et Juletræ saa højt og bredt, at det vistnok vilde gjort de fleste Børns vildeste Julefantasier til Skamme. For hvilket Barn har vel tænkt sig et Juletræ paa hundrede og tyve Fod i Højde?

Og paa Slaget Ni tændtes der paa engang ved en usynlig Haand et Utal af klare elektriske Lys paa Træets Grene, og i Toppen straalende der en gylden Stjerne. Sneen dryssede fint og let fra den mørke Himmel, blinkede som Diamantstøv omkring Lysene i Træet og lagde sig blødt tilrette som den dejligste Julepynt paa de tunge mørkegrønne Grene.

Udenfor Parken straalende Butikerne i al deres glubske Julepragt. Længere borte hørte man Vognenes Rumlen, Sporvognenes Kimen og Klemten, Automobilernes forskelligartede Tuden og nu og da en Avisdrenge hæsede flygtende Raab:

— Extra! Big murder in New York City! All about the murder! All about the murder! . . .

Og pludselig traadte der frem ved Træets Fod en Sante Claus, i rødt og graat og med langt hvidt Skæg, som hentet lige ud af et af H. C. Andersens Æventyr. Paa et Vink af ham dukkede andre Julenisser frem med Horn og Tromme. Sante Claus svingede Taktstokken, og højt og skingrende tonede der en Julesalme ud over Parken.

De gamle usle Vrag paa Bænkene løftede Hovederne og gned søvndrukne Øjnene. Lidt efter lidt blev de helt vaagne. Enkelte nynnede mekanisk med deres sprukne, rustne Stemmer. Andre sad ganske stille og stirrede og lyttede — og tænkte.

Enkelte Mennesker, to og to, hele smaa lystige og juleglade Selskaber droges af Musikens Toner og Lyset fra det tændte Træ ud af Broadways Færdsel og ind i Parken. De stod uvilkaarlig stille og lyttede og betragtede Træet. Saa saa de sig omkring hen over Bænkens ynkelige Vragods. Nogle gik videre, rystende uforstaaende paa Hovedet, for mange har i denne store By tabt den sidste Rest af Medlidenhed. Andre stak tankefuldt to Fingre i Vestelommen, og idet de gik bort, lod de en Skilling eller to falde i Skødet paa en eller anden af de usle Stakler paa Bænkene. — —

I Madison Square, nogle faa Gader nordligere, stod en Mand paa Bunden af en lille Pakkasse, som han havde anbragt under et af Træerne. Han var omringet af en tynd Sværm af Mænd og Kvinder, der nysgærrig var standset, og til deres Medlidenhed bortauktionerede han en laset Tramp. Med den højre Haand holdt han Vagabonden ved Kraven, og med den venstre slog han ud med sine Tilhørere:

— Hvem skal være den næste til at bringe Juleglæde til en af disse Hoboes? Ti Cents vil skaffe ham Logis i Nat!

— Humbug! snærrede en mistænksom Mand i Stimlen hen for sig selv, idet han vendte sig om for at gaa — han er naturligvis Agent for et Logihus, den Rad! — —

Højere oppe ad Broadway, paa Hjørnet af 62nd Street, holdt der to mægtige Automobiler af den bekendte sight-seeing Type. Paa et stort Lærredsskilt paa Siden af hver af dem bekendtgjordes Prisen pr. Passager og Ruten, der i Aftenens Anledning var lagt ned ad Broadway, saa Øst paa og videre ned ad Bowery mod Kineserkvarteret, hvorfra Vognene igen vilde tage Folk tilbage ved Cafeernes Lukketid.

Planen syntes overordentlig velvalgt. En Mængde af de tidligt begyndende Cafeegæster var paa dette Tidsrum bleven trætte af Mad, Drikkevarer, Cabaret og Dans og drev nu i smaa muntre Selskaber uden noget egentlig Maal op og ned ad Strøget. Udsigten til fortsat Juleglæde i Cafe Tokio's, Oriental's eller Chinese Delmonico's orientalske Flitterpragt faldt mange tiltalende.

Allerede var den første Vogn fyldt til sidste Plads og havde sat sig igang ned mod Kvarteret, og foran den anden stod Chauffeuren og akkorderede med et Par gemytlige Tyskere, da der pludselig hørtes en voldsom Kimen, høje Raab og galloperende Hovslag.

I det samme kom en Brandvogn til Syne henne i Gaden, forspændt med tre fnysende Heste, der styrtede forbi i en Fart, der tydelig nok viste, at faste Ejendomme anslaaes til nok saa høj en Værdi i New York som Menneskeliv og Lemmer. I et Øjeblik stod Stimlen som lammet; men da den dampende og ildsprudende Sprøjte i et brat Sving drejede ind i 44th St., satte pludselig hele Mængden i Løb samme Vej. Der lød igen Kimen og Hestetrap, og Vognen med de lange Stiger rumlede forbi. I det samme kom en anden Sprøjte farende Nord fra, og en rød Automobil i en Fart som skudt ud af en Kanon ovre fra Østsiden.

I 44th Street slog Røg og Flamme ud af nogle trediesals Vinduer, og et lille rygende og gløden- de Juletræ med forkullet Pynt paa Grenene laa

Fra New York's Hjerter.

paa Asfalten nedenunder.

Brandfolkene halede hurtig de tunge Slinger af Vognene. De høje Stiger skød ved en Mekanisme lodret i Vejret. En Brandmand med Økse i Haanden entrede som en Kat op ad den; bag efter ham kom en anden, en tredje og en fjerde med en Slange over Nakkerne fra den ene til den anden; og langsomt hældede Stigen og reguleredes i Højde over mod Muren.

Man hørte et hjerteskerende Skrig og saa gennem Røgens Tykning en Kvinde med brændende Haar og Klæder arbejde sig ud af et Vindu ud paa Gesimsen.

— Bliv der oppe! Bliv der oppe! raabte Brandfolkene paa Stigen.

Hun udstødte et gennemtrængende Hvin og med Armene slynget om Hovedet styrtede hun sig forover. Der lød et dumpt Fald mod den haarde Asfalt nedenunder og et underligt uarticuleret Raab fra Stimlen paa Gaden.

Endelig naaede Stigens Top Muren. Med et Økseslag slog den øverste Brandmand den nærmeste Rude ind, og lidt efter var alle forsvunden gennem Vinduet. Sprøjten paa Gaden hvæsedes, stampede og spydede Gnister og Røg, og Dampen slog ud af Lejligheden der oppe i tykke hvide Bølger

Et Øjeblik efter kom to af Brandfolkene atter tilsynes paa Toppen af Stigen, den første med en Dreng paa Armen, den anden med en lille Piges slappe Legeme hængende over Skuldren.

— Bravo! Bravo! Good boys! lød det op til

dem fra Stimlen, idet de langsomt entrede ned med deres Byrder. En vedvarende Kimen hørtes langt borte. Den blev tydeligere og tydeligere for hvert Trin Brandfolkene entrede ned, og næppe havde de naaet Gaden, før en Hospitals-ambulance kom galloperende ind mellem Stimlen.

Ti Minuter efter var Ilden slukket. — —

Der kom mere og mere Liv i Cafeernes Gæster. Cabareten var i fuld Gang, syngende Piger, stepende Negere, Coonsangere og neapolitanske Visesangere hørtes overalt. Vinen perlede og Champagnen skummede i Glassene, og Humøret steg, samtidig med at Viserne paa Uhret langsomt drejede sig rundt.

Fra Saloonernes Dyb lød der Kaos af Stemmer og nu og da en usikker drævende Røst, der sang: — And he is a jolly good fellow. And he is a jolly good fellow, which nobody can deny. . . .

Paa et Gadehjørne var to højrøstede Selskaber kommet i Klammeri med hverandre. Det kom til Hug. Herrerne raabte og skældte, Damerne hvinede, og et Par Politibetjente kom farende til.

— Extra! Extra! Murderer caught! Raabte en lille Avisdreng, der med en Armfuld Blade kom farende hen ad Gaden. — All about the murder! All about the murder! . . .

I smaa glade Klynger drev Folk frem og tilbage ad Broadway; nogle var paa Vejen hjem, andre følte øjensynlig, som skulde de først nu begynde rigtig at more sig. — —

Det nærmede sig Midnat. Kirkeklokkerne begyndte at kime og minde om den hellige Time.

MISTELTENEN

Først lød der en enkelt, saa en til, saa nok en, og tilsidst ringede det ud over hele Byen i stemningsfuldt Klokkespil. Ad Fifth Avenues fugtige Halvmørke begyndte Folk at begive sig Nord paa, flere og flere sluttede sig til fra Sidegadernes Udmundinger, og snart myldrede de i en tæt Stimme. Automobileerne hvædede og tudede forbi, først enkeltvis, saa kom de i Række, og tilsidst var der næsten Trængsel. Udenfor de forskellige Kirker gjorde de Holdt, mest udenfor de katolske, aller mest foran St. Patrick's Cathedral, der i Aften straalende i et Hav af elektrisk Lys. Som en tavs Demonstration mod al Kristenlære laa Jødernes prægtige Synagoge øde og tom.

Fløjportene paa Katedralen stod aabne, Lyset og de skønne rene Orgeltoner vældede ud, og Byens gode Katholiker myldrede i tætte Skarer ind.

Hvert Lys og hver Kerte var tændt der inde ved det gyldne Højalter, og som i en straalende Glorie officerede selve Biskoppen i Aften i sin røde guldbroderede Messehagel, med Krumstav i Haanden og Bispehue paa Hovedet. Assisteret af to Præster i samme straalende Skrud og syv Ministranter i røde Kjortler, læste han langsomt og monotont Højmessen, medens Røgelsen blaalig dampede mod Kirkens Hvælv, og Orglets stemningsfulde Toner brusede ud over det høje Rum. Og nu og da faldt der ind et Kor af de klareste

og reneste Drengestemmer, der nok kunde bragt Tanken hen paa Englenes Sang over Bethlehem, om ikke den brutale Raslen og Klirren af Pengestykker havde vækket en ud af den højtidelige Rus.

Det syntes, som om der i Nat ret for Alvor skulde tjenes Penge til Kirken. Foran hver Gang mellem Stolerækkerne op mod Højaltret sad der en Præst bag et lille spærrende Bord, der bugnede af Dollarsedler og Pengestykker, og over hvert Bord var der anbragt et Skilt, der bekendtgjorde Pladsernes Priser, som varierede fra en Dollar til ti Cents.

Folk myldrede ind. Selv de fattigste af de fattige syntes at have fundet Raad til at betale for denne Julehøjtid; de banede sig frem og pressede paa, medens Orglet tonede, og Koret sang den dejlige Salme: „Laudate pueri dominum; laudate dei nominem.”

Næppe havde Folk faaet sat sig ned, før Offerindsamlingen begyndte.

Og næppe var Offerindsamlingen tilendebragt, før en veltalende Præst traadte frem paa Prækestolen, hvor han, efter en ti Minuters Tale om det lille Barn, der fødtes i Nat for over nitten hundrede Aar siden, sluttede med den kedelige Bekendtgørelse, at der langt fra havde været Penge nok i Kurvene.

Saa gik da Kurvene omkring igen, og atter ras-

Side Tyve

lede og klirrede Pengene, medens den stemningsfulde Musik ringede ud over Kirken.

Men maaske enkelte i dette Øjeblik følte, at de alligevel havde faaet nok saa megen Opbyggelse for de samme Penge, om de i Stedet for var gaaet i Wintergarden og havde set de russiske Dansere.

Omsider hørte Gudstjenesten op i Kirkerne. Cafeerne lukkede en efter en. I Restauranterne brændte Lysene nu kun over enkelte Borde, hvor Skruppekoner og Rengøringsmænd irriterende fejede og vaskede Gulv omkring Fødderne paa de sidste nu ikke mere kærkomne Gæster, indtil disse omsider ærgerlig brød op. Og næppe havde de rejst sig, før Lysene over deres Borde var slukket.

Paa Broadway var Færdslen tyndet kendelig ind; men Broadway sover aldrig helt, endnu færdedes der en Mængde sildig Juleglæde hen ad Færtovene, Sporvognene fo'r uforstyrret af Natens Time frem og tilbage, og enkelte kvindelige Skikkelser kom nu og da frem i Lyset og forsvandt i Mørket.

Avissælgerne begyndte at udskrike Morgenbladens Nyheder; de første Mælke- og Brødvogne udbragte deres Varer; enkelte tidlige Arbejdere hastede hen ad Gaden.

Den ene Dag er ikke omme, før den anden begynder. — —

Og nu var det Juledag.

Ny Vej, ny Chancer.

Danmarks Handelsmuligheder paa Pacific-Kysten efter Panama-Kanalens Aabning.

Af Dr. J. Mølgaard.

DET var ikke saa lidt af en Begivenhed for os Danske, da „Det Østasiatiske Kompagni's Damper „Indien“ den 24de Marts 1912 sejlede ind i San Franciscos Havn. Vi saa atter Dannebrog — ovenikøbet Splitflaget — vaje ved Siden

af de andre Nationers Mærke. Her havde ikke været et dansk Skib i mange Aar, saavidt jeg erindrer ikke siden 1906, og Splitflaget havde vist aldrig været set her før. Det var ikke faa Danske, der valfaldede ned til Havnen og gik ombord for at hilse paa den elskværdige Kaptain og de øvrige Officerer og Mandskab. Og mange — især de ældre — blev saa underlig stille, naar de kom agterud under Flaget. Og vi holdt Fest for Flaget, for Minderne og for Fremtiden. Thi dette Besøg var en af Milepælene paa den Vej, der skal forbinde Danmark og Pacific-Kysten og som vil gaa fra Kjøbenhavn over St. Thomas gennem Panama-Kanalens til Los Angeles, San Francisco, Portland og Seattle, og som de Mænd, der har arbejdet paa den Sag i Aarevis, mener skal blive til gensidig Fordel for de to Lande.

Det kan maaske lyde sentimentalt, og mange vil mene, at Sentimentalitet slet ikke hører hjemme, hvor det gælder koldblodig Forretning — og dog, mon de to Ting ikke kan følges ad i visse Tilfælde? Naturligvis bliver Spørgsmaalet først og fremmest: Producerer Danmark noget, som vi her har Brug for, og som det kan betale sig at sende herud? Det er ikke Stedet her at komme

ind paa Detaljer, nævnes kan dog saadanne Ting som: Smør, Æg, Ost, Bacon, Mælkespande, Porcelain, Osteløbe, Tændstikker, emallerede Varer, Kugleflint, Cement, Møbler o. s. v., o. s. v. Disse Ting og mange andre vil det kunne betale sig at indføre her under den nuværende Toldlov.

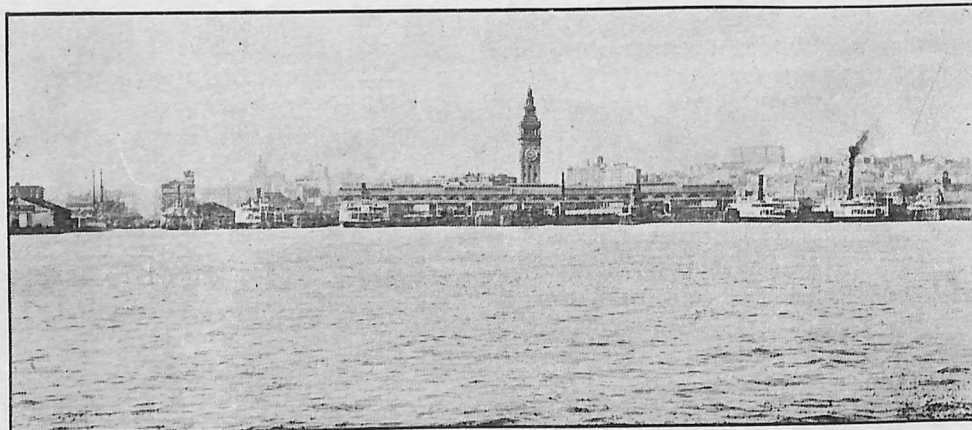
Af Produkter her paa Kysten, som Danmark og Nordeuropa i det hele taget har Brug for, kan nævnes: Frugt, — tørret og henkogt — Vin, Olie, Tømmer, Lax o. s. v.

Man skulde mene Kjøbenhavns Frihavn vilde være den logiske Oplagsplads for disse Produkter for Østersølandenes og Skandinaviens Vedkommende. Nu faar jo Danmark de fleste af disse Varer over London og Hamburg.

Hvis det imidlertid skal lykkes for Danmark at erobre Markedet her for sin Produkter, vil det dog sikkert være nødvendigt, at et stærkt, dansk Firma tager Affære med Kontor baade her og i Frihavnen.

De danske Varer maa averteres herude og de rigtige Forbindelser maa skaffes. Og der maa være Lager her, saa enhver Ordre kan fyldes strax. En mindre Fabrikant eller Haandværker i Danmark kan ikke magte det og maa paa Forhaand opgive Sagen. Men tager et kapitalstærkt Firma fat, og har det de rigtige Varer og dygtige Folk herude, vil her være et Marked.

Og hvis det saa lykkes for os at faa dannet en Dansk-Amerikansk Bank med intim Forbindelse

San Francisco's Bugt.

Side En og Tyve

med en af de store Banker i Kjøbenhavn, vil dette ogsaa lette Forbindelsen og Handelen mellem de to Lande. Dannelsen af en saadan Bank har været forsøgt allerede, og Stemningen var gunstig for Sagen; men af en eller anden Grund løb det ud i Vandet. Skal en Bank betale sig her i San Francisco, maa den imidlertid have Aktiekapital af cirka to Millioner Dollars. De mindre Banker betaler sig ikke. Men denne Kapital kunde ogsaa nok skaffes tilveje.

At den danske Regering har Forstaaelse af, at der var noget at gøre herude, viste den ved at sende en dansk Konsul her til San Francisco for 3 Aar siden. Danmark er det eneste af de mindre Lande, der har udsendt Konsul her. Konsul I. E. Bøggild har arbejdet utrættelig paa at samle Oplysninger og Fakta til Afbenyttelse for alle Danske, der maatte have Brug for dem.

Det har været drøftet, hvorvidt et dansk Handelskammer her vilde være til nogen Nytte, men Tanken blev opgivet, da Udgifterne vilde blive for store og Nytten maaske ret tvivlsom. Et Konsulatsraad, som Konsul Bøggild har tænkt paa, vilde maaske gøre mere Nytte.

Der findes Vest for Klippebjergene ca. 60,000 Danske, spredte overalt i alle mulige Livsstillin-

ger. Og det kan siges uden Overdrivelse, at de er godt stillede og særdeles vel ansete. Det store Flertal af disse vil ikke alene være kunder for danske Varer, men vil ved at anbefale dem til andre hjælpe til at faa dem udbredte.

Danskerne herude er ikke bange for at ofre noget for deres Fødeland, det har de givet Bevis paa ved at bidrage saa liberalt til Danmarks-Bygningen paa Udstillingen her i San Francisco 1915. Danskerne er den eneste Nation, der vil gennemføre en saadan Tanke. Og den bedste Maade, Danmark kan sige Tak for Gaven paa, er at faa en Udstilling herud, som vi alle kan være stolte af, men tillige en Udstilling af alle de Varer, som der kan være Tale om at afsætte herude i Fremtiden. Danmark bliver jo mere og mere et Industriland og maa søge nyt Marked for sine Produkter. Udstillingen vil frembyde en udmærket Lejlighed til at vise disse frem. Og det er at haabe, den danske Regering vil støtte de mindre Fabrikker og Haandværkere, saa de kan deltage.

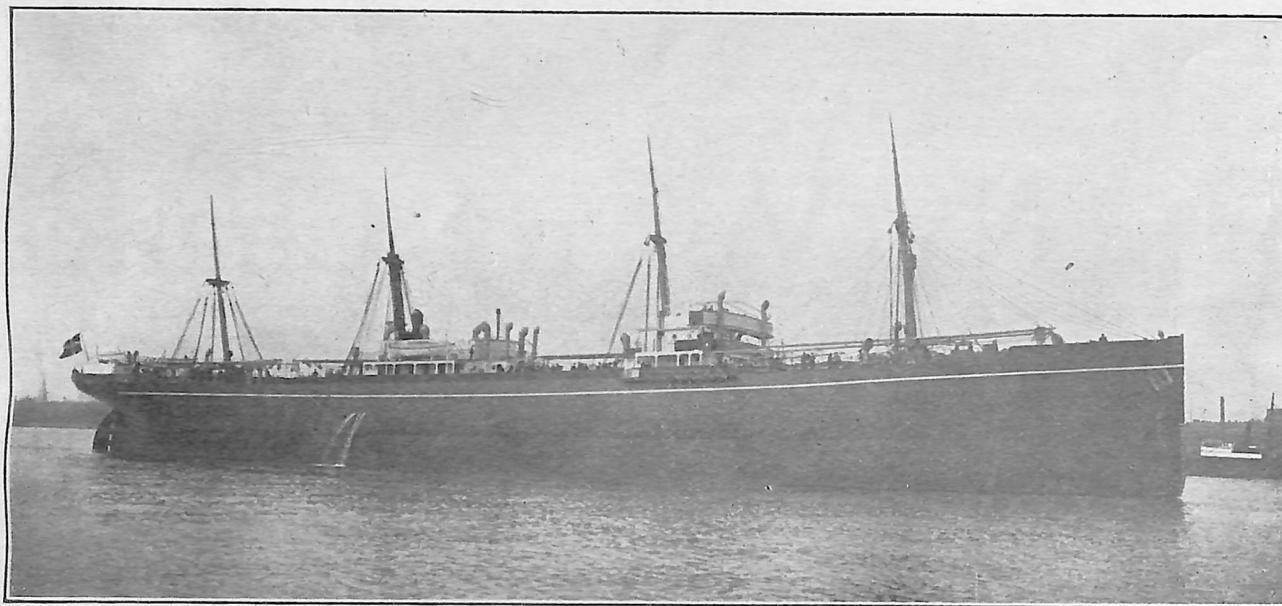
Jeg kan ikke slutte denne lille Artikel uden at komplimentere „Det Østasiatiske Kompagni“ for den resolute Maade, den greb Sagen an paa. Medens de andre store Linjer talte om, hvad de

MISTELTENEN

muligvis vilde gøre, naar Kanalen blev aabnet, saa tog O. K. fat, sendte Skibe og Agenter herud og fik Sagen i Gang. Saa naar Kanalen aabnes, er alt i Orden. Siden „Indien“ først var herude, har Forbindelsen været regelmæssig og Skibene har haft god Fragt. „Siam“ det første danske Motorskib, der vil besøge Amerika, er nu paa Vejen herud med 3000 Tons Varer.

Det er at haabe, vi ogsaa faar nogle gode Passagerbaade paa Ruten, naar Kanalen er aaben, saa vi kan sejle fra Kjøbenhavn til Kysten her under dansk Flag. Noget af det første De ser, naar De som Passager nærmer Dem „Den gyldne Port“ (Indløbet til San Franciscos Havn), er nogle mægtige Taarne, der fortoner sig som Spindelvæv højt oppe i den tindrende blaa Luft. Det er Poulsens traadløse Telegrafstationer, de kraftigste i Verden. Her gaar danske Ingeniører og sysler med disse mærkelige Apparater. Og herfra sendes elektriske Bølger til alle Sider helt over til Honolulu, en Afstand af 2089 Mile. Maaske vi en Gang kan faa direkte Forbindelse med Lyngby ved Kjøbenhavn. Ja, hvorfor ikke?

„Et lille Land og dog saa vidt om Jorden
End høres Danskens Sang og Mejselslag.“

„Siam,“ første danske Motorskib paa Vej til Amerika.

Jul derude.

HALLØJ, Skipper Jensen! Glædelig Jul!
Jeg stod paa Kajen,
og han om Borde,
imedens jeg raabte mig næsten hæs;
der kom noget op fra hans Hjertes Skjul
og lagde en egen
— den rigtige, store —
Mindernes Glød over Søulkens Fjæs.

Og det var i Havn bag det gyldne Horn,
vi passiered'
i Hjemmets Toner,
og det var om Morgenen Juledag.
Han saa mig vel ud en Kende forsor'n,
som en, der har faret
i Golf og Tyfoner
og krydset mod Vinden saa mangen et Slag.

Saa gik vi ind i den snævre Kahyt.
Han sad paa Køjen,
og jeg paa Kisten.
Fra Skabet hentet' han Flaske og Glas.
Vi snakked' om Morsø — Gammelt og Nyt —
jeg saa gennem Røgen
at Hjemlængsels-Gnisten
luned' hans vejrslagne Hjerter tilpas.

„Ja, man har jo faret saa viden om“
— det næsten glipper
i Sømandsrøsten:
„I Morgen staar vi over mod Asien.
Og ingen kan sige, hvor nær man kom
til Revler og Klipper,
som lurur ved Kysten,
saa man gaar ned med hele Menasen.“

Jeg har haft Nordhavets Is paa min Bov
og varpet Dækket
i Tropehede,
Men hjem — hvad Pokker — man kom der
sjældent.
Dog skulde jeg ønske, at jeg fik Lov,
Og Aarene rækked'
til atter henede
at se min halvvoxne Knægt og Ellen.

Man ligger og sejler paa Livets Hav.
I Storm — paa Broen;
I Havn — henede.
Hvor driver vi hen? Jeg hører I tier!
Det er den Hyre, som Forsynet gav
— de kan slaas om Troen
og Maaden at bede —
er'et inte osse sandt, hvad jeg si'er?

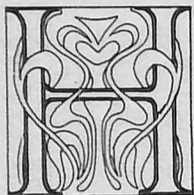
Men her i Lukaf'et hænger min Hat;
her er jeg hjemme,
og der i Ramme
ser I min Viv og min Gut paa Sytten.
Jeg tror, de bryder sig om mig en Klat;
man kan ikke glemme,
naar man er i Stamme.
— Landsmand! Glædelig Jul i Kahytten!”

Og det var i San Francisco Havn,
vi sad og snakked'
i Hjemmets Toner,
og det var om Morgenen Juledag.
Inden et Døgn satte Skønnerten Stavn
med Lasten pakket
til andre Zoner
og krydset mod Vinden saa mangen et Slag.

Fra de gamle Pioneerdage.

Fortalt delvis paa Grundlag af
Sophus Nebles personlige Optegnelser.

VIS der mellem de Danske i Amerika blev foretaget en Afstemning om, hvem af vore Landsmænd, der er videst kendt og øver den største Indflydelse iblandt dem, vilde Sophus F. Nebles Navn ikke blot komme ind først, men blive et ganske overmægtigt Nr. 1. Og ønskede nogen videre Opklaring paa, hvem af de Danske der blandt Amerikanerne spillede den største Rolle, hvem der politisk set var den stærkeste af dem, maatte Svaret igen blive det samme: Sophus F. Neble. En Amerikaner vilde sige Colonel Neble, thi Nebraskas Guvernører gjør ham regelmæssig til Oberst i deres Stab, og naar der skal indsættes Præsidenter eller afholdes Tropperevyer i Staten, maa han trække i en guldprikket Uniform og sidde strunk til Hest i Timevis, men selv bruger han aldrig Titelen, og maaske smiler han endda lunt af den i Enrum — for sine Venner er han altid vedblevet at være slet og ret Sophus, og Vennerne er alle hans Hundredtusinder af Læsere.

Nej, Højheden har ikke slaaet an hos Sophus Neble, og han har aldrig søgt de ydre Hædersbevisninger: Titler og Ordener, Embeder eller politiske Æreshverv. Han har altid følt sig tilfreds med Stillingen som Chef for sit Blad, hvori ganske vist var indbefattet den uofficielle, men langtfra magelige Post som sine Landsmænds Talsmand og Tolk. Uden at gaa nogen for nær kan det nok siges, at han har repræsenteret de Danske i Amerika mere effektivt og paa en bredere Basis end nogen anden Mand herovre. Men han har ment, at det bar Lønnen i sig selv, og aldrig søgt nogen ydre Paaskjønnelse derfor. Selvfølgelig kunde en Mand med hans Indflydelse i amerikansk Politik forlængst have høstet sin Løn, særlig efter at det demokratiske Parti, som han saa trofast fulgte gennem de magre Aar, er kommet til Magten. Et Bevis paa den Anseelse, hans Blad og han selv nyder, fik man dengang Præsident Wilson under Valgkampagnen besøgte Nebraska og benyttede Lejligheden til at aflægge „Den Danske Pioneer” og dens Udgifter en speciel Visit, en ganske ualmindelig Ære at vise et Blad, og særlig da et fremmed Blad.

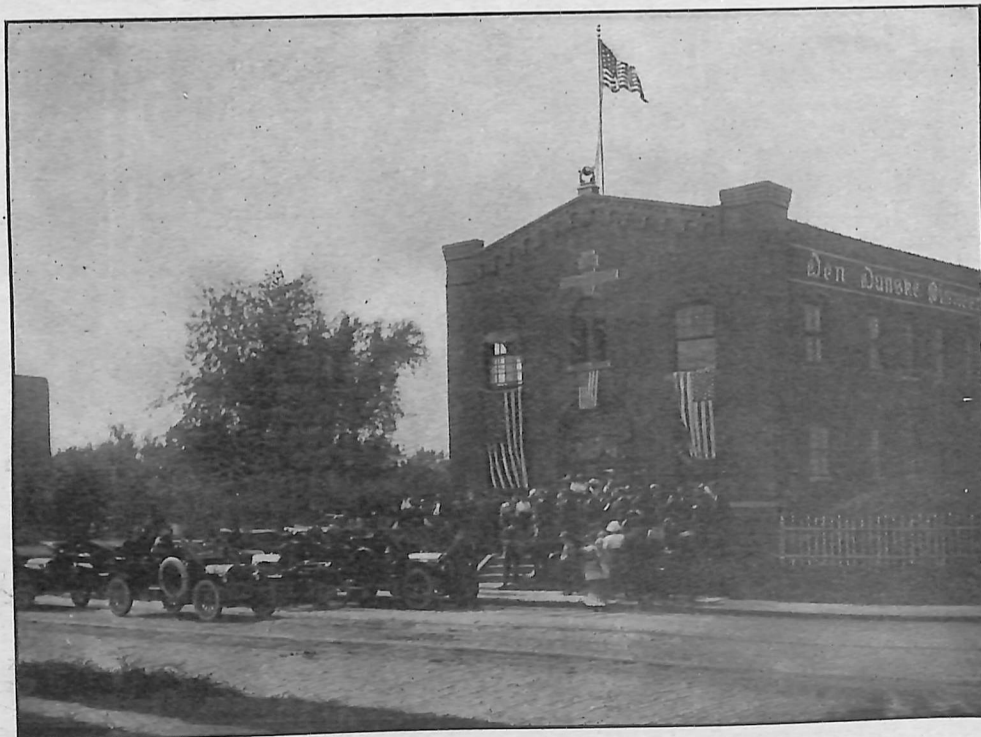
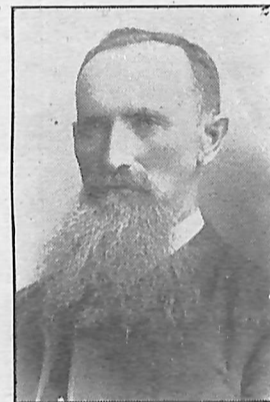
Sophus F. Neble har i det hele taget usædvanlig fine Forbindelser i den nuværende nationale Administration, William J. Bryan Udenrigsseter i Præsident Woodrow Wilsons Kabinet og Landets største politiske Kraft, har været støttet af „Pioneeren” fra de allertidligste Dage, da han som ung Sagfører i Lincoln gjorde sin første Skridt paa den politiske Bane, og han hører ikke til de Mænd, der svigter sine gamle Venner. Udgifteren af World Herald, Herbert G. Hitchcock, ældste Senator fra Nebraska og en af de mest indflydelsesrige Politikere i Washington, har sikkert heller ikke glemt de Tider, da det danske Blad var ham og hans Politik en trofast Hjælp gennem Modgang og Trængsler. Med saadanne Folk i Ryggen og støttet af den Autoritet, som hans Blads Udbredelse og Anseelse har givet ham, havde meget høje Stillinger staaet aabne for Sophus Neble, om han vilde

have haft dem. Han kunde i Dag sidde i et pynteligt Gesandtskabshotel i Europa, eller han kunde, hvis han satte mere Pris paa Politikens indbringende Side, have udbedt sig et fedt Postmesterembede og — faaet det. Men det har aldrig tiltalt ham. Han er tilfreds med at passe sit Blad, dyrke sin Have og slaa et Slag for sine Landsmænd, og ingen er mere end han selv overbevist om, at han har valgt den bedste Del.

Maaske Sophus Neble ogsaa føler, at han har Ret til en Smule Hvile, han har gjort sin Manddomsgerning. „Den Danske Pioneer” er i Dag spredt over hele Nordamerika fra Canada til Mexico, fra Maine til California og holdes i de allerfleste Hjem, hvor der tales Dansk. Dets Oplag bevæger sig omkring de 40,000, trods den aftagende Indvandring stadig stigende fra Aar til Aar, og dets Læsere maa tælles i Hundredtusindvis. Og dette mægtige Foretagende, den største dansk-amerikanske Institution der findes, er bygget op fra en ganske ringe Begyndelse og under de sværest mulige Vilkaar. Spørger man Sophus Neble om, hvordan han førte det igennem, siger han blot: ved at holde ud, blive ved, aldrig give tabt, hvor sort det end saa ud! Men selvfølgelig kan denne Forklaring udstrækkes, der er andre Sider ved en succesfuldt gennemført Bladforretning end netop Udholdenheden. Han har for det første altid givet sine Læsere et godt Blad. Selv i Besiddelse af det særlige journalistiske Instinkt, Evnen til intuitivt at kunne slaa ned paa det centrale i Tidens Bevægelser, havde han samtidig det Held at faa usædvanligt dygtige Medredaktører ved sin Side, og i Forening skabte de et Blad, hvori Verden med dens Begivenheder og Rørelser afspejlede sig rigere og mere alsidigt end maaske i noget andet dansk Presseforetagende her og hjemme.

Men mere end det, der skabtes her et Blad med Holdning. „Den Danske Pioneer” var fra første Færd et Frihedsblad, og den lige Linie har aldrig været brudt. Man skal være intimt bekendt med amerikansk Politik for at vide, hvor rank en Ryg og hvor stor en Modstandskraft det krævede at staa i Opposition til det republikanske Parti i de mange Aar, da det ved Vold og Tryk og sin millionbugnende Kasse holdt sig ved Magten i Washington. Men „Pioneeren” havde engang stillet sig paa Frisindets Side og fulgte trofast Demokratiet fra Nederlag til Nederlag, endda det ikke var Smaating, Modstanderne lokkende holdt op for Øjnene af den Mand, der sad og kæmpede haardt for at holde sin Skude oven Vand. Engang i Senator Hannas Tid kom en af hans Udsendige til „Pioneerens” Udgifter og tilbød ham en Dollar kontant for hver Abonnent,

hvis han vilde anbefale McKinleys Valg, men skønt der var Smalhans tilhuse, og disse Penge vilde have have endt alle Bekymringer, udbad Sophus Neble sig ingen Betænkningstid, før han smed Forslagsstilleren paa Døren. Toftehan Fredericksen, der havde siddet i Kontoret ved Siden af og hørt det hele, blev, skønt ellers en meget stille og udeemonstrativ Mand, saa begejstret herover, at han fo'r ind og klappede Neble paa Skulderen: Det skal Du have Tak for, Sophus, sagde han, her er min.

Woodrow Wilson besøgte „Den Danske Pioneer.”

Sophus Nebles og hans første Hustru.

Haand! Helt bortset fra den moralske Side er der næppe nogen Tvivl om, at denne Ubestikkelighed og stejle Uafhængighed har svaret Regning i det lange Løb, for der er faa Blade, hvis Læsere stoler mere paa deres Avis og dets Politik end „Den Danske Pioneer”s.

Men „Pioneer” var jo aldrig blevet til det, den er, hvis det ikke havde været for Sophus Nebles egen Personligheds Skyld. Det Forhold, der i Aarenes Løb skabtes mellem ham og hans Læsere, har ikke mange Sidestykker. Han blev ikke blot sit Blads Leder, han blev sine Abonnenters Ven og Vejleder, deres Bankier og Sagfører og Postmester, Manden, hvem De skrev til, saasomt der kom noget i Vejen, og rejste lange Veje blot for at faa et Raad af. Forholdene har i meget forandret sig siden de Dage, men endnu kommer der ugentlig Hundreder af personlige Breve og Forespørgsler til hans Kontor, og sjælden gaar en Mand forgæves om hans Hjælp. Alene hans Arbejde for Danske, der er komne i Konflikt med Lovene, kunde der skrives mange Spalter om, og der gaar næppe en Uge, hvor han ikke maa tage sig af en ulykkelig Landsmands Sag. Hans Iver og Interesse er, hvor det gælder den Slags Spørgsmaal, forblevet ung og stærk gennem Aarene, lige usvækket, lige varmhjærtet tager han Kampen op for de værgeløse og de forurettede nu som for 25 Aar siden.

Sophus Nebles har dog sikkert Ret, naar han siger, at Hemmeligheden ved hans Succes, det egentlige Grundlag for den Virksomhed, det er lykkedes ham at bygge op, var hans uhyre Arbejds-kraft, en Nøjsomhed, som man i vore Dage knap forstaar, og hans urokkelige Beslutning om ikke at give tabt, hvor mørke Udsigterne end var. Med „Pioneer”s nuværende Stilling for Øje, synes den Kamp, han gennem mange trælse Aar maatte føre for blot at holde den paa Benene, næsten utrolig, og nogle Enkeltheder fra disse første Pioneerdage, fortalt delvis paa Grundlag af hans spredte Notiser, har Krav paa Interesse, fordi de udgør et Stykke værdifuldt dansk-amerikansk Historie.

Oprindelig uddannet som Typograf forlovede Sophus Nebles sig i en ung Alder

med sin senere Hustru, Kristine Larsen, Datter af Gaardejer Lars Mortensen Byskov, og efter hendes Ønske gik han til Mejerivæset og lærte dette paa „Havlykkegaard” under Grevskabet Knuthenborg paa Lolland. Men han havde været Typograf i Rigsdagen og Journalist i Stubbekjøbing, saa Avisdjevlen stak ham i Kroppen, og da tilmed en af hans gamle Lærekammerater, som var rejst til Amerika og havde faaet Arbejde paa det norske Blad „Budstikken” i Minneapolis, fyldte ham med glødende Beskrivelser af det amerikanske Himmerig, tog unge Sophus i Foraaret 1883 en rask Beslutning og rejste til Amerika. Det var hans Hensigt at komme uforvarende og overraske sin gamle Ven, og forberedt paa at blive modtaget med uskrømtet Glæde og et hjerteligt Velkommen stod han en skønne Dag paa „Budstikken”s Kontor og bad om at faa sin tidligere Lærekammerat i Tale. Sophus Nebles siger selv, at af alle de mange Skuffelser, han i sit Liv har lidt, var dette Møde den største. Hans Ven var saa forbavset og saa synlig ilde berørt over at se ham, at Sophus uden videre vendte sig om og skyndte sig ned ad Trappen. Ikke mere Trykkeri for mig, sagde ved sig selv, nu prøver vi Landvæset! Paa Stationen kastede han alle sine Penge ind gennem Billethullet og forlangte Billet saalangt de vilde naa, og næste Dag steg han ud af Toget i Brooklyn, Wisconsin.

Den første Plads, den 21aarige Sophus Nebles fik i Amerika, var som Karl hos en gammel Irlænder. Hans Hovedbestilling her var at køre en gammel Svinemødding ud, men da Lønnen kun var 10 Dollars om Maaned, og de oven i Købet var haarde at faa, gik han snart sin Vej. Han kom dernæst til en skotsk Farmer, som havde store Tobaksmarker under Dyrkning, men ikke desto mindre var en saa afgjort Nikotinhader, at han endog forbød sine Folk at ryge. Sophus røg alligevel sin lille Snadde, og da Lønnen var 15 Dollars pr. Maaned, syntes han, det gik helt godt fremad. Dog sad Avisnykkerne ham stadig i Hovedet, og da han engang hos en Ven saa „Den Danske Pioneer,” varede det ikke længe, før han begyndte at skrive i Bladet.

Mark Hansen, som dengang ejede „Pioneer,” tog saa venligt mod den unge Mands Artikler, at Nebles fik Blod paa Tand og forespurgte, om de ikke havde Brug for en Typograf. Mark Hansen svarede bekræftende tilbage, men Sophus skulde komme straks. Gode Raad var dyre. Den Nebleske Pengepung var tom, og hos sin Hus-

MISTELTENEN

bond kunde han ingen Hjælp faa—han vilde oven i Købet miste hele sin Løn, hvis han gik i Utide. Han forsøgte at laane til Billetten hos en Landsmand, Ferdinand Hansen, senere kendt som Saloonkeeper i Omaha, men Ferdinand kunde kun undvære to Dollars og Rejsen kostede 15. Tung om Hjærtet satte Sophus sig til at skrive til Mark Hansen, at det var ham umuligt at komme, medmindre han fik tilsendt en Billet til Omaha. En Uge gik, to Uger, tre, og alt Haab var allerede opgivet, da han en Dag, mens han sad og malkede, modtog Mark Hansens Svar med en indlagt Billet til Council Bluffs. Sophus havde af Glæde nær sparket Mælkespanden hen ad Gulvet, men han betvang sin Lyst, og næste Morgen var han paa Vej til Omaha.

Den Sum, han drog ud for at erobre „Pioneer” med, beløb sig til 2 Dollars og 10 Cents. En Nats Ophold i Chicago gjorde et saa stærkt Indgreb i Beholdningen, at der kun var 50 Cents tilbage paa Resten af Vejen. En Smule Frokost tog heraf igen Halvdelen. 25 Cents i Pungen. En Bladsælger kom gennem Toget og falbød sine Varer, hvoraf specielt fremhævedes „James Brødrenes Liv og Levned, fuldstændig Beskrivelse af Verdens Champions-Røvere med nye og overraskende Enkeltheder om Jesse James frygtelige Død for forræderisk Haand.” — Ladies og Gentlemen, kun en Quarter! Sophus sad længe og drejede sin 25 Cent mellem Fingrene, han havde jo Billet lige til Bestemmelsesstedet, mente han, og Pokker med Aftensmad, saa han lod endelig Quarteren rulle og for i James Brødrene som den Læsehest han var.

Men han fortrød sin Videbegærlighed, da han kom til Council Bluffs. Billetten gjaldt kun hertil, og det kostede 25 Cents extra at komme med den gamle „Dummy” over Floden til Omaha. Sophus gik imidlertid uden Betænkning ombord, og da Konduktøren kom rundt for at billettere, lod han, som om han ikke forstod et Muk Engelsk. Konduktøren forsøgte paa alle Maader at gøre ham begribelig, at han skulde af med 25 Cents, men Sophus syntes at blive mindre og mindre begavet og tilsidst lod han til at være bleven døvtum. Saa opgav Konduktøren Ævret, og da Toget var saa langt ude paa Broen, at han ikke godt kunde smide sin blinde Passager af, nøjedes han med at tage hans Vadsæk, der indeholdt Sophus’ eneste jordiske Ejendom: et Par gule Bukser. Dem var Ejeren dog ikke til Sinds at lade sig berøve, og da de var kommet til Omaha, og Konduktøren satte den konfiskerede Vadsæk

Nebles Hjem, hvor „Pioneer” husedes sidst i Firserne.

Paa Skovtur i de gamle Dage.

fra sig i et Hjørne af Stationen, listede Sophus sig bagefter ham og tog stille sin Ejendom til sig igen. Og saaledes: uden en Øre i Lommen og i Haanden en medtaget Tøjvadsæk, der kun indeholdt et Par gule Bukser, holdt Sophus F. Neble sit Indtog i den By, der nu regner ham blandt sine mest ansete og velhavende Borgere.

Det var i Efteraaret 1883, at Sophus Neble fik Ansættelse som Typograf paa „Den Danske Pioneer.“ Et Fjerdingaar efter var han Faktor paa Bladet, to Aar senere Medredaktør, og i 86 blev han „Pioneerens“ Chefredaktør. „Pioneeren“ var dengang, som Henrik Cavling træffende har bemærket, et brutalt redigeret Frihedsblad. Det var jo i de gode, gamle Dage, da Grovfilen løb skurrende gennem Avisspalterne, og en amerikansk Redaktør forstod sig mere paa at skyde end paa at skrive. Mark Hansen, som havde stiftet „Den Danske Pioneer“ for at kunne slaa løs paa sine Fjender, hørte ikke til dem, der lagde Fingrene imellem. Selv skrev han ganske vist aldrig et Ord, det havde han sine Redaktører til, men det var ham, der gav Anvisningerne, og han tog ogsaa Ansvar — med Revolveren i Baglommen. Han var en usædvanlig modig og krigerisk Mand, som ung Kommis i Kolding havde han i 48, da de danske Tropper drog gennem Byen paa Vej til Slesvig, kastet Forklædet for at gaa med som Frivillig, og i den amerikanske Borgerkrig vandt hans Tapperhed ham Officersepauletterne. Mark var derfor aldrig gladere, end naar hans Blad med en ny Explosion af Grovheder og dødelige Fornærmelser havde bragt Røre i Fjendens Lejr.

Modstanderne søgte paa forskellig Vis at komme ham tillivs, men havde aldrig Held med sig. Engang dannedes der i Omaha en hel Sammensværgelse med det Formaal at lynche ham, men det eneste Resultat, Mark Hansen saa til dens Virksomhed, bestod i en Pakke, han en Dag modtog, indeholdende en Stump Reb og følgende Meddelelse: „Dette er et Stykke af Rebet, som du vil blive hængt i. En af Vigilance-Komiteen.“ En anden Gang kom fire stærke Mænd, som mente sig fornærmede, op paa Kontoret og fortalte ham, at nu skulde han have Prygl. Mark spildte ikke Tiden med Ord, men fiskede Revolveren frem, og i samme Nu fik de stærke Mænd saa travlt med at komme ud af Døren, at de væltede baade Borde og Stole i deres Iver. Den mindste af dem, der ikke var saa hurtig paa Benene, krøb ned og gemte sig under Bordet, men han var alligevel den modigste, for da han var bleven sparket ud af Døren, blev han staaende udenfor paa Gaden og spyttede og rakte Tunge efter Mark Hansen i en hel halv Time.

Mark Hansen tjente gode Penge paa sit Blad og lagde her Grunden til sin betydelige Formue. Men hans System var Rovdrift uden Tanke for Fremtiden, og det stod ham selv efterhaanden klart, at det ikke kunde blive ved. Han var en udmærket Forretningsmand og forstod at faa sine Abonnenter til at betale, men han gav kun sine Folk en lille Løn, og Bladets Materiel var mere end elendigt. I den lille Brickbygning, han havde

opført til „Pioneeren“ paa 11te Street, benyttede han først en gammel Haandpresse, der var hans Ojesten, og som adskillige ældre, endnu levende Omaha Danske har haft Fornøjelsen at trække, men senere købte han en saakaldt calorisk Maskine, der var ikke saa lidt af et Mirakel. Principet var noget i Lighed med *perpetuum mobile*, men mens den saaledes selv besad evig Livskraft, havde den desværre den modsatte Virkning paa de Folk, der arbejdede omkring den. Den „caloriske“ sugede nemlig al Luften i Lokalet til sig, og da et Par af Typograferne gik hen og døde af Brystsyge, fik den et daarligt Ry paa sig uden dog derfor at blive afskaffet.

I Sommeren 1887 stod Mark Hansen overfor meget betydelige Udgifter, hvis han vilde føre Bladet videre. Alt trængte til Fornyelse: Maskiner, Typer o. s. v., Abonnenterne havde i mange Tilfælde betalt flere Aars Forskud, saa større Indtægter kunde ikke ventes, nye og farlige Konkurrenter dukkede op, og Redaktøren forlangte en klækkelig Lønforhøjelse eller sin Afsked. Sophus Neble havde tre Aar i Forvejen faaet sin Forlovede herover, de var bleven viede, endnu før hun havde faaet sig sundet ovenpaa den lange Rejse, og boede nu i et lille Hus, som de havde købt af Mark Hansen paa Afbetaling langt ude ved Skoven paa South 9de Street. Hele Arbejdet ved Bladet var efterhaanden kommet til at hvile paa Neble og hans Broder Hans uden at de fik nogen ordentlig Løn derfor. Da Sophus endelig satte Mark Hansen Stolen for Døren, bad denne om Betænkningstid, men allerede næste Dag kom han og sagde paa sin korte Maade: Det er bedst, Du overtager hele Historien! Sophus var ved at falde ned af Stolen af Forbauselse, han havde ikke en Cent tilovers og skyldte oven i Købet Mark Hansen 1900 Dol-

lars paa sit Hus. Men Mark slog alle Betænkneligheder til Side med den affærdigende Bemærkning: Jeg kender Dine Forhold lige saa godt som Du selv! Og den 1 Juli 1887 overtog Sophus F. Neble „Den Danske Pioneer.“

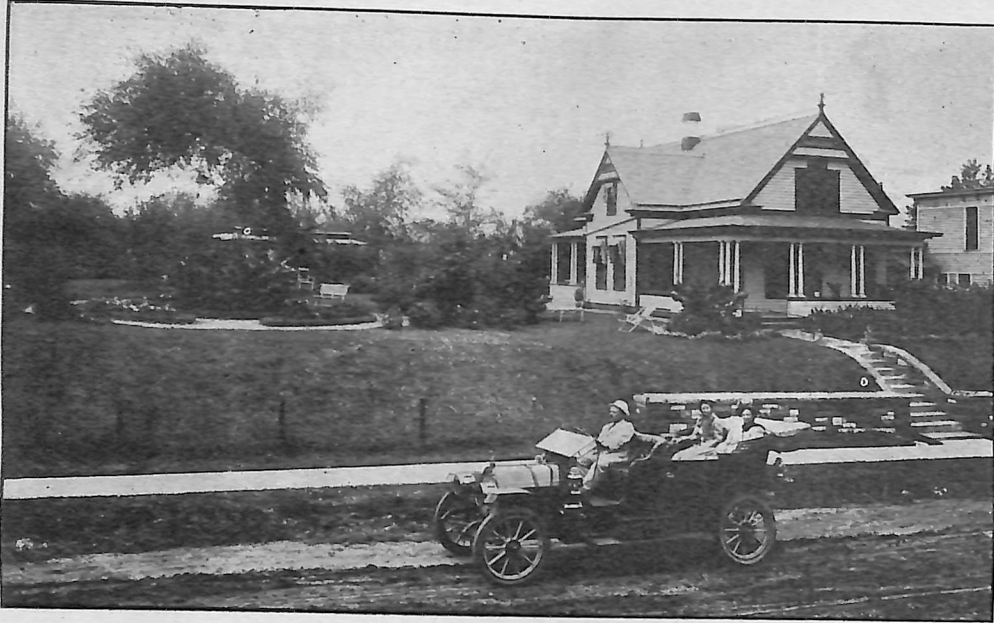
Det var sidste Sommer 25 Aar, siden Neble blev „Pioneerens“ Ejer, men Jubilæet blev ikke saa meget som nævnt i hans eget Blad. Det er muligt, han har følt, at han ikke selv i Tanken holdt af at genopleve de første, trange Aar, da Gæld, Sygdom og Modgang var hans stadige Gæster. Han havde købt Bladet paa Vexler, han skyldte næsten 2000 Dollars paa sit Hjem og for at gøre Avisen læselig maatte han anskaffe for Tusinder af Dollars nyt Materiel til Trykkeriet, alt sammen paa Kredit. Gælden var bundløs, og naar det i det hele taget lykkedes at faa Bladet ud, var det kun, fordi han selv sammen med sin Broder Hans og sin Hustru gjorde det meste af Arbejdet. Mrs. Neble klippede Danmarksnyhederne, Hans passede Forretningen og Trykkeriet og førte Bøgerne, og Sophus selv stod i Sætteriet og satte Redaktionsartiklerne ud af Hovedet uden Manuskript, et Kunststykke, som kun en eneste dansk Redaktør foruden Neble har været i Stand til, nemlig Wiinblad ved „Social-Demokraten.“ De maatte med lidt Hjælp gøre det hele — Redaktion, Sætning, Ombrækning, Trykning, Postlistens Forandring, Bogholderi, Fyring under Maskinerne, Indpankning og Afsendelse — Sophus og Hans kørte selv Aviserne paa Posthuset i en Arbejdsvojn. Nu har „Pioneeren“ forlængst sin egen store Lastautomobil, og hver Tirsdag og Onsdag møder hened en Snes danske Damer i dets Trykkeri for at gøre Bladet færdig til Posten.

Det første Aar, Neble havde „Pioneeren“, blev han i Bygningen paa 11te og Jones Street, som tilhørte Mark Hansen. Men siden fandt han, han kunde spare de 50 Dollars i Leje om Maaneden og flyttede Bladet ud til sit eget Hus. Her blev Trykmaskinen anbragt i Kælderen, og den „caloriske“, som endnu ikke var udrangeret, fortsatte her sin Ulykkesbane med at suge Luft i sig, saa Loftet slog Sprækker og Væggene revnede og Trykkerne var lige ved at opgive Aanden. I det øvrige Hus fordeltes Redaktion og Sætteri, og de eneste Værelser Familien Neble beholdt for sig selv, var Sovekammeret og et lille Hummer i Trykkeriet for Hans. Dog blev Sovekammeret taget i Brug, naar Avisen skulde ud, her blev Bladene falsede, og da det tog fra Tirsdag Nat til Torsdag Morgen, kom Familien aldrig i Seng de 48 Timer, kun Børnene laa, som de bedst kunde og sov mellem Bunker af Aviser og Makuatur.

Den, der læser dette nu saa mange Aar efter, finder maaske ikke Situationen uden Humor, men

„Pioneerens“ Personale, Washington Hall, 1895.

Hans Neble udenfor sit Hjem.

i Tiden var den alt andet end netop morsom. Det nære Nabolik mellem Bladvirksomheden og Hjemmet var usundt, Familien led af Sygdom, og Sophus Neble selv blev bleg og tynd og elendig og maatte endog en Tid lang humpe om ved Stok. De økonomiske Forhold var saa slette som vel muligt. Ingen Penge kom ind, det var daarlige Tider over hele Landet, og ikke mange Abonnenter var saa betænksomme som en Farmer i Utah, der af Mangel paa rede Penge sendte „Pioneer“ en Tønde Kartofler, skønt adskillige i Nebraska og Iowa betalte deres Abonnement med Smør og Æg og Fjerkræ. Gælden trykkede bestandig. Ganske vist var Mark Hansen overmaade liberal med Betalingen og fordrede aldrig sine Penge til bestemt Dato, men der var mange andre Udgifter, først og fremmest Folkenes Ugeløn, der ikke kunde vente. Kun ved en uendelig Nøjsomhed, en Spinken og Sparen og Spekuleren uden Ende lykkedes det at faa Tingene til at gaa rundt.

Og endda blev Neble ofte tvungen til at gaa til Aagerkarle og laane Penge til 10 pCt. Rente om Maaned. Da han skulde have Papir til sit Blad hos de store Firmaer, vilde de ikke give ham Kredit uden Kaution, og da han kviede sig ved at gaa til Mark Hansen, var han i lang Tid nødt til at købe sit Papir i Pundevis. Men han holdt halstarrig ud, han havde bidt sig fast i „Pioneer“ som en Bulldog og vilde ikke give Slip. Engang, da det saa allersortest ud, rejste han til Chicago for at gøre Forsøg paa at rejse Penge hos en derboende Ven. Hvad kan det nytte, sagde denne, Du kan aldrig føre „Pioneer“ igennem alligevel. Lidt efter bød samme Mand 30,000 Dollars kontant for Bladet, men fik kun til Svar: Der er ikke Penge nok i Amerika til at købe „Den Danske Pioneer“ — enten fører jeg den igennem, eller ogsaa gaar jeg under med den! Og Manden blev saa imponeret, at da Neble rejste hjem, havde han det ønskede Laan i Lommen.

Der kom mange andre kritiske Tider, og ofte saa det ud, som om det hele alligevel skulde mislykkes. Men der skete altid i sidste Øjeblik et eller andet, som reddede Situationen: en Pengeudlaaners Hjerter formildredes, en Papirgrosserer blev kreditvenlig, eller bedre endnu: et halvhundredte Abonnenter, spredt maaske over tyve forskellige Stater, fandt pludselig paa, at Ven Sophus dog burde have lidt Betaling for sin gode Avis, og der kunde da paa en enkelt Dag komme over et Hundrede Dollars i Kassen. Desværre skete det altfor sjældent, for ogsaa Farmerne sad daarlige i det, men det gik dog, simpelthen fordi det skulde gaa. Der var Dage, hvor alting syntes forbi, og i mange Tilfælde holdt Neble kun ud af ren Vane, fordi det ligesom var bleven ham en anden Natur at hænge ved dette Blad, og han ikke kunde tænke sig at opgive det, før han selv var færdig.

Men efterhaanden gled det jo. Ganske langsomt bedrede Forholdene sig. Det varede mange Aar, 14 ialt, inden Gælden blev afviklet, og endnu i lange Tider var Nøjsomhed og Sparsommelighed de Husguder, der fremfor nogen dyrkedes i den Nebleske Forretning. Men Nødstilstanden forsvandt, Paniktiderne drev over. Der kom lysere Dage. Længere nede paa 9de Street fik Neble sig en Cottage, som han lejede for 9 Dollars om Maaden og flyttede derind med sin Familie, mens „Pioneer“ blev i det gamle Hus. Han havde ogsaa efterhaanden faaet gode Medhjælpere. Det er før nævnt, at hans Broder, Hans Neble, som allerede i Mark Hansens Tid var ansat ved Bladet, stod trofast ved hans Side i de trange Aar. Han ledede den tekniske Afdeling, og er nu som bekendt „Pioneer“s Forretningsfører og Kompagnon i Firmaet. Senere kom en tredje Broder John Neble, som indlagde sig stor Fortjeneste ved at bringe System i Bogholderiet og Bladets hele forretningsmæssige Gang. Paa et tidligt Tidspunkt var R. Tofteman Fredericksen bleven knyttet til „Pioneer.“ Han havde fra Kansas City sendt Neble nogle Korrespondancer, og under et Besøg, han aflagde i Omaha, sprang det Venskab op, der gennem Aarene bandt de to Mænd sammen med stærke og inderlige Baand. Uden at der egentlig var truffet nogen Aftale, flyttede Fredericksen med sin unge Hustru til Omaha og begyndte paa „Pioneerens“ Redaktionskontor. Ved hans altfor tidlige Død for et Par Aar siden skrev et af de største Blade i Danmark, at han som Nebles Medredaktør maatte siges at have haft sin store Andel i, at „Den

MISTELTENEN

Danske Pioneer“ blev et Blad, der ved sin Holdning, Tone og Kundskabsfylde hævede sin mægtige Læsekreds til et højere Kulturtrin. Ingen har bifaldet disse Ord mere end Neble.

Der kom nogle svære Opgangsaar, og trods sin tunge Gældslast gik „Pioneer“ stadig fremad. Humøret steg. Det havde for Resten aldrig været snavs ret længe ad Gangen, for naar Skoen rigtig trykkede, eller Horisonten var sort i sort, lod Sophus Neble hente en Kande Øl og sendte den en Rundgang paa Kontoret, eller de lukkede Biksen og med Koner og Børn gik alle paa Pic-nic i Parken, der dengang var en regulær Skov. Midlerne var nok smaa, men Stemningen var der, og ingen hverken kedede sig eller hang med Hovedet paa disse hastigt improviserede Skovture. Og nu gik det tilmed fremad med stærke Skridt. „Pioneer“ havde fra første Færd været et nationalt udbredt Blad, der fant Holdere overalt i de Forenede Stater og Canada, og under Sophus Nebles Ledelse steg det aarligt med Tusinder af nye Abonnenter. Hvad mere var: de betalte for deres Blad, der begyndte at komme Penge i Kassen. Og der var jo Huller nok, som trængte til at stoppes.

Trods det nye, kostbare Materiel, Neble havde anskaffet, da han overtog Bladet, var det i disse første Aar meget slet udstyret. Trykket var saa daarlige, at det undertiden næppe var til at læse, og der lød bestandige Klager fra Abonnenterne. Men Ud giveren holdt dem underrettet om, hvordan Sagerne stod, og det nære personlige Forhold mellem Neble og hans Læsere var allerede da begyndt og vandt i Styrke Aar for Aar. Farmerne paa Landet og Borgerne i Byen, som selv maatte kæmpe deres haarde Strid mod Uaar og Dyrtid, forstod ud af egen Erfaring hans Trængsler og bar over med Bladets Mangler. Saasnt han havde Midler dertil, satte Neble sig imidlertid i Bevægelse for at give „Pioneer“ en bedre Udstyrelse og bedre Lokaler. Bladet lod han trykke i et af Omahas store Trykkerier, og selv fik han Kontor i First National Banks Bygning. Senere flyttede han hele Virksomheden til Washington Hall, og her begyndte for Alvor „Pioneer“s enorme Fremgang. Det var Nebles store Sorg, at hans første Hustru, som saa tro havde hjulpet ham i Trængselens Dage, ikke skulde opleve de rigtige Opgangstider. Hun døde, netop som Lykken havde vendt sig.

Noget af det første, Neble gjorde, da han fik Penge mellem Hænderne, var at rejse til Danmark for at faa Forbudet mod „Pioneer“ hævet. Den gamle, revolutionære Mogens Sommer havde, mens Mark Hansen stod som Ud giver, skrevet en højst fornærmelig Artikel om Kong Christian IX i Bladet, og Estrup forbød da dets Forsendelse til Danmark. Forbudet blev omgaaet paa forskellig Maade. De Numre, der blev sendt hjem, fik

Sophus Neble's Villa.

MISTELTENEN

paatrykt andre Hoveder, en Tid hed de for Eksempel „Dansk Folkeblad.“ Estrup svarede med nye Forbud, og Udgiveren fandt da paa at lade en Del af „Pioneerens“ Oplag trykke paa fint Silkepapir og sende til Danmark i Konvolutter. Men nu gik den danske Regering til Onkel Sam, og da Neble fra Washington fik Besked om ikke mere at benytte Postvæsnet til Hjemsendelse af sit Blad, maatte han opgive sine snildt udtænkte Forsøg. Dog var det ham en stadig Torn i Øjet, at „Pioneeren“ af Grunde, som han var uden Skyld i, var forbudt i Danmark, og ved personlige Forhandlinger med det danske Ministerium lykkedes det ham da ogsaa at faa det taabelige Forbud hævet i 1895. Nu sendes „Den Danske Pioneer“ ugentlig i adskillige Tusinde Exemplarer til Danmark, hvor den finder ualmindelig Paaskønnelse paa Grund af sit fyldige oplysende Stof og det Frisind, der altid har præget dets Redaktion.

Men denne Skildring nærmer sig nu sin Slutning. Det er ikke her Stedet at komme ind paa, hvad Sophus F. Neble og hans Blad betyder i Dag. Det tilhører Nutiden, og dette Rids havde hovedsagelig til Hensigt at give nogle Træk af et Stykke hidtil uberørt dansk-amerikansk Historie. Der findes i vore Dage næppe en dansk Mand i Amerika, som ikke kender „Den Danske Pioneer.“ Den har nu i mange Aar haft sin egen store Bygning paa 24de og Valley Streets, hvor der er indstalleret de mest moderne Sætte- og Trykkemaskiner og beskæftiges et stort Antal Folk. Og Sophus Neble ejer en af de flotteste Villaer i Byen foruden adskillige andre Huse, han har en stor Farm nær Springfield, Nebraska, som bestyres af hans yngre Søn, og nede i Arkansas ejer han flere Hundrede Acres Risland. En ny By i Wyoming blev for et Par Aar siden opkaldt efter ham, og skønt han er Antimilitarist, har han, som før omtalt, ikke undgaaet Oberst-titlen. Hans Hovedpassioner er Havedyrkning og Farming, Jagt og Fiskeri samt et rask Slag Kort efter et godt Maaltid Mad og ved en god Cigar. Hans Have hører til Omahas allersmukkeste, og Størsteparten af sin Fritid tilbringer han paa sin vel drevne Farm, hvortil hans fortræffelige Hustru af

andet Ægteskab, en Datter af afdøde „Sorte“ Hanssen i Chicago, plejer at køre ham ud i deres store Automobil. Han er lidenskabelig Friluftsmænd og har jaget og fisket fra Dakota'erne til Texas. I de senere Aar har han med sin Familie rejst en stor Del i Europa, engang opholdende sig et helt Aar i Danmark, som han elsker højere, jo ældre han bliver.

Men først og sidst passer han sit Blad og sin enorme Korrespondance, og de, der søger ham paa

Side Sex og Tyve
hans Redaktionskontor, finder her den samme jævne, hjælpsomme, joviale Sophus F. Neble, som de altid har kendt, og som de forhaabentlig skal kende gennem mange kommende Aar endnu. Thi hvor stor en Mand, Sophus Neble end er bleven: han har aldrig glemt den Aftenstund, da han holdt sit Indtog i Omaha med en luvslidt Vadsæk og et Par gule Bukser som sin eneste rørlige Ejendom, og de gamle trange Pioneerdage staar endnu levende i hans Erindring!

Redaktør Neble ved Arbejdet.

DEN SORTKLÆDTE DAME.

En gammel Amerikaners Beretning
om en sælsom Juleoplevelse i London.

DET er nu mange, mange Aar siden, jeg engang blev opholdt i London i Anledning af særlige Forretninger for det Firma, hvori jeg var Kompagnon. Af hvad Beskaffenhed disse Forretninger var, har intet med denne Historie at gøre, uden for saa vidt det var Grunden til mit Ophold paa den mest ugæstmilde Aarstid, midt om Vinteren.

Jeg følte mig fortabt og forladt i den store, engelske Hovedstad. Naar mine Forretninger var besørgede, og jeg havde spist min ensomme Middag, plejede jeg i Reglen at gaa i Teatret. Jeg holdt meget af Skuespil. Derfor gennemgik jeg det ene Teater efter det andet og besøgte flere af dem adskillige Gange.

Det var i et af de større og mere betydnings-

fulde Teatre, at jeg en Aften første Gang saa en sortklædt Kvinde. Jeg fulgte temmelig ligegyldigt Stykket — det var tredje eller fjerde Gang, jeg saa det — og medens mit Blik gled rundt, fæstede det sig paa denne Sortklædte.

Hun sad lige ved mig paa en Orkesterplads. Der var noget slaaende ved hendes Ydre, skønt hun hverken var ung eller smuk. Hun var høj, med stærkt markerede Træk, staalgraat Haar og store, graa, spillende Øjne.

Hun var klædt i Sort, næsten frastødende sort, uden det mindste Glimt af nogen anden Farve. Altid var hun alene. Saa snart Forestillingen var forbi, indhyllede hun Hoved og Hals i et sort Tørklæde og forsvandt som et Spøgelse. Hun talte aldrig til nogen, og der var ingen, som kendte hende, skønt hendes funklende Øjne flakkede hid og did, som om deres Ejerinde stadig var paa Ud-kig efter en eller anden. Men det lod aldrig til,

at hun fandt den, hun søgte. Jeg bed naturligvis ikke Mærke i alle disse Omstændigheder første Gang, jeg saa hende, men jeg mødte hende saa tit i de Theatre, hvor jeg søgte, at jeg tilsidst betragtede hende som en Slags Bekendt og altid søgte hende i Logerne for ligesom at føle mig skuffet, naar hun ikke var der.

December svandt og vi stod ved Juleaften.

Helligdagens Nærhed lod mig føle min Ensomhed i endnu højere Grad end ellers. Og for at forhøje min Uhygge var Vejret blevet saadant, som kun London kan opvise. En Taage, saa voldsom og tæt, at den tvang mig til at blive hjemme flere Dage, fik ikke mit Humør til at stige. Men da Vejret Juleaften var saa taaleligt, besluttede jeg at gaa i Haymarketteatret for at se en ny Ballet.

Straks den første jeg saa, da jeg kom ind i min Loge, var den sortklædte Kvinde. Hun sad tæt ved mig; men lod ikke til særlig at skænke mig

sin Opmærksomhed. Da Forestillingen begyndte, glemte jeg at passe paa hende.

Balletten fængslede mig i høj Grad. Jeg morede mig brillant og glemte aldeles, at det var Juleaften, og at jeg var langt borte fra mine Kære i Amerika.

Da jeg skulde ud af Teatret, blev jeg imidlertid hurtig kaldt tilbage til Virkeligheden. Taagen havde igen lagt sig kvælende og tæt omkring alt. Da jeg stod under Teatrets Søjlegang, kunde jeg ikke se det mindste af Gaden.

Droskerne var kørt bort paa Grund af det farlige Mørke, og selv om der havde været hundrede Køretøjer foran mig, vilde jeg ikke have kunnet set dem.

Der var naturligtvis ikke andet for mig end at gaa hjem. Men uheldigvis havde jeg omtrent en halv Mil at tilbagelægge, og skønt jeg var meget godt kendt med Vejene i London, var en Spasertur gennem den uigennemtrængelige Taage en haabløs Umulighed. Der var ikke i de Dage, saaledes som nu, Hoteller lige ved Haymarket, og jeg kendte ingen i Nabolaget, saa jeg kunde anmode om Nattelogis i et privat Hus.

Jeg holdt meget af Juveler paa det Tidspunkt af mit Liv og mine Diamantskjorteknapper og Manchetknapper og min massive Guldurkæde frembød altfor store Fristelser for Vagabonder, til at jeg vovede at forsøge paa at tilbringe Natten med at flakke om i dette Mørke.

Jeg stod aldeles forvirret og grublende, da jeg pludselig følte nogen røre ved min Skulder; jeg saa mig om og opdagede den sortklædte Kvinde.

— De ved nok ikke, hvordan De skal finde hjem, sagde hun. Jeg kender Dem godt, vi har tilbragt mange Aftener i Teatret. Bor De langt herfra? Jeg kan muligvis hjælpe Dem.

Jeg nævnede min Adresse.

— Himlen bevare os, raabte hun. De vil aldrig i Verden være i Stand til at finde hjem. Droskekuskene har allerede nedlagt Arbejdet i Aften; og det vil være farligt for Dem at forsøge paa at spadseré hjem.

— Hvad skal jeg da gøre? urbrød jeg i min Raadvildhed.

Hun syntes et Øjeblik at overveje.

— Nu vel, jeg vil forsøge det! sagde hun ved sig selv. — Jeg har en Søn i fremmede Lande, og skulde han nogensinde komme i saadan Knibe, haaber jeg, han vil finde den samme Hjælp, som jeg nu vil tilbyde Dem. Følg med mig, unge Mand, jeg bor lige om Hjørnet. De skal faa min Søns Soveværelse, og i Morgen kan De gaa bort, saa tidlig De vil.

Der var noget ved denne Kvinde, der indgød mig Tillid, og jeg tog uden Tøven mod hendes Tilbud.

Hun tog mig ved Armen og førte mig med en forbavsende Sikkerhed hurtigt gennem det skumle Mørke.

Til sidst, efter en betydelig længere Tur end hendes Ord „lige om Hjørnet“ havde faaet mig til at formode, standsede hun foran et stort Hus, trak en Nøgle op af Lommen og aabnede Døren.

Jeg fulgte hende ind i en Entre, og saa blev Døren lukket bagved mig.

Hun førte mig ind i et Værelse til Gaden i Stueetagen. Det var møbleret som en Spisestue med gammeldags Mahognistole og Borde. Ilden brændte lystigt i Kakkelovnen, og to Gasblus oplyste Værelset. Det var et rigtig hyggeligt Værelse. Min Værtinde foer ivrig frem og tilbage og bragte mig en magelig Lænestol.

— Vil De have noget Aftensmad? Skaaret Smørrebrød, kold Steg og lidt Ost? Alt staar parat og kan blive bragt med det samme. — Nej. — Naa, saa skal jeg lade gøre Ild i Sovekammeret, som ligger bag ved Spisestuen.

Hun forlod Værelset uden at ville høre paa mine Taksigelser, men kom snart efter tilbage med en hvid Klædning over Armen.

— Deres Værelse er i Stand og her har De en Natskjorte; ser De, sagde hun og pegede paa en Arbejdskurv paa Bordet, jeg laver selv disse Klædningsstykker og har vanskeligt ved at holde Forsyningen vedlige.

— Hvad bliver der saa af dem? sprangte jeg høfligt.

— Naar de en Gang er brugt, duer de ikke mere.

Hun førte mig ind i Sovekammeret, et lille, men godt møbleret Værelse med et tilgirt Vindu. Et dampende Glas Whiskypunch stod paa en lille Bakke paa Bordet midt i Stuen.

— Her er Deres Natskjorte, sagde min Værtinde og kastede Klædningsstykket paa en Stol; og der, fortsatte hun med et Smil hen til Punchen, er Deres Nathue. — God Nat! — Der er Laas paa Døren, hvis De skøtter om at benytte den. Og dermed gik hun.

Min første Handling var at aflaae Døren, og saa satte jeg mig paa en Stol og overvejede min Stilling.

Det var dog en besynderlig Hændelse! Nu da Forfjamskelsen over Taagen havde fortaget sig, syntes jeg hele dette Eventyr var meget mærkeligt.

Her havde en Kvinde, langt ud over Ungdommen, ført en vildfremmed ind i sit Hjem for at tilbringe Natten, — et Menneske, som hun ikke vidste, hvorvidt han, hvad Øjeblik det skulde være, vilde gaa sin Vej, tagende alt værdifuldt, han kunde finde, med sig; — eller maaske søge hendes Soveværelse op, slaa hende ihjel og tage hendes Værdigenstande.

Hvad kunde hendes Bevæggrund være? Tilsyneladende havde jeg intet at frygte. Jeg undersøgte Vinduestremmerne og Døren. Alt var solidt. Saa undersøgte jeg Værelset; ikke en Krog, hvor en lurende Forbryder kunde være skjult. Ingen bag de mørke Gardiner — ingen under Sengen. Strengt taget kunde der ikke være nogen under Sengen, da Sengens Mahognisider gik lige ned til Gulvet.

Min Undersøgelse havde delvis beroliget mig; men jeg kunde alligevel ikke bekvemme mig til at drikke den dampende Punsch. Jeg lod den fristende Duft fordampe i Værelset og belavede mig til at gaa i Seng.

Natskjorten blev grundig undersøgt; den var splinterny, lavet af det fineste Lærred og nydelig broderet. Jeg tog den paa, kastede Sengetæp-

perne til Side og sprang i Seng.

I samme Øjeblik skiltes den tilsyneladende Madras midt paa. Jeg blev slynget ned, som det forekom mig, i en stor Dybde. Da jeg fik Fodfæste, stod jeg, lod det til, i en Brønd med iskoldt Vand.

Jeg havde altid været en dygtig Svømmer, og da min første Skræk var overstaaet, holdt jeg mig uden Vanskelighed flydende. Jeg opdagede, at hvad jeg havde antaget for en Brønd, i Virkeligheden var en Tunnel, lavet af Murværk, skraanende nedad med en stærk Strøm.

Instinktmæssig fulgte jeg Strømmen. Og pludselig plumpede jeg ud i Themsen, halvkvalt af de giftige Luftarter i Tunnelen og stiv af Kulde. Taagen hang stadig over Floden.

Nogle Pramfolk lige ved Land højtideligholdt Juleaften med Sang og Drik. Deres Lystighed frelste utvivlsomt mit Liv. Ledet af deres Stemmer, lykkedes det mig at naa deres Pram, og mine fortvivlede Raab bragte mig hurtig Hjælp.

Jeg blev halet om Bord, fik en stor, grov Kappe om mig og blev fyldt med varm Genever, til mine Kuldefornemmelser havde fortaget sig. Jeg tilbragte Natten i Folkenes Kahyt.

Den næste Morgen fik jeg en af de skikkelige Fyre at ledsage mig i en Droske til mit Hjem, og skønt jeg ikke var rig, havde jeg dog en lille Sum, hvormed jeg lyksaliggjorde mine Redningsmænd.

Da jeg berettede min Hændelse paa Politistationen, blev min Historie i Begyndelsen modtaget med en mild Vantro, der virkede temmelig nedslaaende. Men det slog pludselig om, da jeg fremviste min Natskjorte fra den sørgelige Juleaften, hvorfor jeg i Bytte havde efterladt mit Uhr og Kæde, Diamantknapper og omtrent et Par hundrede Dollars i Guld og Sedler — for ikke at tale om min nye Klædning og Vinterfrakke.

Politiassistenten undersøgte meget opmærksomt Natskjorten. Saa kaldte han paa en Betjent.

— Higgins!

— Ja vel, Herre!

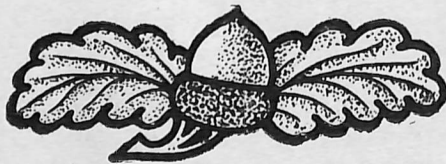
— Vil De bringe mig den Bunke Natskjorter.

De blev bragte og bredte ud foran mig, — i alt fem. De lignede fuldstændigt min, — det samme fine Stof, det samme Broderi, og samme mærkelige Facon.

— Hver af de Natskjorter, sagde Politiassistenten, er taget fra Liget af en druknet Mand, funden i Themsen. De kommer nu levende med en til. Det bliver lige det halve Dusin.

Jeg tror, hvis jeg havde drukket det Glas Punsch, min Værtinde havde tilberedt for mig, vilde jeg ikke have været i Live og kunnet fortælle mit Eventyr. Utvivlsomt har der været et søvndyssende Middel i Drikken.

Politiets Forsøg paa at finde Huset førte ikke til noget Resultat. Jeg besøgte ihærdigt en Maanedstid de vigtigste Theatre i Haab om at møde min hemmelighedsfulde Værtinde, for saa at overgive hende til Øvrigheden. Men alle disse Anstrengelser var forgæves. Jeg er aldrig siden stødt paa den sortklædte Kvinde, og jeg har heldigvis heller aldrig siden tilbragt en saadan Juleaften.

EN UDVANDRER.

Skitse af en af de Mænd, der aandeligt erobrede Amerika for de Danske.

FOR to Aar siden døde her i Amerika en Mand, hvis Virksomhed baade var ret enestaaende og tillige af største Betydning for Danske i Ulandet. Det er faa blandt de udvandrede Danske, der har formaet at skabe sig en stor og travl Arbejdsmark alene ved Hjælp af eget Vid og at give en aandelig Gerning Udtryk i Hjemmets Sprog udenfor Fædrelandet. Andre og større Nationer har ejet adskillige saadanne Mænd, og blandt disse særlig det tyske Folk, men blandt Danske er deres Antal nødvendigvis mindre, og som den betydeligste og dygtigste staar utvivlsomt Ralph Tofteman Fredricksen, der afgik ved Døden den 30te Januar, 1912.

Fredricksen stammede fra en langelandsk Bondeslægt og kom som Dreng med sine Forældre til Nykøbing p. F., hvor hans Barnsdomsaaer henrændt, og hvor han tilegnede sig en god Latinskole-Uddannelse. Senere kom han til København og fortsatte sine Studier, paa samme Tid som han hjalp sin Fader i Kreaturforretningen, som denne var bleven engageret i i Nærheden af Trommesalen paa Vesterbro. Det er rimeligt nok her, den rolige og tænksomme Yngling tilegnede sig den Kærlighed og Forstaaelse af Grundtonen i det danske Folk, som han siden gjorde sig til Talsmand for og stedse forstod at udtyde paa en Prik. Samtidig med at han granskede Klassikerne, mdsugede han her en jævn og mere end skinddyb Demokratieme; og medens han studerede ved Lampelys og blandede sig mellem det travle, svedende, passiarende og brede Befolkningslag i Sollyset, saa lærte han at tage Literaterne med Forbehold og de heftigste Indpiskere med Sindsro.

Som saa mange andre unge Danske fik han en stærk Rejselyst i 20 Aarsalderen, og efter at have sikret sig Forbindelse med et Par Blade som Korrespondent, tog han afsted over England for at tilbringe et Aarstid i Ulandet. Men, som det ligeledes gaar saa mange unge Danske, blev det et afgjørende Skridt for ham, og han kom, med Undtagelse af nogle Ugers Visit kort før sin Død, ikke mere tilbage til Danmark.

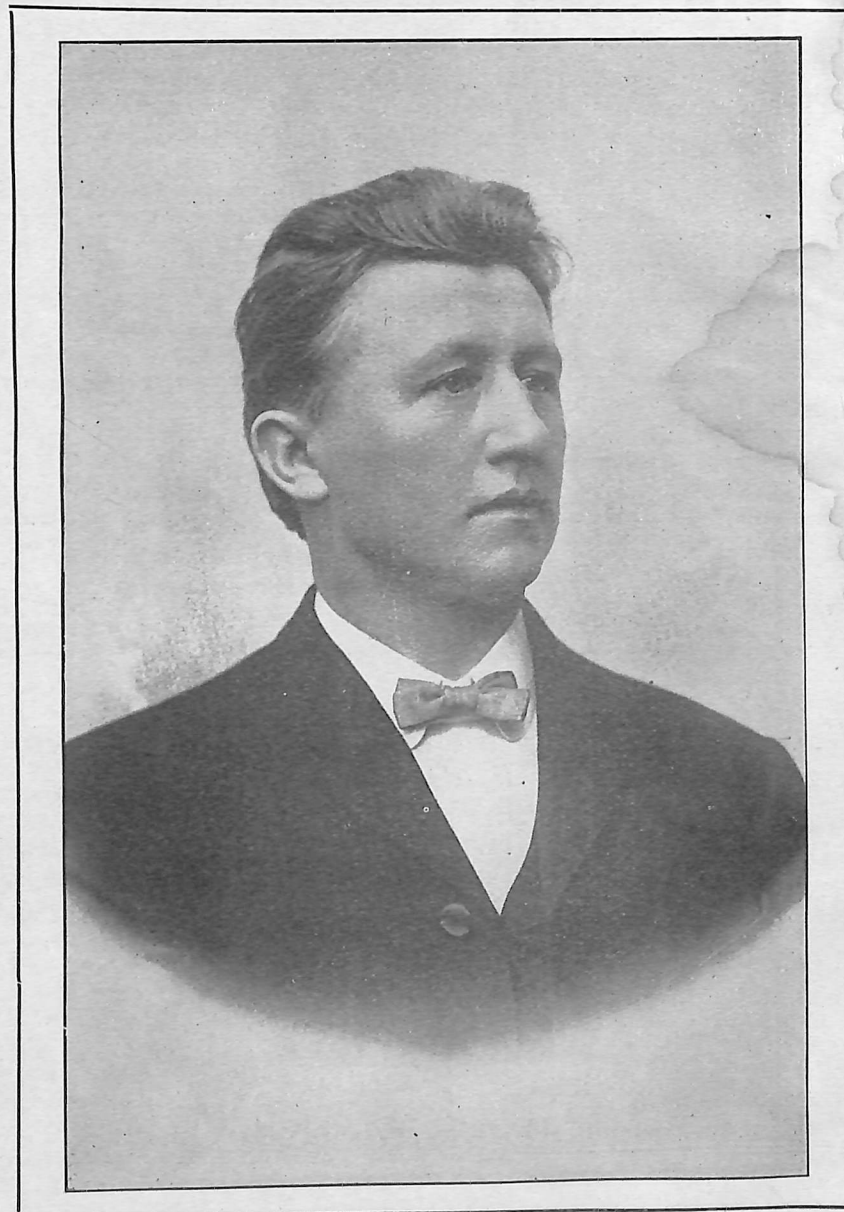
Efter de sædvanlige Nykommeraaer under „spredt Fægning” og Beskæftigelse ved hvadsomhelst, kom Fredricksen omsider til „Den Danske Pioneer” i Omaha, hvor han „satte sig til at skrive.” Uge efter Uge leverede han i de følgende Aaringer en omfattende, klar og beaandet Oversigt over Tidens Begivenheder og deres Betydning eller Stilling overfor et historisk Hele. Fra disse flittige Aar stammer ogsaa en Serie Artikler i det engelske Sprog, som fremkom i Amerikanske Blade og omhandlede skandinaviske Emner og Forhold. Men hans Lyst og Stræben hang alle Dage ved det danske Sprog, og der var paa dette Omraade, han paa en stille men ligefuldt betydelig Maade kom til at spille en Rolle for Danskheden, som næppe kan overvurderes.

Det har i de fleste Tilfælde været forbunden med store Vanskeligheder for Udvandrerne af den store, uafbrudte Skare, som kom herover i Firserne og Halvfemserne, at sætte sig ind i de nye og vildfremmede Forhold og at finde deres aandelige Ligevægt i det Samfund, som de gik ind til. Alligevel er det en Kendsgerning, at den danskfødte Befolkning i Amerika gennemsnitligt er langt mere a jour med Tidens Spørgsmaal og deres relative Betydning end — ikke alene andre Nationers Folk herovre — men endog mere end selve den indfødte amerikanske Befolkning. Man kan erfare denne Kendsgerning ved at anstille nogle Undersøgelser omkring enhver som helst lille Høkerbod ved Korsvejene her i det udstrakte Amerika, hvor Danske og Amerikanere mødes og udveksler Meninger.

R. T. Fredericksen's Aand har gennem hans mangeaarige, trofaste Arbejde ved „Den Danske Pioneer” bidraget stærkt til at skabe og vedligeholde denne Oplysning. Og det er faa Danske her i Landet, som ikke — dem selv ganske ubevidst — har høstet Kundskabsfylde og forøget Menneskeværdi ved at følge Fredricksen's flittige, grundige og logisk klare Pen gennem Aarene.

Ligesom hans vægtige Indlæg gjorde sig gældende paa de Tusind Sind blandt udvandrede Danske, saaledes øvede hans Personlighed ogsaa sin Indvirkning paa den Kreds, hvori han færdedes til daglig gennem 25 Aar. Han søgtes hyppigt af skarpsindige amerikanske Akademikere eller intelligente Forretningsmænd, som yndede at hvæsse deres Vid paa denne rolige, dybe Nordboers Aandrigthed; og i den store Kreds af Omaha's Danske, som han omgikkes, blev der underligt stille, da der kom Budskab om hans Død. Han var Ven og Raadgiver for mange Landsmænd gennem Aarene, og lige saa hvis som hans Pen kunde være, naar hellig Indignation kom op i ham angaaende Tidens store Emner, lige saa forstaaende og uendelig mild var hans Dom om alt og alle, som han mødte paa sin Vej.

Livet ruller sin underlige Gang, og det kan maaske synes, at Tofteman Fredricksen's Gerning kun er en lille Episode i Tilværelsen. Dog bør hans Grundighed og Retskaffenhed i et betydningsfuldt Arbejde ikke glemmes, og der maa heller ikke ses bort fra, at Kulturen blandt de oversøiske Danske kunde have været langt ringere, om en anden Mand end netop denne sunde, fribaarne Søn af en langelandsk Venstrebonde havde staaet ved Sophus Neble's Side gennem „Pioneer”ens Fremgangsaaer. Ingen har mere kraftigt understreget dette end Neble selv, da hans Ven gik bort, og det skulde gaa underligt til, om ikke en eller anden flittig dansk Historiker ad Aare rister en Rune om R. T. Fredricksen's Betydning for dansk Kultur blandt Fædrelands udvandrede Befolkning.

Kjendte Træk

fra Aaret, der svandt.

Woodrow Wilson

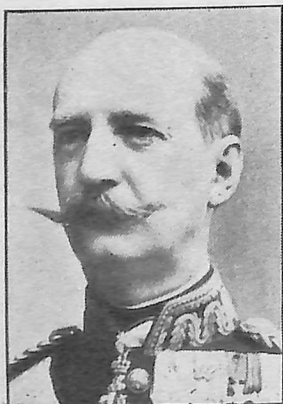
Scott

Poincare

Madero

Kong Ferdinand

Den berømteste af alle Spaakvinder, Madame Thebes i Paris, var meget dystre i sine Forudsigelser om 1913. Det vil blive et blodigt Aar, spaaede hun, den gamle Verden vil knage i sine Fuger, en stor Folkerace vil frigøre sig, Italien vil maaske faa en ny Konge, Tyskland prøver paa at trænge sig frem, men er bange for Krig, og Frankrig vil komme til at gennemgaa en Krise. Fortolket med den Velvilje, som en moderne Seerske kan gøre Krav paa, slog disse Spaadomme jo ikke meget fejl. Den anden Balkankrig, Oprør i Mexico og Kina, de store Natulykker: Tornadoer, Oversvømmelser, Minekatastrofer o. l. gjorde 1913 til et blodigt Aar. Balkan satte i maanedvis Europa i en saadan Spænding, at den store Krig flere Gange var paa Nippet til at bryde ud, og Tyskland og Frankrig fortsatte deres vanvittige Rustningspolitik med nye enorme Hæruddelinger. Grækenland, ikke Italien, fik en ny Konge, og Bajern forøvrigt med i al Stilhed. Derimod spørger man forgæves om den store Folkerace, der har frigjort sig. Har Madame

Det første Navn, der satte Verden i Bevægelse i 1913, var Sydpoisfareren, Kaptajn Scott's. Den kække engelske Forsker og hans Kammerater havde d. 18 Jan. 1912 naaet Sydpolen kun for at finde, at Roald Amundsen og hans Nordmænd var kommet dem en Maaned i Forkøbet. Fyldt af den dybeste Skuffelse tiltraadte Expeditionen Tilbagereisen, men Skæbnen var imod den, Storm og Uvejtr traf ind, Trækdryene døde, Provianten slap op og den 29 Marts faldt Kaptajn Scott som den sidste paa Skansen. Meddelelsen om denne gribende Tragedie naaede først den civiliserede Verden i Begyndelsen af 1913.

Den 18 Februar blev Raimond Poincare den franske Republiks Præsident for de kommende 7 Aar. For en Gangs Skyld fik Frankrig her en anset Politiker til Statens Overhovede. De franske Lovgivere har ellers omhyggeligt vaaget over, at kun ret ubetydelige Mænd valgtes til den højeste Stilling, og ogsaa denne Gang kæmpede et stort Parti med den gamle Clemenceau i Spidsen for at forhindre Poincares Valg. Den tidligere Ministerchef, der ogsaa litterært har vundet sig et stort Navn, er som Præsident meget populær og anses for Frankrigs „stærke Mand.“

Idealisten og Reformatoren Francisco Madero, der havde befriet Mexico for Porfirio Diaz' Bøddelregimente, høstede den mexikanske Løn herfor: en Kugle gennem Baghovedet. Just som han stod i Begreb med at gennemføre sit Program: Udryddelse af Barbari og Overtro, rejstes der et Oprør imod ham, hans egne Generaler forraadte ham, og om Natten den 25 Februar, da han førtes til Fængslet, blev han myrdet paa aaben Gade. Kvarterets fattige Peoner skrabede de blodige Jord op og rejste smaa Stendysser med tændte Lys over Mordstedet — det var Sørgøjtidten over Mexicos første idealistiske Præsident.

Kong Georg

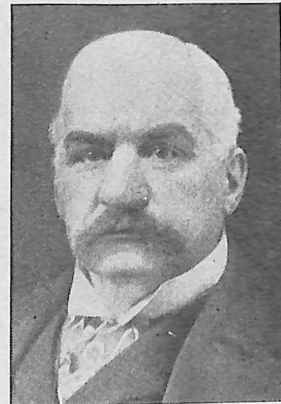
AARET, der nu lakker paa Hæld, vil sikkert staa i Kejser Wilhelm's Almanak med en tyk rød Streg. Den 24 Maj fik han sin eneste Datter, Prinsesse Victoria Louise, formælet med Prins Ernst August af Cumberland, og det unge Par er bleven anbragt paa Brunsvigs Hertugtrone. I Juni Maaned kunde han fejre sit 25-aarige Regeringsjubilæum, og i Tyskland var Jubelen stor. En af Kejserens mægtigste Fjender gik hen og døde, nemlig Bebel, den store Socialistfører. Og endelig fik Wilhelm II gennemført den vældige Forøgelse af den tyske Hær. Altsaa et glimrende Kejseraar.

Thebes maaske hermed ment Menneskeracen i dens Helhed og kun været lidt for sangvinsk i sine Udtalelser? Thi trods alt, hvad der er hædt, har 1913 jo alligevel været et Fremskridtsaar. I Danmark vandt de frisindede en overvældende Sejr paa Grundlovsforslaget, i Amerika har den nye demokratiske Administration indledet en kraftig radikal Reformæra, i England fortsatte den liberale Regering energisk sin sociale Lovgivning, i Belgien tvang Arbejderne ved Hjælp af Generalstrejken deres Valgretskrav igennem, i Holland blev der gjort en Ende paa det gamle, reaktionære Regimente, overalt i Verden er det Folkepartierne, der er gaaet frem, ja, selv i det fjerne Østen har den nye kinesiske Republik organiseret sig efter moderne Mønster. Saa Aaret var ikke uden sine forsonende Træk. Der er maaske endda Grund til at tro, at, naar engang ondt og godt skal vejes af mod hinanden paa Historiens Vægtskaal, vil 1913, i mange Henseender saa mærkelig og begivenhedsrig, ikke blive regnet til de daarlige Aar.

Efteraaret 1913 kunde Kong Georg I have fejret sit 50 Aars Jubilæum som Grækenlands Konge. Men den 18 Marts blev han af en sindssyg Svækling myrdet paa Gaden i Saloniki. Efter mange vanskelige Aar som Fyrste for det urolige græske Folk havde han endelig faaet en dygtig Ministerpræsident i Venizelos, og i Balkankrigen vandt hans Hær en Række store Sejre og erobrede et Territorium, lige saa stort som Moderlandet. Men Georg I, den danske Prins, der altid følte sig knyttet til sit Fødeland, skulde ikke nyde Frugterne af den ny Tid — de er tilfaldet hans Søn, Kong Konstantin.

Da Koburgerprinsen Ferdinand i 1837 lod sig vælge til Bulgariens Fyrste, fremkom Bismarck med nogle spottende Udtalelser om, at det var Synd at misunde den unge Prins de Par Ugers Fornøjelse. Jernkanslerens Ord slog ikke til. Ferdinand viste sig som en dygtig Hersker, der efterhaanden gjorde sit Land til det største og stærkeste af Balkanstaterne og med Rette kunde antage Czartitlen. Hans Berømmelse naaede sit Højdepunkt under den første sejrige Balkankrig, men lige saa nedslaaende blev den anden Krig for ham, da han, trængt af sine Naboer paa alle Sider, maatte slutte en ydmygende Fred.

Den bedste Kur for Frihed er mere Frihed, siger man. Og jo mere Frihed, man giver et Folk, jo mere ønsker det. Da det danske Venstreministerium Klaus Berntsen havde fremsat sit yderst frisindede og omfattende Grundlovsforslag, ventede de fleste vel, at Vælgerne vilde besvare dette med at give Venstre et stort Flertal ved Folketingsvalgene. Men Strømmen gik saa stærkt i frisindet Retning, at Majoriteten tilfaldt de Radikale og Socialdemokraterne. Det bliver da Konsejlspræsident Zahle, der i Spidsen for en radikal Regering kommer til at føre Grundlovssagen i Havn.

Morgan

Bryan

Zahle

Kejser Wilhelm

Yuan Shi Kai

Lloyd George

DET gamle kinesiske Enevoldsregimentes betydeligste Mand, Yuan Shi Kai, blev efter den heldigt gennemførte Revolution valgt til Republikkens midlertidige Overhovede. Det har imidlertid altid været hans Opfattelse, at Landet endnu ikke er modent til et moderne Styre, og at der maa gaas langsomt til Værks for at opdrage Folket til den nye Statsform. En Del af den oprindelige Revolutions Mænd med Dr. Sun Yat Sen i Spidsen rejste da i Sommer en betydelig Oprørsbevægelse mod Yuan Shi Kai i Sydchina, men han slog den til Jorden med haard Haand og blev den 6te Oktober lovformeligt valgt til Kinas første Præsident.

SKONT Mr. Asquith ikke blot af Navn er Englands Førsteminister, er det Skatkammerkansleren Lloyd George, der mere end nogen anden har sat sit Præg paa den liberale Regerings Politik. Den lille, spinkle, svagelige Mand med det aabne Hjerte for Samfundets Gaa har allerede gennemført store Ting: Finanslovsforslaget, der knækkede Overhuse's Magt, og Forsikringslovene til Fordel for de Fattige og Li-

dende, og nu i Efteraaret har han paabegyndt en energisk Kampagne for at bringe den engelske Jord, der nu vanrøgtes af den jagtgale Adel, tilbage i den jævne Landbefolknings Hænder.

DA Woodrow Wilson den 4 Marts blev indsat som de Forenede Staters Præsident, var det tyve Aar, siden denne Ære sidst var overgaaet en Demokrat. Wilson havde kun beskæftiget sig et Par Aar med praktisk Politik, da han hævedes til Landets højeste Stilling, og man var tilbøjelig til at anse ham for en god Theoretiker, men kun lidt af en Handlingens Mand. Han gjorde hurtigt denne Betragtning til Skamme. I Løbet af det første halve Aar fik han gennemført Tarifaendringen, om kort Tid vil Mens- og Bankloven være en Kendsgerning, og nu forberedes Kampen mod Trusterne. Wilsons Navn tilhører allerede de store Præsidenters.

DET var William J. Bryan, der satte Wilsons Kandidatur igennem, til Gengæld gjorde Wilson ham til sin Udenrigssekretær. I denne Stilling har Bryan vist, at det var muligt at virkeliggøre de idealistiske Ideer, han

altid har forfægtet. Han brød med Dollarpolitikken ved at lade De Forenede Stater anerkende Kina uden Hensyn til, om den nye Republik vilde laane Penge herovre; ved sin fredelige Holdning forhindrede han en Konflikt med Japan; i den mexicanske Krise har han ladet sig lede af de højeste Motiver, og hans Forslag om Voldgiftstraktater med Udlandet vil faa den største Betydning for Fredssagen.

UNDER et Ophold i Rom døde i Foraaret den betydeligste af alle Amerikas Pengefyrster, J. Pierpont Morgan. Han var i mange Retning en stor Mand, fremfor alt en ærlig Mand, hvem det Rockefeller'ske Hykleri laa fjærnt. Født Millionær slog han som ung ind paa videnskabelige Studier og fik endog tilbudt et Professorat i Tyskland, men han foretrak Faderens Bankierforretning og drev denne op, til han faktisk stod som Verdens mægtigste Finansmand. Han var en stor Kender af Kunst og anvendte sin uhyre Formue til at anskaffe en af de største og kostbareste Samlinger af ældre og moderne Kunst, der findes.

For min Søn, som var tabt —

En gribende lille Julenovelle fra den finske Skjærgaard.

Af Johan Ludvig Runeberg.

W i havde været alt for ivrige under vor Jagt i Skærgaarden. Vinden var slaaet om, og det havde taget saa stærkt paa at blæse, at vi til vor store Sorg vanskeligt kunde gennemføre vor Plan, at komme hjem til Byen inden Juleaften. Vi tumledes tværtmod rundt ude i den aabne Sø i en Tilstand, som vilde have været vovelig, i Fald vi ikke havde været saa søkyndige, som vi var, og vor Baad tilmed en god Sejler. Situationen vilde dog have været højst utaalelig, hvis ikke en af vort Selskab havde forstaaet at adspredte os ved sin Munterhed, og ved sine Historier.

Denne Mand var en udenlandsk Skibskaptajn, hvis Fartøj overvintrede i vor Havn. Han var mindre ivrig end vi andre efter at komme til at fejre Juleaften paa Landjorden, og han havde heller ingen Familie, som savnede ham ved Julegrøden. Desuden var han i Modsætning til os andre saa fuldstændig hardet mod alt, hvad der hedder Blæst og Kulde, og som han sad der ved Roret i sin egen Baad, dukkede han sig ikke det mindste for at undgaa Sprøjtet fra de svære Søer. Imidlertid var vor Sejlsads paa ingen Maade behagelig. Vi krydsede og gjorde Slag paa 2 til 3 Kvartmil uden at vinde videre fremad paa Grund af den voldsomme Søgang, der uophørlig medvirkede Sejlene. Til sidst opgav vi aldeles Haabet om at naa fast Land, og vi besluttede at lægge til for Natten ved Lodsholmen, en hyggelig granbevokset Klippe ude i Havet, og søge Husly hos Lødsen, som her havde et lille Hus. Vi saa paa Afstand Skæret af en Ild lyse ud igennem Husets Vindue, og den muntre Kaptajn lod Baaden løbe for Vinden derind imod.

„Uden at prale, mine Herrer!“ udbrød han nu, idet han tog en ordentlig Slurk kold Punch, „kan man sige, at vi nu har en god Blæst, og alligevel var den næppe mindre, da jeg første Gang var paa Havet. Jeg var den Gang, saa vidt jeg ved, en 4—5 Aar gammel og oven i Købet ene. Jeg har

nemlig ikke omtalt, at det forholder sig ganske anderledes med mig end med de fleste andre Mennesker i Verden. Jeg ved nemlig bedre, hvad der skal blive af mig en Gang, end jeg ved, hvordan jeg er kommen til Verden. Da jeg var saadan omtrent 4—5 Aar gammel — det kan vel være for en 30 Aars Tid siden — saa befandt jeg mig en Nat ude paa det store Hav ligesom nu, men med den Forskel, at jeg den Gang drev for Vind og Vover og nu har to Sejle oppe, og at jeg den Gang var stiv af Kulde og nu er dejlig varm, endog helt ud i Lilletaalen. Jeg husker kun grumme lidt af Omstændighederne ved denne min første Udflugt, men hvad jeg husker, det er, at jeg blev efterladt alene paa en Klippe ude i det vilde Hav, og at jeg vilde ud til dem, der saadan havde forladt mig. Det var blevet mørkt ligesom nu, og da jeg prøvede paa at ro, blev Aarerne slaaede ud af Haanden paa mig af den første Bølge. Hvor længe jeg drev omkring i denne Tilstand, det ved jeg ikke, men sikkert er det, at jeg til sidst havnede hos brave Folk. — De ser altsaa, mine Herrer, at jeg har det til fælles med Adam, at jeg knap ved, om jeg har haft Forældre eller ikke. — De fortalte saa, at de havde optaget mig og bragt mig til Live. Det var Lurendrejere af Profession, men ellers velstaaende Bønder; jeg voksede op imellem dem og deltog i deres Smuglerforretning til mit Skæg begyndte at vokse, saa gik jeg ud med en Koffardikaptajn og blev en hæderlig Karl — se saa, ud med Baadshagen! Tag imod Stødet! Det er Pinedød ikke let at finde Vej mellem disse hersens Stene.”

Nu laa Baaden med klappende Sejl inde i en Bugt, dannet af fremspringende Klipper. Man begyndte at rette sine stive Lemmer ud og forsøgte ved Bevægelse at faa Kulden ud af Kroppen. Kaptajnen og hans Matros blev tilbage ved Baaden for at bringe alt i Orden, medens vi andre begav os ind i den varme Stue.

Her saa alt festligt ud. Et vældigt Baal af Granrødder knitrede paa den store Skorsten og oplyste Rummet, hvor der desuden paa Bordet

stod et stort tregrenet Lys, som tillige med nogle enkelte brændte med fuldt Blus. Væggene rundt omkring var behængte med Net og andre Fiske-redskaber, og henne i Hjørnet af den store Stue saa man en Flok hvide Geder, som holdt til der.

De Personer, som var til Stede, bestod af en meget gammel Kone, som sad ved Bordet og syntes at synge i sin Salmebog, en midaldrende Mand med Kone og 5 Børn, af hvilke de fire holdt en forfærdelig Koncert med noget Værktøj, hvortil den femte og ældste gav Akkompagnement med en skingrende Trætrompet.

Da vi traadte ind, kom Faderen frem og stammede kraftigt i Gulvet for at faa de skraalende Børn til at tie stille, og bød os derpaa venlig velkommen.

Den gamle lagde sin Bog paa Bordet, tog Brillerne af Næsen og saa skarpt paa os. „Hvorfra kommer I, Godtfolk?“ spurgte hun, „har I hverken Hus eller Hjem en Juleaften, eller ligger Skib og Ejendom i Havet? I saa Fald har I ikke skudt Signalskud efter Løds. Nej, saa Pinedød, om I har!“

Med disse Ord spyttede hun paa de rynkede Fingre og nappede Tandene af det ene Lys, rejste sig og holdt Lyset hen foran vore Ansigter.

„Haa, haa,“ vedblev hun nu ved Synet af vore Bøsser, „saa skal Haren da ogsaa være forfærdelig hvid, for at man skal bryde sig om at jage den saa tæt ind paa Juleaften; ja, nu faar vi se, hvad Mad vi kan stille an til jer alle sammen. Fisk er her da, Gud ske Lov, og Anna faar prøve paa at klemme Gederne lidt bedre, men Grød kan ingen give sig at koge midt om Natten!“

Saa vel den gamle som de to andre blev snart stillede tilfreds i denne Henseende. Vi afførte os vort Overtøj, varmede os ved Ilden og gjorde os velkomne ved en Kop Punch, som det var os en Glæde at byde vore Værter, og som det var dem en endnu større at modtage. Snart var vi bænkedede og befandt os rigtig godt i den varme Stue. Den gamle vilde begynde paa at ordne vort Natteleje og havde travlt med at skynde paa Gedens

Malkning, da en Tilfældighed afbrød hendes Sysler og blev Anledning til noget, som vi ikke kunde forudse.

Kaptajnen, som var bleven tilbage ved Fartøjet, havde omsider faaet alt i Orden, beslaaet Sejlene og fortøjet Baaden; han havde ladet Matrosen bringe Sagerne op til Huset og var nu klar til at ligge i Land for Natten, men før han gik ind med sin Bøsse, huskede han dog, hvad vi havde glemt, at lade Skuddet. Det var Knaldet af dette Skud, som voldte, at den gamle blev forstyrret i sit Arbejde.

Aldrig saa snart havde hun hørt Drønet, før hun kastede en Hovedpude, som hun holdt i Haanden, fra sig. „Hørte I det!“ sagde hun med aandeløs Stemme, „hørte I ikke et Skud? Saa maa Herren forbarme sig over „Juno,” som ikke kunde overvinde i Norge, men som nu paa denne Aarsens Tid og i dette Herrens Vejr ikke kan klare sig mellem Skærene! Sæt Baaden ud, min Dreng, og hold ret i Nordvest, saa du har Vinden, saa skal vi nok passe paa Børnene; sørg ej for dem, men skynd dig blot!”

For yngre Øren end den gamles var det ikke svært straks at forstaa hendes Fejltagelse. Den saakaldte „Dreng,” hendes 40-aarige Søn, afbrød hendes Paamindelse og sagde: „Herre Gud, hvor det altid spørger i jeres Øren, lille Mo'r, og I vil, min Sandten, høre Skud, selv naar en Flue træder paa jer Grav, naar I en Gang er gaaet til Hvile. Hvis jeg gætter ret, saa var det en Smule Hareskræmsel, som en af Herrenne pustede ud, og ikke et Skud fra „Juno's 6 Punds Kanon.”

„Haa, haa!” sagde den gamle, „de unge vil altid være kloge, men jeg er ikke gal og heller ikke fædt af gale Forældre — Gud hjælpe mig! Men Juleaften, som er saa glad for andre, er min Sorgens Aften — det raader jeg ikke for, og hvad kunde jeg vel gøre, jeg stakkels Kvinde — men sæt jer hen ved Ilden, I fremmede Folk, saa skal jeg fortælle jer, hvad en svag Kvinde gjorde, og hvad Løn hun fik derfor.”

Vi efterkom den gamles Ønske, medens Matrosen, der havde bragt Sagerne ind, hjalp den unge Værtinde med at skaffe os Aftensmad og varmede den Proviant, som vi havde taget med os. Den gamle begyndte:

„Ja, det er nu længe siden, længer, end de fleste af jer, I gode Venner kan huske tilbage — om jeg da ser ret paa jeres Ansigter — da jeg en Juleaften som denne var alene her i Stuen — ja, jeg kan nok sige alene, for mine to Knægter, som sprang omkring mig, behøvede selv Hjælp mere, end de kunde være mig til Hjælp. Søen laa aaben den Gang ligesom nu, og skønt det nu syntes, at Vinden pber i Vindlugen, saa er den Blæst dog kun som et Mundsvejr mod den Blæst den Gang. Vi ventede ingen Skude hjem, og min Mand sejlede med Kammerater til Byen for at gaa til Kirke Julemorgen og maaske ogsaa for at have det lidt lystigere der, end de kunde have det her. Men den Gang var jeg yngre og stærkere ved Synet end nu, og forknyt var jeg ikke, kan De tro; jeg sad og læste i Salmebogen, som jeg gjorde den Gang, I kom ind, og Børnene havde nyssens spist deres Nødver og legede med deres Smaating, de havde faaet til Jul. Den ældste, som da var en halv Snees Aar og nu er saa gammel og klog, han sad paa Stuegulvet og sejlede med et Skib af Bark, og den yngste havde faaet vort Fiskebræt til Eaad og glædede sig ved det og et Perlehalsbaand af Glas med et Guldhjerte ved, som min Mand havde givet mig, og som jeg den Aften havde bundet om Drengens Hals — saadan sidder vi nu, da jeg lige med et hører et Skud ude til Søs. Gud maa tilgive, hvis jeg den Gang gjorde fejl, men jeg syntes, jeg kunde ikke gøre anderledes. Jeg tog den ældste med mig til at prøve Fokkock det; jeg fik en Eaad gjort los og sejlede ud. Den yngste fulgte med os ned til Stranden, og jeg gav ham Ordre til at gaa tilbage i Stuen, men han blev staaende og raabte grædende efter mig, indtil Blæsten og Søkvulpen snart overdøvede hans Skrig.

Da jeg kom ned under Blindskaeret, saa jeg Ild fra Skuden, som styrede lige Nord imod Brændingen i Mørke, som om den aldrig havde været i en Havn nogensinde før. Jeg naaede frem i Tide og fik Roret lagt i Lø, saa Skuden stak op i Vinden som en Laks og fik Skæret og Brændingen paa Siden, og saadan gik det til, at jeg stakkels Kvinde havde den Glæde at fire gamle Hr. Adolphs store Skib uskaat i Havn. Og den Aften skulde jeg have mindedes med Glæde, saa længe jeg

lever, i Fald alt herhjemme havde været, som det burde være.

Klokken var fire om Morgenen, da jeg kom tilbage til denne Stue. Jeg tænkte paa at faa lidt Hvile, men denne Hvile blev værre end Arbejdet, som gik forud. Den yngste Dreng var uersvunden — jeg søgte efter ham med Lygten i Haanden Resten af Natten paa vor Klippe — men skønt jeg raabte hans Navn højere end Stormen, var min Søgen og min Raaben forgæves. Da det blev Dag, saa jeg en nøgen Plads der, hvor vor anden Baad havde været fortøjet, og Baad og Dreng har jeg ikke set siden; Baaden var Penge værd, men Drengen var mig kærere end Livet.”

Med disse Ord tav den gamle og brast i Graad.

Medens hun fortalte, var vor Kaptajn kommen ind, men han syntes knapt at have hørt paa hende. Han stirrede i Stedet for rundt om paa alle Vægge, paa Taget, paa alt i Stuen, men især paa et gammelt Fiskebræt, som hang paa Væggen lige over Bordet, og som var næsten itusliddt paa Midten, skønt nogle Prydelser paa berge Ender endnu var temmelig velbevarede. Da den gamle havde endt sin Beretning, gik han hen til hende, rev Frakken op og Væsten med et fremtog et Baand af Glasperler, som han lagde ned i hendes Skød.

Den gamle betragtede det en Stund, løftede derpaa sit Blik og saa forbavsset paa Kaptajnen med de gamle, forgrædte Øjne. Derpaa rejste hun sig, slog Armene om hans Hals og hulkede, uden at sige et Ord. Men da hun derpaa atter viste os sit Ansigt, straaledede Glæden ud af hver eneste Fold og Rynke.

„Og saa lig din Fa'r, som han gik og stod, op af Dagen!” begyndte hun nu, „kun meget kønnere end han. — Gud bedrø dig, du Vildbasse — hvem bad dig rende ud til Søs alene — var det et Vejr for dig? — Men jeg var en Dumriis, som ikke bandt dig fast ved Sengestolpen, saa var du kært bleven nødt til at blive hjemme! — Naa, Gud har Lov, nu kan jeg dø i Fred, og ingen skal spørge paa min Grav, hvor jeg har gjort af mit Barn!”

Man kan let forestille sig vor Overraskelse, og den Juleaften, som truede med at blive os saa kedsom, den blev glædere end mangan anden.

Skikke og Overtro i Julen.

gamle Dage var det mange Steder i Norden Skik og Brug, at edr blev dækket festligt Julebord for de døde. Lysene tændtes, alle Døre stod paa vid Gab, og Husets levende Beboere trak sig tilbage, for at de døde kunde nyde Jule-

nadveren i Fred og Ro. Til Tak hjalp de døde deres Slægtinge, hvor de kunde, selv efter at Julehøjtiden var forbi.

Juleforberedelserne begyndte i gamle Dage længe forud, ganske som nu. Der blev brygget Masser af Juleøl, bagt og slagtet, og jo mere Julen nærmede sig, jo mere Travlhed blev der over det hele. Alt skulde jo være rent, skinnende og straalende til Højtiden. Væggene blev „dragene” med smukke Tæpper, og sorte Bjælker blev malet over med hvidt; selve Juleaften blev Halm eller Smaakviste strøet paa Gulvet. Særlig Julehalm havde en god Indflydelse paa hele Aarets Gang, mentes der. Nogle Steder bandtes den saaledes i Kors for Husets Dør, og andre Steder hed det endnu saa langt hen som i Midten af det 19de Aarhundrede, naar man bandt Høbaand om Frugt-

træerne: I Aften klæder jeg dig, til Sommer føder du Frugt. Hele Skandinavien over brugtes det at sætte Julegrød hen til Husets Nisse.

Naar saa alle Forberedelser lykkeligt var til Ende, naar alle havde rensset og pyntet sig til Højtiden mødtes man i Stuen og ønskede hinanden „Glædelig Jul.” I den festligt pyntede Stue var der efter ældgammel Skik lagt en stor Brændeknude paa Bordet, der var dækket saa pynteligt som muligt. Men før Maaltidet begyndte Uddelingen af Gaver, som mange Steder bestod i Julekager i alle Slags Former og tillavet enten af Rugmel eller af finere Mel. Hos de velstaaende veksledes der selvfølgelig mere kostbare Gaver som Ringe, Smykker o. s. v.

Maaltidet bestod enten af Sødgrød og tørret Fisk eller af Skinke med Grønlangkaal — de fornemme Folk spiser desuden Risengrød og Æbleskiver, og før Spisningen blev der enten bedt en Bøn eller drukket en Skaal for Jesubarnets Komme.

Det smukke grønne Juletræ, som vi kender og holder af, og som vi synes er uundværlig ved enhver Julefest, kendtes ikke i rigtig gamle Dage.

Hvad Overtroen angaar, florerede den jo rigtigt i Juletiden, og mangfoldige er de Beretninger, man har derom; her er nogle af dem:

Hæld smæltet Vox gennem Kammen paa en Nøgle ned i koldt Vand; de derved stivnede Slyngninger vil danne Forbogstaverne i den tilkommendes Navn.

Hvis en ung Pige Julenat Kl. 12 banker paa Hønsarhusets Dør og hører Hønsene svare, bliver hun ikke gift i det kommende Aar; hvis derimod Hanen kagler, faar hun Bryllup inden Udgangen af næste Aar.

En ganske morsom Leg synes følgende at være: Man sætter tomme, halve Nøddeskaller — een for en selv og de andre for ens Ti bedere eller dem, man selv synes bedst om — ud at svømme i et Vandfald. Hver Nøddeskal bærer en Vøxtændstik, som tændes, og en Seddel med en ung Mands Navn. De anbringes i Kanten af Vandfaldet, og med en Pind rører man 2—4 Gange rundt i Vandet og afventer saa Resultatet. Den Baad, der holder sig nærmest ens egen, betegner den udkaarne eller den, der holder mest af en. Hvis den stadig holder sig paa Siden af ens egen Baad, vil han, hvis Navn den bærer, snart fri.

Humoresker.

Xtra ordenert Bidrag til "Misteltingen"

Af Hr. Sjornalist Christensen.

UNDERDANIGSTE:—

Paa Grund af deres Opfordring til et Bidrag til Julemagasinet gjør jeg det ikke saa gerne fordi jeg er trained Dane som der ikke er mange af i

Amerika, og nogle forstaar hvad jeg skriver men ikke mange; dog — iskabibbel, alligevel. Dette er blot et gammelt hebraisk Ordsprog som betyder: „Jeg kommer der ikke, Jutta!”

Anderledes er det naar jeg skal finde et Æmne for mine Tanker, som er faa for Øjeblikket, da der sker saa lidt men stadig det samme. Folk tror gerne det er saa nemt og skrive noget, men hvilket? Jeg skrider derefter til min store Overraskelse som er noget som bruges meget nemlig en Flims, som kan flimses af enhver med min Til-

ladelse og fifti Dollars.

En Flims er som bekendt et uroligt Billede der bliver ved til det holder op for fem Cents. Disse haves nu saavel fra Nordpolen som romersk Badeanstalter eller fra hvid Slavehandel og andre Mørkets Gerninger, men hvormange er undervisende og sandfærdige. Ikke mange.

Min Hensigt er at skrive den første belærende Flims som altsaa drager Fortiden frem i Nutiden paa Baggrund af den filursofiske Tanke at alt er igjen hvad det var engang før og saa fremdeles uden nyt under Solen, da Nytaarsny jo er i Maanen. Dette er godt for Børn. Flimsen er saaledes:

DE TRE MAASKEDONNERE.

Dramatiks Flims i to Agter.

Frit efter Dumas, films.

Af H. C.

(Dette Mærke, som nu snart vil ses i hvert Biograftheater, kan mine Landsmænd smigre sig med at de ved i Forvejen at det betyder Hr. Christensen).

FØRSTE FLIMS.

Første Billede.

Man ser her strax et bekendt Parti af Sølgades Kaserne i København med Skilvagt, som lokker mangen en Taare fra Tilskueren paa Grund af gamle Minder og Klokkeklang. Nu kommer civile Soldater ilende fra Holbergsgade og Nordvestvej paa Grund af Stor Alarm med Indkaldelse.

Andet Billede.

Inde i Kasernen prøves Tøj med godt Humør omend lidt falmet. En Løjtnant kommanderer, der ikke kan knappe sine Bukser, men dog ikke af Ungdom men af Omfang. Denne Rolle maa spilles af en passende Skuespiller eller ogsaa han maa udstoppes.

Henne i et Hjørne mødes to Venner som ikke har set hinanden siden sidst. De er glade men dog triste naar de ser sig om efter noget som ikke er der, nemlig deres uadskillelige Kammerat fra Værnepligtens haarde men liflige Tid.

Tredie Billede.

Paa March til Lyngby. Musikken spiller en patriotisk Cake Waalk og Fløjtmænd kysser paa Fingre til Madkærester. Midt paa Filmen gjør Geledet holt for at lade et Holdtetog knibe

forbi som altsaa maa være præcis den Dag. Her ser man saa atter de to Venner som er saa gode men mangler den tredie som var uadskillelig.

Fjerde Billede.

Der er nu gjort Holdt paa en Bondegaard og Jensen er lystige tillige med Gaardens Piger, og Røgteren har en Harmonika. Dette gaar lystig og Publikum klapper som vilde. Men i et Hjørne staar stadig de to Venner som ikke er glade fordi den tredie Ven ikke er der. Hvor er han? Da lyder et Raab: „Kongen kommer!” og strax dukker Fotografer og Invalider frem fra Lo og Lade for at hilse paa Hs. Majestæt. Her maa Skuespillerne Le og Lade som om Kongen kommer.

Femte Billede.

Musikken spiller „Her kommer de tykke Soldater,” en stor Bil kommer brasende ind paa Gaarden, og en Løjtnant, der er privat Grosserer, tager Hatten dybt af i Stedet for Honnør. Ualmindelig Latter. Men — what's dat! Det er ikke Kongen, men en hjemvendt Amerikaner som besøger sin Fødeegn. Han staar og i sin Bil og smiler med Guldstocken indtil han faar Øje paa sine to kede af det Venner. Ja, for det er virkelig ham, hvorfor man ser i Bogstaver paa Tæppet mellem Flimsen: „Kom i mine Arme!” og de tre Soldatevenner som bar Maaskedonnere tilsammen i den trange Soldatertid har fundet hveranden.

ANDEN FLIMS.

Første Billede.

Denne Flims er den samme som den første undtagen helt forskelligt Sted. I Stedet for Sølgades Kaserne ses nu Viwel hvor Dansk-Amerikaneren gir en flot Super for sine to Maaskedonnere og Kammerate fra Værnepligtens strænge men gemtlyge Tid.

Andet Billede.

De tre Maaskedonnere spaserer nu glade ned ad Strøget, hvor Amerikaneren standser udenfor Kiosk og falder i Forelskelse med en Kioskdame. Her forlader vi distræt Selskabet netop som de to Maaskedonnere underhandler med Politibetjent paa Amagertorv om at købe Storkepringvandet for at forære det til Amerikaneren i Bryllupsgave.

FINIS.

DEN ENGELSKE FORSKRÆKKELSE.

NAAR Tysken bliver Herre over Hav og Koloni,
og det pønser han jo paa,
og det ruster han sig til,
vil hele Verden faa et andet Fysiognomi;
alle vil med Schnurrbart gaa
akkurat som Kajser Bill.

Den tyske Ørn fra Canada vil jage Løven bort,
fra New Zealand ligesaa
og fra Indien — mein Gott!
og ingen mer vil interessere sig for engelsk Sport,
vi vil Fægte-Kampe faa
— ja, det manglede jo blot.

I hele Verden ingen mer' vil nyde Liptons The,
Mynchner Øl vi drikke maa,
baade Lager og Export.
Og Englands Bank vil gaa fallit, det skal De
faa at se.
Rejse-Kejseren vil slaa

Jorden rundt enhver Rekord.

Den angelsaxiske Filosofi vil faa Rejs-
aus;
man vil landsforvise Shaw,
— tænk hvor det vil blive flovt.
Det saftig røde Roast Beef spises skal med
levret Sauce;
beastly rot — pate de foye gras,
samt Ach Himmel, Sauerkraut.

I Singapore og Sidney, i Toronto, Gibraltar
vil man spille „Wacht am Rhein”
(who will save the blooming king?)
og man vil give Præmie til hver Familiefar,
men gør Miss'en til Fraulein,
samt en hel Del andre Ting.

Saadan vil det gaa til, naar Tysken rigtig
tager fat;
Krudt og Bly og Røgelse,
ja, med Luften fuld af Skyts;
for Johnny Bull har Mareridt ved Dagen og
ved Nat,
og han ser et Spøgelse,
ja med Træske og med Mytz.

Avisudklip fra en lille By.

ANDREW Petersen er færdig med at kjøre Hø i Stak.
Jørgen Nielsen har os nylig sendt en Bushel Æbler, Tak!
Der skal være „Ice Cream Social” i Kirkens „Basement.”
Christian Daas er valgt till Hingsteavlfor- enings-Præsident.

Rasmus Hansens Søn er kommen hjem fra Universitet.
Hos Fred Toft er et Par Vagabonder i en Straastak set.
Der er nylig kommen Tvillinger hos Pastor Løvenskjold.
Hos Hans Jensen har man lige faaet Hveden i Behold.

Thorvald Dam har budt et Hundrede for Smedens røde Plag.
Oppe nord paa fik de lovlige megen Regn den anden Dag.
„Grand Hotel” har faaet sat et nyt Hjul paa sin „Carry-all.”
Der skal være Dans paa Lørdag Aften i Grand Army Hall.

Lille Marie siger:

Fa'r siger, at det kun er Jul en Gang om Aaret; men det passer ikke. Sidste Jul hængte min store Søster en Mistelten op i Dørkarmen, og saa var der en ung Fyr, som kom listende og kyskede hende, saa hun var lige ved at skribe. Store Søster har holdt Jul lige siden — hver Gang Fyren kommer.

Tante har ingen lille Pige, men en lille Moppe.
Kære Santa Claus, send mig en Teddy Bjørn i Stedet for en Dukke.

Lille Marie siger:

Mo'r siger, man skal døje noget for Stadsen. Før Jul bliver vi vadsket, og efter Jul faar vi amerikansk Olie.

Fa'r bliver ved med at forære Cigarer bort flere Uger efter Jul.

Naar Santa Claus ikke har Tid til at komme til fattige Folk, sender han Storken i Stedet.

Det kan ikke nytte noget at Tjenestepigen staar under Misteltenen, naar Mo'r er i Stuen.

Store Søster kan sagtens — hun har saa lange Strømper.

En Moders Suk.

HELT urørt er den lille Seng,
den høje Stol staar tom;
alt minder om min lille Dreng,
saa tidt jeg ser mig om.
Aa Herregud; En Hagedug,
en Strømpe, lyseblaa;
ja, skjønt det var til ingen Brug,
jeg gjemmer dog derpaa.

En Rangle og en lille Sko,
En Æske med en Trolld;
ak, hvor min Dreng dog af den lo,
(naar hos mig i Behold).
Af Tinsoldater fast en Hær
der staar hans Gyngehest;
men Drengen er her ikke mer
— ham, som jeg elsked' bedst.

Hvor var det lille Pus dog glad,
naar blot han var hos mig;
vi kunde aldrig skilles ad
min lille Dreng og jeg.
Ja, Minderne saa frodigt gror
bag Hjemmets gamle Væg;
men Knægten — han er bleven stor
og gaar med Overskæg!

'MISTELTENEN'

was printed by

The Colonial Press . .

E. J. Swoboda, Pres.

GOOD PRINTERS.

Printing in all languages
neatly done
at moderate prices.

1113 Harney St., Omaha.

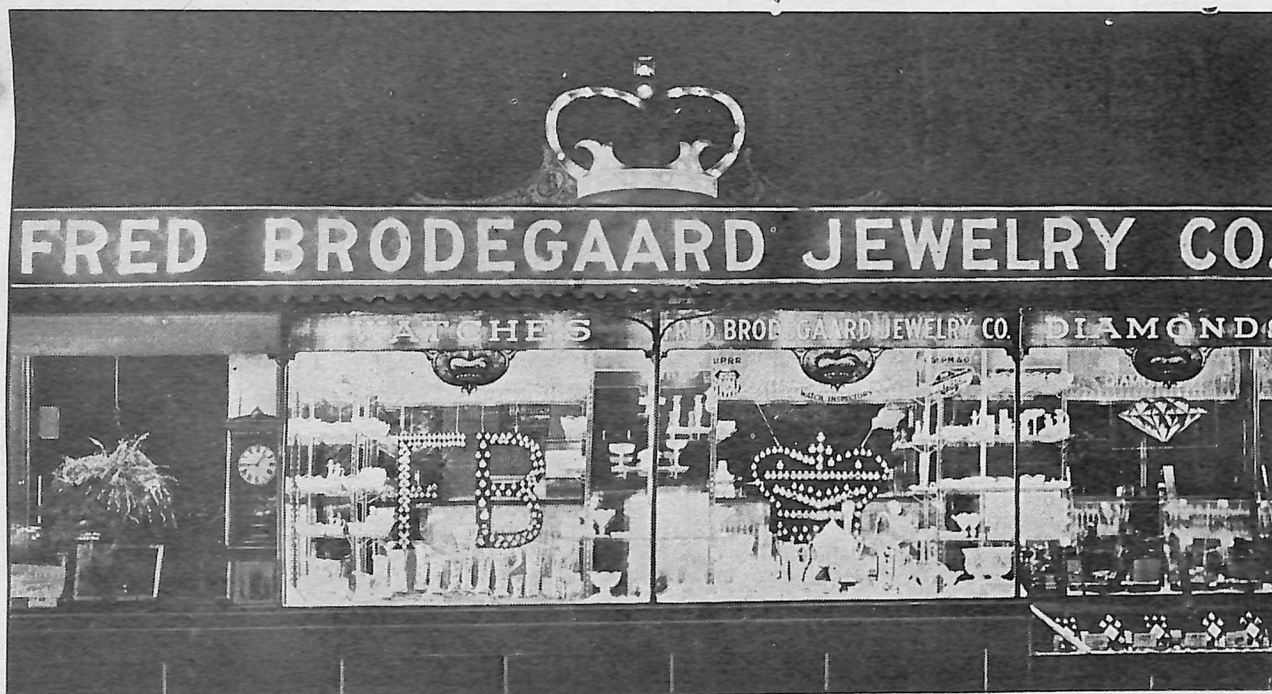
Største Forretning i sin Art i Veststaterne.

100 Filialer i Iowa og Nebraska.

Vor kolossale Kjøbeevne sætter os i Stand til at give den største Værdi for Pengene. I vor Uhrafdeling er kun ansat europæisk uddannede Uhrmagere. Enhver Forespørgsel og Bestilling bliver omhyggelig expederet.

29 Aars
stadig
og voxende
Sukces.

Kundskaber
erhvervede
i Assens
udnyttede
i Amerika.

OTASKA

"At the Sign of the Crown, up the Golden Stairs", 16th & Douglas Streets, Omaha, Ne

Et Ord om "Misteltenen".

Da Udgiveren af „Misteltenen“ besluttede at starte et Julemagasin, der skulde have et paa en Gang forment og folkeligt Præg, henvendte han sig til en Række fremragende Mænd i Danmark og Amerika og anmodede dem om Bidrag. Som man vil se, er det lykkedes at skaffe en repræsentativ Forsamling tilveje, og det kan allerede nu siges, at Kredsen til næste Aar vil blive betydeligt udvidet. Om dette Aars Bidragsydere følgende:

Jeppe Aakjær, Danmarks folkekæreste Forfatter, skrev, da han fremsendte sin Fortælling „Mod Jul“, at skønt den snart vilde fremkomme i Bogform, kunde han ikke tænke sig noget mere egnet for hans udvandrede Landsmænd end denne jævne Skildring af en Moder, der paa Højtidsaftenen faar sin Søn tilbage fra fjærne Lande. Jeppe Aakjærs Navn er forøvrigt saa kendt og skattet herovre, at han ikke behøver nærmere Omtale.

Herman Nielsen, der gennem Intervicwet af Professor Rosen har leveret Magasinets mest sensationelle Bidrag, er anset baade som Digter, Journalist (Redaktør af „Bogvennen“, Kjøbenhavn) og Oversætter (bl. a. af Aarets største danske Romansukses „Tunelen“).

Dr. Max Henius, Chicago, der efter Anmodning har skrevet de glimrende Karakteristiker af berømte Danske, som har besøgt Amerika, hører til vore allerbedst kendte Landsmænd og har et ligesaa stort Navn i amerikanske som i danske Kredse.

Baron Joost Dahlerup, New York, der saa livfuldt har skildret Julen paa den store, hvide Vej, hører til det yngre Slægtled af danske Forfattere og har vundet almindelig Anerkendelse for sine udmærkede Bøger.

Roger Nielsen, Forfatteren til den lille Novelle fra Dakar, overtog i Foraaret Stillingen som Medredaktør ved „Den Danske Pioneer“ og er forøvrigt én af de faa danske Journalister, hvis *Rejseartikler* har opnaaet at blive samlede og udgivne af Nordens største Forlag, Gyldendal, Kjøbenhavn.

Dr. J. Mølgård, San Francisco, som saa indsigtfuldt belyser Danmarks nye Handelsmuligheder, er Næstformand i den danske Verdensstiftingskomite i California og en af Pacific Kystens mest kendte og ansete Danske.

Sophus F. Neble, Redaktøren af „Den Danske Pioneer“, har aldrig kunnet overtales til selv at skildre sit begivenhedsrige Liv, men da „Misteltenen“s Udgiver formaaede en med Forholdene fortrolig Mand til at paatage sig Opgaven, fik denne af Neble overladt en Række fra Tid til anden nedskrevne Notitser om de gamle Pioneer-dage, og paa disse samt Oplysninger fra Folk, der har staaet Sophus F. Neble, nær er dette værdifulde Stykke dansk-amerikansk Historie bygget.

„Misteltenen“ er blevet Navnet paa dette første Forsøg paa at skabe et stort, kunstnerisk udstyret dansk Julemagasin i Amerika. Misteltenen har været kendt i Danmark fra den gamle, graa Oldtid, og i vort nye Fædreland, Amerika, er det blevet selve Julens Symbol. Et mere passende Navn kunde da vanskeligt være valgt. Men Navnet nytter kun lidt, hvis ikke Indholdet passer dertil, og her maa Læserne selv dømme. Der er intet blevet sparet paa at gøre det saa godt og smukt som muligt, og, som nævnt, er der allerede gjort Forberedelser til at næste Aargang kan overgaa denne. Det er første Gang „Misteltenen“ lægger ud, og den haaber at erhverve sig mange Venner, men den haaber først og fremmest at gøre sig fortjent til dem. Glædelig Jul!

Omahas danske Hotel.

HOTEL HARNEY

14. & Harney Streets.

Moderne. Moderate Priser.

Chas. C. Sørensen, Ejer.

Alle Sporvogne standser her.

The Bee Engraving Department,

Designers and Engravers, make a specialty of making good printing newspaper cuts for advertisers and illustrators.

BEE BUILDING, OMAHA, NEB.

Danske Sagførere.

IVAN KONIGSBERG,

Dansk Sagfører.

2 Rector Street - New York.

Patenter udvirkes.

Roy A. Juul.

Niels Juul.

Herbert Juul.

JUUL & JUUL,

Attorneys & Counselors.

19 So. LaSalle Street - Chicago, Ill.

Phone Randolph 3732.

Viggo Lyngby,

Sagfører.

Council Bluffs, Iowa.

Juridisk Konsulent for Atlantic Northern Railway Co.

Frank V. Lawson,

Dansk Advokat.

1020-22 Omaha National Bank Building,

Omaha - - Nebraska.

„Hvor man spiser godt i Omaha.“

Woodmen Cafeteria.

14. & Farnam Streets,
W. O. W. Building.

Alfred R. Hansen.

Sorte Hansens Søn

John Holst, Jr., M.D.

Dansk Læge og Kirurg

Specialitet:

Øje-, Øre-, Næse- og

Halssygdomme

Kontor:

614 Brandeis Building.

Telefon Douglas 1534.

Omaha, Neb.

HOLST'S
Pharmacy.

Dansk
Apothek.

2207 Cuming St., Omaha, Neb.

Danske Krydderier.

Gamle Lands Recepter expederes.

Holst's
Optical
Co.

1614 Brandeis Bldg.
Omaha, Neb.

Briller, som passer.

Oldtidens
Lucullus.

1ste Januar 1914 paabegyndes
**Importforretning af
DANSKE DELIKATESSEVARER**

i Forbindelse med
hjemmelavede Varer af eget Fabrikat.

• • • • •

Viggo Andersen,
Oldtidens Lucullus

Import af

Fineste ægte dansk Spegepølse.

Prima islandsk Lammekød.

Norsk Klipfisk, bedste Kvalitet.

Fineste Norske Sild.

Delicatessen Anchiovis.

Ægte danske Sennoper:

Sursennop,

Sarepta Sennop, og

Vandsennop (Fiskesennop).

Eget Fabrikat:

1ma saltet Lammelaar.

Delikate Lamme-Rullepølser.

Kinesisk Soya, eget Fabrikat.

Lucullus
DELICATESSEN
COUNCIL BLUFFS, IA.

PRISER

opgives paa Forlangende. Skriv til
vedstaaende Adresse:

Lucullus, Council Bluffs, Iowa.

Mægtige Redwood Træer paa Vej til Fabriken.

California Redwood Tanks.

Redwood Træet er Naturens bedste Gave til Menneskeheden. Det kan ikke raadne, og selvfølgelig heller ikke ruste. Derfor er det det bedste Materiale til Kreatur-Tanks og store Vandbeholdere. Atlas Kompagniet har nu skaffet sig Koncessionen paa store Redwood Skove i California og kan fremstille Tanks af dette Materiale til lave Priser. Skriv efter Katalog og Prisliste til nærmeste Filial eller direkte til Fabriken.

C. P. Norwall,
Fabriksbestyrer.

Uddannet ved Bodkerprofessionen
i Danmark.

Atlas Tank Manufacturing Co.
Fabrik i Fort Bragg, Cal.

Omaha Branch:

Fred Boysen,
209 - 215 W. O. W. Building.

Minneapolis Branch:

McVoy Tub, Pail & Package Co.
11. Ave. & Water St., N. E.

**Danske
Træsko**

er altid paa Lager
i alle Størrelser
hos

Th. Steenberg,
962 Mach Ave.,
Detroit, Mich.

Træsko for Mænd \$1.25,
Træsko for Kvinder \$1.00,
plus Porto for 3 Punds Pakke

En Revolution i Boghandelen.

Der er i den sidste Tid sket en Revolution paa Boghandelens Omraade i Danmark, idet enkelte Bøger, almindeligt anerkendt som Litteraturens Mesterværker, er blevet udsendt i enormt store Oplag til utroligt billige Priser. Forhandlingen af disse Værker er for Amerikas Vedkommende overdraget Undertegnede, og skønt de billige Bøger kun har været i Handelen herovre i ganske kort Tid, vidner det stadig stigende Salg og Hundreder af taknemlige Breve om den Paaskønnelse, de allerede har vundet blandt Dansk-Amerikanerne. Det er i Virkeligheden ogsaa et helt lille Bibliothek: den danske Litteraturs største Skatte, indbundne i stærke, smukke Bind, man her kan erhverve sig for en Ubetydelighed.

Der er for Eksempel **St. St. Blichers samlede Værker** (Noveller, Skitser, Digte Levnedsskildring), ialt 10 Bind i fem tykke Bøger, indbundne i de smukkeste blaa Shirtingsbind med udhævet Billede af Blicher paa den jyske Hede, ialt 2230 Sider for \$2.24, portofrit tilsendt. Eller der er **Ingemanns historiske Romaner** (Valdemar den Store og hans Mænd; Dronning Margrethe; Valdemar Sejf; Erik Menveds Barndom; Kong Erik og de Fredløse; Prins Otto af Danmark), samlet i 5 Bøger, 2300 Sider, gennemillustrerede af Kunstneren Hansen Reistrup, indbundne i holdbare sorte Bind med rød Ryg og Titlerne i Guld, for \$1.76. Uindbundne, men ellers iøvrigt som ovenstaaende kan disse Bøger faas for \$1.14, i begge Tilfælde frit tilsendt. Der er endvidere de berømte Romaner af **Carl Ewald**: „Dronninger uden Krone” (Grevinde Danner I, Grevinde

Danner II, Dyveke, Kirstine Munk, Sofie Amalie Moth, Anna Sofie Reventlow), ialt 1260 Sider i tre tykke Bøger, indbundne i stilfulde stærke røde Shirtingsbind med Titler og det danske Vaaben i Hvidt og Guld, en virkelig Luksusudgave ligesom Blicher, kun \$1.76, portofrit tilsendt. **Sardou's** verdenskendte Roman **Madame Sans-Gene** (Napoleons Vadskepige) foreligger uindbunden, men i svært tykt Omslag og trykt paa meget fint Papir, for 56 Cents, portofrit tilsendt, og af **Orla Bock**, Danmarks morsomste nulevende Forfatter, er der to kostelige Smaabøger: „**Mester Mittwoch**” og „**Rasmus Kradsuld & Co.**” i nydeligt Udstyr, uindbundne, men med farvelagt Omslag af selve Alfred Schmidt. Pris 31 Cents for hver, frit tilsendt. Skønt store Oplag af disse Bøger var for Haanden, blev Blicher og Ingemann udsolgt i Løbet af 3 Uger, og af de øvrige er kun faa Exemplarer tilbage. Men nye store Forsendinger er undervejs og vil være i Handelen ca. 15—20 Dec.

Det vil altid være Princippet i denne Forretning at behandle Kunderne reelt til det yderste — der loves ikke mere, end der holdes; Køberne trækkes ikke op med Forsendelsesomkostninger, idet disse altid indbefattes i Prisen; enhver Forespørgsel besvares hurtigt og høfligt, og Ordre expederes omgaaende i stærk og sikker Indpakning. Forøvrigt taler Bøgerne bedst for sig selv, hvad enhver vil kunne overbevise sig om ved et Forsøg. En hel Del nye Bøger og friske Oplag af de før averterede ankommer i den allernærmeste Fremtid.

Axel H. Andersen,

312 Brown Block,

Omaha, Nebraska.

Pris: 50 Cents.

Axel H. Andersen's Forlag,

312 Brown Block,

Omaha, Neb.